25. ROČNÍK
26. ČERVNA 2019

2
2019

AD NOTAM

NOTÁRSKÁ KOMORA ČESKÉ REPUBLIKY

ČASOPIS ČESKÉHO NOTÁŘSTVÍ

Z OBSAHU:

Články

Iveta Talandová: Vydědění dědicky nezpůsobilého potomka

Lukáš Sadecký: Omezení převoditelnosti podílu ve společnosti s ručením omezeným podle navrhované novely zákona o obchodních korporacích

Adam Talanda: K výkladu § 1503 odst. 1 OZ

Diskuse

Ondřej Horák: Reprezentace při dědění ze závěti? (Ke smyslu a výkladu § 1618 OZ)

Rozhovor

prof. JUDr. Jan Kuklík, DrSc.

Aktuálně

Dvě významná jubilea českého notářství

Pro případ, že se na vás podepíší Murphyho zákony.

§

Víme, že i vy notáři jste jen lidé. Proto vám už přes 20 let nabízíme naše služby v oblasti pojištění. Kromě profesního pojištění odpovědnosti za škodu si u nás můžete uzavřít pojištění pro svůj automobil, pro život i na soukromý nebo firemní majetek.

Informujte se o našich speciálních nabídkách u svého pojišťovacího zprostředkovatele.

Kooperativa
VIENNA INSURANCE GROUP

Pro život jaký je

www.koop.cz

Obsah

ČLÁNKY

Iveta Talandová: Vydědění dědicky nezpůsobilého potomka ... 3
Lukáš Sadecký: Omezení převoditelnosti podílu ve společnosti s ručením omezeným podle navrhované novely zákona o obchodních korporacích ... 7
Adam Talanda: K výkladu § 1503 odst. 1 OZ ... 13
Adam Talanda: Právo reprezentace po dědici neznámém a neznámého pobytu ... 18

DISKUSE

Šimon Klein: Eseróčko v prášku ... 20
Ondřej Horák: Reprezentace při dědění ze závěti? (Ke smyslu a výkladu § 1618 OZ) ... 21
Jan Mihálik: Zamyšlení se nad formulací vyjádření notáře dle § 70a notářského řádu ... 23

Z HISTORIE

Filip Plašil: Jmenování prvních notářů pro Království české roku 1851 ... 27

JUDIKATURA

Prodej věci ze SJM ... 31

ROZHOVOR

prof. JUDr. Jan Kuklík, DrSc. ... 34

RECENZE A ANOTACE

Občanský zákoník. Praktický komentář ... 38
Notářský řád. Praktický komentář ... 39
Pátá kniha notářského spisovatele a básníka Tomáše Oulíka ... 41

AKTUÁLNĚ

Dvě významná jubilea českého notářství ... 42

ZE ZAHRANIČÍ

31. evropské notářské dny: Evropa procházející zkouškou ... 46
K výpisům ze zahraničních obchodních rejstříků ... 48
K zastavení exekučního řízení pro vady exekučního titulu v oblasti spotřebitelských úvěrů ... 49

STOJÍ ZA POZORNOST ... 50

ZPRÁVY Z NK ČR

Zahájení a ukončení činnosti notářů ... 52
Konkurzy na obsazení uvolněných notářských úřadů ... 53

STŘÍPKY Z HISTORIE

Stanislav Balík: Střípky z historie 55 ... 61

FEJETON

Šimon Klein: O děravých zákonech ... 62
Petr Hajn: Právníkovy poznatky z výstav výtvarného umění ... 63

Úvodník

Vážení čtenáři,

Berenika Wünschová, ředitelka sekce mezinárodních vztahů NK ČR

když jsem byla požádána redakční radou Ad Notam, abych napsala úvodník do tohoto čísla na téma online zakládání společností, resp. jeho úskalí, bylo mi hned zjevné, že to nebude lehký úkol. Zejména z toho důvodu, že se na vás jistě ze všech stran valí informace o nezadržitelné digitalizaci a elektronizaci a s tím neodmyslitelně spojené dematerializaci ve všech sférách života. Ale co tím vlastně mají všichni na mysli? To, že už skoro nikdo z nás nekupuje filmy a hudební alba na audiovizuálních nosičích, ale má vše uložené na flešce nebo v mobilu, nikoho už nepřekvapí, ale představa, že kliknutím myši (zjednodušeně řečeno) učiníte tak závažný a závazný krok jako založení společnosti, je, troufám si říci, pro většinu z nás nereálná. Ale tato nereálná představa se velmi brzy stane nevyhnutelnou realitou.

V úvodníku minulého čísla Ad Notam viceprezident NKCŘ, Mgr. Pavel Bernard hovořil o tzv. „balíčku práva obchodních společností", který obsahuje dva návrhy směrnic, z nichž jeden zavádí právě onu zmiňovanou povinnost členských států umožnit občanovi založit si společnost plně online, tedy bez nutnosti fyzické přítomnosti klienta u notáře nebo jiné kompetentní autority.

Online zakládání společností není v rámci států Evropské unie žádnou novinkou. Společnost je tak možné založit například v Portugalsku, Řecku, Slovinsku, Lotyšsku, Rumunsku nebo Estonsku. Právě zmíněné Estonsko je neustále dáváno za vzor v oblasti rozvoje, techniky a e-governmentu – v roce 2001 dokonce deklarovalo, že právo na internet je lidským právem. Nejinak tomu je i v oblasti práva obchodních společností, resp. zakládání společností, kde bylo právě Estonsko hlavním vzorem již zmiňovaného návrhu směrnice. V Estonsku se společnost dá zaregistrovat, resp. založit, velmi snadno – potřebujete k tomu pouze e-ID neboli

AD NOTAM ČASOPIS ČESKÉHO NOTÁŘSTVÍ

Vydává: Notářská komora ČR se sídlem Apolinářská 12, 120 00 Praha 2, tel. 224 921 126, 224 921 258, tel./fax 224 919 192, 224 919 266, e-maily: prispevky.adnotam@nkcr.cz, reklamace.adnotam@nkcr.cz, www.nkcr.cz, ISSN 1211-0558, MK ČR E 7049. Vedoucí redaktor: JUDr. Ing. Michael Sáblík. Zástupce vedoucího redaktora: Mgr. David Kittel. Adresa redakce: Apolinářská 12, 120 00 Praha 2. Výroba a grafická úprava: IMPAX, spol. s r. o. Redakční rada: JUDr. et PhDr. Stanislav Balík, Ph.D., JUDr. Kateřina Brejlová, prof. JUDr. Jan Dvořák, CSc., JUDr. Roman Fiala, Ing. Mgr. Lenka Holíková, Mgr. Luboš Holík, JUDr. et Ing. Ondřej Klička, JUDr. Martina Kasíková, Mgr. Šimon Klein, doc. JUDr. Alena Macková, Ph.D., Mgr. Erik Mrzena, JUDr. Věra Sáblíková, JUDr. Karel Wawerka. Cena časopisu: 480 Kč včetně DPH za ročník (cena jednoho čísla je 120 Kč vč. DPH), předplatné možno objednat na predplatne.adnotam@nkcr.cz. Tisk: Impax, spol. s r. o.

elektronickou občanku a e-ID čtečku, přihlásíte se do „Company registration" portálu a pak už jen vyplníte standardizovaný formulář zakladatelské listiny, zaplatíte správní poplatek a společnost je založena. Zástupci Estonska se na různých mezinárodních konferencích rádi chlubí, že nejrychleji byla společnost založena za tři minuty. Zahraniční subjekty mohou získat tzv. e-Residency, a tak i tyto si pak tímto snadným způsobem mohou založit společnost, aniž by se musely fyzicky přesouvat do Estonska. To vše sice může na evropské občany, potažmo instituce, působit ohromujícím dojmem, ale to je nepochybně dáno tím, že už se nikdo nezmiňuje o množství tzv. schránkových společností *(letterbox companies)* a jejich roli v praní špinavých peněz – na konci roku 2018 bylo 5 000 společností registrováno na pouhých třech adresách v Tallinnu.

Mým cílem ovšem není hanit systém v Estonsku ani jiných členských státech, kde lze založit společnost plně online – ostatně každý stát má jinak nastavená pravidla a většina jich neklade takový důraz například na materiální publicitu obchodního rejstříku jako právě Česká republika. A právě odlišnosti mezi systémy jednotlivých členských států, které vyšly najevo při legislativních vyjednáváních, vedly evropské zákonodárce k tomu, že v návrhu směrnice o používání digitálních nástrojů v právu obchodních společností ponechali na volbě členského státu, jak zabezpečí zakládací proces, a výslovně umožňují ingerenci notáře nebo jiné kompetentní autority a používání videokonferenčního zařízení při samotném zakládání. To by mohlo znamenat, že sice klient k notáři nepůjde osobně, ale v reálném čase by s ním mohl komunikovat prostřednictvím již zmíněné videokonference a nezastupitelná role notáře by v modernizované formě zůstala zachována.

Návrh předmětné směrnice by měl být schválen Radou EU průběhu tohoto měsíce a implementována by směrnice měla být v průběhu roku 2021 (s možností prodloužení o 1 rok), a i když přesně nevíme, jakým způsobem naši zákonodárci tuto směrnici implementují, je jisté, že za dva, nejpozději tři roky přibude nová forma zakládání společností.

Vážení čtenáři, přeji vám krásné odpočinkové léto.

JUDr. Berenika Wünschová
ředitelka sekce mezinárodních vztahů NKČR

Složení slibu do rukou ministra spravedlnosti

Dne 15. dubna 2019 složili slib do rukou ministra spravedlnosti JUDr. Jana Kněžínka, Ph.D., podle § 9 odst. 2 notářského řádu, notářské kandidátky Mgr. Barbora Blažková, Mgr. Veronika Zůbková, Mgr. Aneta Hladíková, Mgr. Petra Křenková, Mgr. Táňa Iliadu a Mgr. Ing. Lucie Bártová.

Blahopřejeme a přejeme mnoho pracovních úspěchů v další činnosti. ■

redakce Ad Notam

Vydědění dědicky nezpůsobilého potomka

JUDr. Iveta Talandová

SOUČASNÁ PRÁVNÍ ÚPRAVA UMOŽŇUJE VYDĚDIT I TAKOVÉHO POTOMKA, KTERÝ JE DĚDICKY NEZPŮSOBILÝ. TAKOVÝ DŮVOD VYDĚDĚNÍ ZAKOTVOVAL JIŽ OBECNÝ ZÁKONÍK OBČANSKÝ, TEHDY VŠAK BYL POVAŽOVÁN ZA NADBYTEČNÝ, A PROTO SE JIŽ V NÁSLEDUJÍCÍCH ÚPRAVÁCH NEOBJEVIL. JAKÝ JE TEDY SMYSL NAVRÁCENÍ TÉTO MOŽNOSTI VYDĚDĚNÍ DO ZÁKONNÉ ÚPRAVY? A MÁ VLIV NA PLATNOST VYDĚDĚNÍ ZŮSTAVITELOVO ODPUŠTĚNÍ?

DĚDICKÁ NEZPŮSOBILOST

Dědická způsobilost představuje jednu ze základních podmínek, která musí být naplněna, aby mohlo dojít k dědické sukcesi.[1] Ze zákona může být tato dědická způsobilost vyloučena, pokud se potencionální dědic (nikoliv jen nepominutelný) dopustí některého ze zákonem vymezených závažných provinění vůči zůstaviteli, jeho poslední vůli, popřípadě vůči osobám blízkým zůstaviteli. Následkem takových provinění je dědická nezpůsobilost, tzn. že osoba, která by byla jinak k dědění po zůstaviteli povolána, nedědí, neboť dala najevo, že nemá k zůstaviteli či k jeho rodině potřebný blízký citový vztah; nepominutelný dědic v takovém případě ztrácí jak dědické právo, tak právo na povinný díl, přičemž jedinou možností, jak lze uvedené následky zvrátit, je prominutí činu ze strany zůstavitele.[2] Zákon tímto způsobem, v návaznosti na zásadu, že nikdo nemůže těžit ze svého nepoctivého nebo protiprávního činu (§ 6 odst. 2 ObčZ),[3] vylučuje z dědění osoby, u kterých by pro jejich silně

1 Mezi další podmínky pro vznik dědického práva patří smrt zůstavitele, existence pozůstalosti, existence právního důvodu dědění, existence dědice a neodmítnutí dědictví touto osobou.

2 K povaze prominutí viz Horák, O. Poslední pořízení jako výslovné prominutí činu zakládající dědickou nezpůsobilost. *Ad Notam*, 2019, roč. 25, č. 1, s. 3–6.

3 V souvislosti se zmíněnou zásadou je možné zmínit případ ze Spojených států amerických – *Riggs v. Palmer* z roku 1889, kdy šestnáctiletý vnuk Elmer Palmer zavraždil svého dědečka, který jej ustanovil za dědice v závěti, neboť se bál, že by zůstavitel mohl svou vůli změnit. Žalobkyně paní Riggsová (vdova po zůstaviteli) žalovala na neplatnost této závěti, když poukazovala na to, že realizací závěti by žalovaný (vnuk) profitoval ze svého zločinu. Ačkoliv byl vnuk trestně odpovědný za vraždu svého dědečka, neexistoval žádný zákon ani precedent, který by jej vylučoval z dědického práva po něm. Prvostupňový soud tedy žalobkyni nevyhověl a dědické právo vnuka Palmera bylo zachováno. V rozporu s tímto rozhodnutím rozhodl Nejvyšší soud státu New York, když na základě zásady *„Nikdo nemůže mít prospěch z vlastního protiprávního jednání"* dovodil dědickou nezpůsobilost vnuka Palmera. Viz Riggs v. Palmer, 115 N. Y. 506 (1889); Horák, O. Osina, P. Případ *Riggs v. Palmer* a jeho význam pro české (dědické) právo. *Ad Notam,* 2017, roč. 23, č. 1, s. 18–21.

nemorální chování bylo nespravedlivé, aby z dědictví něčeho nabyly, navíc je tímto způsobem chráněn i samotný zůstavitel, když z dědění po něm jsou takto vyloučeny osoby k tomuto nehodné.[4] Tato ochrana zůstavitele nastává bez ohledu na to, zda zůstavitel o činu zakládajícím dědickou nezpůsobilost věděl či nikoliv. Zároveň mohou některé činy zakládající dědickou nezpůsobilost nastat i po zůstavitelově smrti.

JUDr. Iveta Talandová
- notářská koncipientka JUDr. Leony Václavkové, notářky v Olomouci
- doktorandka PF UPOL

DĚDICKÁ NEZPŮSOBILOST VS. VYDĚDĚNÍ

Ačkoliv se institut dědické nezpůsobilosti může zdát v mnohém podobný institutu vydědění, odlišuje se několika zásadními rysy. Především se dědická nezpůsobilost může týkat každého potencionálního dědice, ať už zákonného, smluvního, nebo závětního. Oproti tomu vydědění se může týkat pouze potomků zůstavitele (nepominutelných dědiců). Dále je k platnému vydědění nutné aktivní právní jednání ze strany zůstavitele, neboť důvody, pro které je možné vydědit, nedosahují takové intenzity, aby samy o sobě zapříčinily vyloučení z dědického práva, jako je tomu u dědické nezpůsobilosti. Zároveň k zániku účinků vydědění nestačí pouhé prominutí, jaké zná institut dědické nezpůsobilosti, ale je třeba zničení listiny, která vydědění obsahuje, nebo její výslovné odvolání. Vydědění se může za určitých okolností vztahovat i na potomky vyděděného (§ 1646 odst. 3 ObčZ), což je u dědické nezpůsobilosti (až na jedinou výjimku, a to dědicky nezpůsobilého manžela)[5] vyloučeno. A konečně, následkem dědické nezpůsobilosti je vždy ztráta veškerých dědických nároků včetně povinného dílu nepominutelného dědice, vyděděním však může dojít i k pouhému zkrácení povinného dílu.

VYDĚDĚNÍ PRO DĚDICKOU NEZPŮSOBILOST

Současná úprava v § 1646 odst. 2 ObčZ umožňuje zůstaviteli vydědit dědicky nezpůsobilého potomka. Takový důvod vydědění zakotvoval již obecný zákoník občanský v § 770 ve spojení s § 540–542 ABGB,[6] tehdy však toto ustanovení, které takové vydědění výslovně umožňovalo, bylo považováno za nadbytečné, neboť *„nehodný vůbec nemá práva na díl povinný, a není tudíž třeba, aby zůstavitel zbavoval ho práva, které mu nenáleží“*.[7] S tímto názorem však nelze zcela souhlasit. Pokud je nepominutelný dědic vyděděn z důvodu jeho dědické nezpůsobilosti, může tím zůstavitel upozornit na provinění nepominutelného dědice, které by jinak v rámci řízení o pozůstalosti nemuselo vyjít najevo. Dále jsou tímto popřeny veškeré pochybnosti, zda zůstavitel nepominutelnému dědici jeho čin zakládající dědickou nezpůsobilost odpustil. A konečně se vydědění pro dědickou nezpůsobilost, na rozdíl od dědické nezpůsobilosti ze zákona, může dotknout i nároků potomků vyděděného nepominutelného dědice, neboť vůle zůstavitele bude mít přednost (srov. § 1483 ObčZ).

Vydědit nepominutelného dědice lze pouze pro ty činy zakládající dědickou nezpůsobilost, kterých se nepominutelný dědic může dopustit ještě za života zůstavitele, tedy zejména pro trestný čin povahy úmyslného trestného činu proti zůstaviteli, jeho předku, potomku nebo manželu (případně registrovanému partneru), popřípadě pro donucení, lstivé svedení, překažení, zfalšování, podvrhnutí či úmyslné zničení projevu poslední vůle zůstavitele. K vydědění pak nemůže dojít pro důvody dědické nezpůsobilosti uvedené v § 1482 ObčZ, neboť těchto se může dopustit pouze manžel nebo rodič zůstavitele.

ČIN POVAHY ÚMYSLNÉHO TRESTNÉHO ČINU PROTI ZŮSTAVITELI, JEHO PŘEDKU, POTOMKU NEBO MANŽELU

Co se týče konkrétních důvodů dědické nezpůsobilosti, pro které může být nepominutelný dědic vyděděn, tak **trestný**

4 Notář jako soudní komisař se zpravidla o důvodech, které mohou založit dědickou nezpůsobilost, dozví již v rámci předběžného šetření (§ 139 a násl. ZŘS), popřípadě je na důvody dědické nezpůsobilosti upozorněn účastníky v průběhu řízení o pozůstalosti. Není však nijak časově omezeno, dokdy musí čin zakládající dědickou nezpůsobilost vyjít najevo, neboť i po pravomocně skončeném řízení o pozůstalosti může být dědická nezpůsobilost projednána v rámci žaloby oprávněného dědice dle § 189 odst. 2 ZŘS. Vyloučena rovněž není ani situace, kdy soudní komisař sám dojde k závěru, že by zde mohl být důvod zakládající dědickou nezpůsobilost u některého z dědiců, v takovém případě je jeho povinností takovýto případ prošetřit (§ 20 odst. 1 a § 21 ZŘS). Nápomocní při prošetřování činu zakládající dědickou nezpůsobilost mohou být nejen dědicové, ale i jiné orgány veřejné moci či osoby, které nejsou dědici. Existuje-li pak důvod dědické nezpůsobilosti, musí k němu notář přihlédnout z úřední povinnosti, a to i v případě, kdy samotní účastníci řízení o pozůstalosti s tímto nesouhlasí. V úvahu rovněž nepřipadá situace, kdy by se dědicové sami dohodli, že se k dědické nezpůsobilosti nebude přihlížet, neboť ochranu zůstavitele nelze vyloučit ničím jiným než jeho prominutím. Šešina, M. in Švestka, J., Dvořák, J., Fiala, J. a kol. *Občanský zákoník. Komentář. Svazek IV.* Praha: Wolters Kluwer, 2014, s. 27; Fiala, R., Beerová, K. in Fiala, R., Drápal, L. a kol. *Občanský zákoník IV. Dědické právo (§ 1475–1720). Komentář.* Praha: C. H. Beck, 2015, s. 37; srov. také usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 19. 3. 2013, sp. zn. 21 Cdo 3423/2011.

5 § 1482 odst. 1 a § 1483 ObčZ.

6 Návrh subkomitétu pro revisi občanského zákoníku z roku 1931 a Vládní návrh československého občanského zákoníku z roku 1937 možnost vydědění pro důvody zakládající dědickou nezpůsobilost výslovně neuváděly, neboť možnost takového vydědění byla *„příliš samozřejmá“*. Občanské zákoníky z roku 1950 a z roku 1964 možnost vydědění pro dědickou nezpůsobilost rovněž nezakotvovaly, ale z důvodu, aby se tyto instituty navzájem nesměšovaly. *Důvodová zpráva k vládnímu návrhu občanského zákoníku z roku 1937. Komentář k hlavě 21 (§§ 574 až 601)* [online]. senat.cz. Dostupné na < http://senat.cz/informace/z_historie/tisky/4Vo/tisky/T0425_24.htm>; *Muzikář, L. in Eliáš, K.* a kol. *Občanský zákoník. Velký akademický komentář. 1. svazek. § 1–487.* Praha: Linde, 2008, s. 1178.

7 Krčmář, J. *Právo dědické.* Praha: Všehrd, 1928, s. 122.

čin povahy úmyslného trestného činu proti zůstaviteli, jeho předku, potomku nebo manželu (popřípadě registrovanému partneru) je pojat odlišně od důvodu vydědění podle § 1646 odst. 1 písm. c) ObčZ (odsouzení pro trestný čin spáchaný za okolností svědčících o zvrhlé povaze nepominutelného dědice). Předně musí být tento čin spáchán vůči zůstaviteli nebo vymezeným blízkým osobám.[8] K uvedeným osobám má zůstavitel nejužší rodinný a pravděpodobně i citový vztah, a proto lze mít za to, že jednání vůči těmto osobám se dotkne i zůstavitele samotného. Odlišné je pak i vymezení důvodu jako *„činu povahy úmyslného trestného činu"*, neboť zde lze podřadit širší okruh jednání. Předně půjde o úmyslné trestné činy podle trestního zákoníku,[9] tj. zločiny, zvlášť závažné zločiny, popřípadě přečiny spáchané úmyslně, a rovněž o trestné činy spáchané mladistvými podle zákona o soudnictví ve věcech mládeže, tzv. provinění (§ 6 odst. 1 ZSVM).[10] V případě, kdy byla osoba za takovýto úmyslný trestný čin odsouzena, je tímto rozhodnutím notář jako soudní komisař vázán (§ 135 odst. 1 OSŘ, § 1 odst. 2 ZŘS). Notář jako soudní komisař má povinnost si v takovém případě trestní rozsudek obstarat, tak aby mohl daný čin dědické nezpůsobilosti řádně vyhodnotit. Pokud trestní řízení dosud skončeno nebylo, musí soudní komisař řízení přerušit dle § 109 odst. 2 písm. c) OSŘ, neboť probíhá řízení, v němž je řešena otázka, která může mít význam pro rozhodnutí v řízení o pozůstalosti.[11] Rovněž lze pod čin povahy úmyslného trestného činu podřadit i protiprávní čin učiněný úmyslně osobami trestně neodpovědnými,[12] tedy osobami, které v době spáchání činu nedovršily patnáctý rok svého věku (§ 25 TZ), dále osobami, které byly v době spáchání činu mladistvými, ale nerozpoznaly nebezpečnost činu pro společnost nebo neovládly své jednání (§ 5 odst. 1 ZSVM), a konečně také osobami, které byly v době spáchání činu nepříčetné,[13] a tedy nemohly rozpoznat protiprávnost činu, nebo ovládnout své jednání (§ 25 TZ). V těchto případech nebude existovat odsuzující rozsudek a notář jako soudní komisař bude muset povahu spáchaného činu posoudit sám.

Z výše uvedeného je patrné, že vydědění pro tento důvod dědické nezpůsobilosti zůstaviteli umožňuje vyloučit nepominutelného dědice pro činy odlišné od těch, které lze podřadit pod § 1646 odst. 1 písm. c) ObčZ, když v rámci tohoto důvodu nezpůsobilosti je primární, aby čin povahy trestného činu byl veden proti zůstaviteli a osobám jemu blízkým, vedlejší pak je, zda byl nepominutelný dědic za tento trestný čin odsouzen, neboť daný důvod může dopadat i na osoby trestně neodpovědné. Absence trestního rozhodnutí ohledně činu zakládajícího dědickou nezpůsobilost však může přinášet sporné otázky, zejména zda může notář jako soudní komisař rozhodovat o vině potencionálního dědice.[14] S ohledem na výše uvedené je třeba upozornit, že v případě, kdy potencionální dědic bude v rámci trestního řízení zproštěn obvinění, nemůže notář jako soudní komisař sám nahrazovat úlohu trestního soudu a takového potencionálního dědice sám „uznat vinným", neboť, jak již bylo výše uvedeno, je vázán tímto trestním rozhodnutím. Jiný je případ, kdy je jisté, že se osoba činu povahy úmyslného trestného činu dopustila, pro daný čin však nemohla být odsouzena, případně ani trest-

8 Výčet těchto osob je taxativní s tím, že rodinný vztah se posuzuje k okamžiku, kdy byl čin povahy úmyslného trestného činu spáchán. Tzn. že ačkoliv v životě zůstavitele mohou existovat i další, možná i bližší osoby než výše uvedené (např. družka, sourozenec atd.), čin povahy úmyslného trestného činu spáchaný vůči jiným blízkým osobám dědickou nezpůsobilost nezakládá. Shodně Fiala, R., Beerová, K. in Fiala, R., Drápal, L. a kol., op. cit. sub 4, s. 38.

9 Tzn. dokonané úmyslné trestné činy (§ 13–15 TZ), ale i trestné činy, které skončily ve fázi přípravy či pokusu (§ 20–21 TZ). Naopak zde nelze podřadit případy, kdy osoba jednala v nutné obraně (§ 29 TZ), krajní nouzi (§ 28 TZ), se svolením poškozeného (§ 30 TZ) či v rámci přípustného rizika (§ 31 TZ), neboť v daných případech chybí u takového jednání protiprávnost, a nelze je tak považovat za trestné činy. Není nutné, aby bylo trestní řízení pro daný trestný čin zahájeno, stejně tak je irelevantní, zda trestní stíhání bylo zastaveno, popř. zda trestnost činu zanikla z důvodu promlčení, amnestie či udělení milosti (§ 11 TrŘ), nebo zda bylo odsouzení zahlazeno (§ 105 TZ). Rozhodnutí Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočka Liberec ze dne 11. 11. 2005, sp. zn. 35 Co 949/2005.

10 Nejčastěji nejspíše půjde o trestné činy proti životu a zdraví (např. vražda, ublížení na zdraví), popř. o trestné činy proti svobodě a lidské důstojnosti (např. loupež, vydírání, porušování domovní svobody), ale i o trestné činy proti majetku (např. krádež, podvod) či některé z trestných činů proti lidské důstojnosti v sexuální oblasti (např. znásilnění). Šešina, M. in Švestka, J., Dvořák, J., Fiala, J. a kol., op. cit. sub 4, s. 28.

11 Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 19. 3. 2013, sp. zn. 21 Cdo 3423/2011; rozhodnutí Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočka Liberec ze dne 11. 11. 2005, sp. zn. 35 Co 949/2005.

12 Dědická nezpůsobilost těchto osob se již v dřívější úpravě dovozovala judikaturně. Viz usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 5. 10. 1999, sp. zn. 2 Cdon 682/96; usnesení Městského soudu v Praze ze dne 30. 12. 1997, sp. zn. 24 Co 315/97, rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 10. 3. 2011, sp. zn. 21 Cdo 2537/2010, usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 19. 3. 2013, sp. zn. 21 Cdo 3423/2011.

13 Nepříčetnost se posuzuje ve vztahu ke spáchanému trestnému činu, nikoliv jako obecná nepříčetnost pachatele. Viz rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSR ze dne 7. 6. 1978, sp. zn. 11 Tz 21/78.

14 Evropský soud pro lidská práva v současné době řeší stížnost státního občana České republiky proti rozhodnutí o jeho dědické nezpůsobilosti na základě údajného úmyslného trestného činu proti zůstaviteli, pro který však nebyl stěžovatel odsouzen v trestním řízení. Stěžovatel namítá, že vnitrostátní soudy v rozporu s jeho právem na spravedlivý proces podle čl. 6 EÚLP, právem na respektování soukromého a rodinného života podle čl. 8 EÚLP a právem na pokojné užívání majetku dle čl. 1 Protokolu č. 1 k EÚLP rozhodly z vlastní iniciativy v řízení o pozůstalosti, že je nezpůsobilým dědicem, jelikož se měl dopustit úmyslného trestného činu proti zůstaviteli, za nějž nebyl nikdy trestním soudem uznán vinným. Evropský soud pro lidská práva v souvislosti s tímto položil vládě otázky, a to, zda byla v dané věci respektována zásada presumpce neviny? Dále zda bylo řízení o pozůstalosti vedeno v souladu s čl. 6 odst. 1 EÚLP? Rovněž zda závěr dosažený v rámci řízení o pozůstalosti o tom, že se stěžovatel dopustil jednání zakládajícího dědickou nezpůsobilost, znamená zásah do čl. 8 EÚLP, a pokud ano, zda je takový zásah v souladu se zákonem podle čl. 8 odst. 2 EÚLP? S ohledem na veškeré okolnosti, zda došlo k porušení práva stěžovatele na respektování jeho soukromého života, které zahrnuje i právo na ochranu pověsti? A konečně, zda by mělo dědictví přejít do vlastnictví stěžovatele v rámci autonomního významu Evropské úmluvy o lidských právech? Viz *Macek v. THE CZECH REPUBLIC* (č. 65496/16) [online]. Hudoc.echr.coe.int,, 18. 12. 2018. Dostupné na <https://hudoc.echr.coe.int/eng#{„fulltext":[„Macek"],"itemid":[„001-189561"]}>.

ně stíhána, a to z důvodu věku či nepříčetnosti. V takovém případě musí notář jako soudní komisař sám spáchaný čin vyhodnotit a rozhodnout, zda osoba svým jednáním naplnila důvod dědické nezpůsobilosti či nikoliv.

ZAVRŽENÍHODNÉ JEDNÁNÍ PROTI ZŮSTAVITELOVĚ POSLEDNÍ VŮLI

Dalším důvodem dědické nezpůsobilosti, pro který je možné vydědit nepominutelného dědice, je **zavrženíhodné jednání proti zůstavitelově poslední vůli**, zejména donucení nebo lstivé svedení k projevu poslední vůle, popřípadě překažení projevu poslední vůle, ale i zfalšování, podvrhnutí či úmyslné zničení této vůle. Vymezení v zákoně je pak nutné považovat za demonstrativní, neboť mohou nastat i jiné případy, ze kterých bude patrné, že došlo k narušení vůle zůstavitele, např. v případě, kdy osoba nezajistí právní pomoc a svědky potřebné pro sepsání pořízení pro případ smrti v situaci, kdy o toto zůstavitel žádá.[15] Společným znakem výše uvedených jednání je však vždy právem zakázané působení na zůstavitelem projevenou vůli pro případ smrti. Zákon zároveň hovoří o *„poslední vůli zůstavitele“,* proti které zavrženíhodné jednání směřuje, tzn. že se zavrženíhodné jednání nemusí týkat pouze posledních pořízení (tj. závěti, dědické smlouvy nebo dovětku), ale může se týkat i jiných listin, které se zůstavitelovou poslední vůlí souvisejí.[16] Irelevantní pak je, zda daná poslední vůle splňovala všechny formální náležitosti stanovené zákonem, postačí, pokud šlo bezpochyby o zůstavitelův projev vůle. Jako důvod vydědění však taková výše uvedená jednání nejspíš nebudou často využívána. Zůstavitel, pokud vůbec sepíše další pořízení pro případ smrti, nejspíše nebude mít čím toto jednání nepominutelného dědice podložit, a pravděpodobně jej ve výsledku vydědí pro jiný důvod.

VYDĚDĚNÍ VS. PROMINUTÍ

Vydědění z důvodu dědické nezpůsobilosti může přinést sporné otázky v návaznosti na § 1481 ObčZ, který umožňuje činy zakládající dědickou nezpůsobilost výslovně prominout; neboť zákon se nijak nevypořádává se situací, kdy zůstavitel čin zakládající dědickou nezpůsobilost nepominutelnému dědici promine, a přesto jej vydědí, popř. ponechá dříve učiněné vydědění v platnosti. Ačkoliv může být takové jednání pro nepominutelného dědice ze strany zůstavitele překvapivé, je třeba i takové vydědění hodnotit jako platné, neboť zákon nestanovuje prominutí ze strany zůstavitele jako překážku pro vydědění, zároveň není prominutí zákonem vymezeno ani jako možnost pro zrušení vydědění (§ 1649 odst. 1 ObčZ).[17] Rozdílnou úpravu v tomto směru obsahuje novelizovaná podoba rakouského ABGB ve znění ErbRÄG 2015, když ve svém § 773 odst. 2 umožňuje zrušit vydědění prominutím činu v případě, kdy zůstavitel v důsledku následné pořizovací nezpůsobilosti již nemůže vydědění zrušit odvoláním nebo pořízením nové závěti ve prospěch nepominutelného dědice.[18] Z chování zůstavitele přitom musí být zcela patrné, že nechce, aby jeho vydědění nadále zůstalo v platnosti; tzv. „přirozená vůle“ je v takovém případě postavena nad pořizovací způsobilost, když ponechání vydědění v platnosti by v takovém případě bylo vůči nepominutelnému dědici zcela nepřiměřené.[19] S ohledem na aktuální úpravu ABGB tak nelze vyloučit, že do budoucna se bude o otázce vlivu odpuštění na vydědění v naší úpravě ještě znovu diskutovat, neboť prominutí činu zůstavitelem je nepochybně významnou skutečností, po které nepominutelný dědic již pravděpodobně nebude očekávat, že jej zůstavitel vydědí, případně že zůstavitel ponechá dříve učiněné vydědění v platnosti.

ZÁVĚR

Vydědění nepominutelného dědice pro dědickou nezpůsobilost je umožněno za současné úpravy v § 1646 odst. 2 ObčZ. Ačkoliv se na první pohled může zdát ustanovení o možnosti vydědění pro dědickou nezpůsobilost nadbytečné, neboť dědická nezpůsobilost působí ze zákona, právě opak je při bližším zkoumání pravdou, neboť zůstavitel může takovým vyděděním upozornit na provinění nepominutelného dědice, které by v rámci řízení o pozůstalosti nemuselo vyjít najevo, dále tím může dát jasně najevo, že nepominutelnému dědici čin zakládající dědickou nezpůsobilost neprominul, a konečně může tímto způsobem účinky vydědění vztáhnout i na potomky vyděděného nepominutelného dědice. Tvrzení nepominutelného dědice, že mu zůstavitel daný čin prominul, by nemělo mít na platnost vydědění vliv, neboť vydědění lze zrušit pouze zákonem stanovenými způsoby, mezi které odpuštění nespadá. Do budoucna však takový vliv, vzhledem k tendenci chránit nepominutelné dědice, není vyloučen. ■

15 Šešina, M. in Švestka, J., Dvořák, J., Fiala, J. a kol., op. cit. sub 4, s. 26; Fiala, R., Beerová, K. in Fiala, R., Drápal, L. a kol., op. cit. sub 4, s. 39.

16 Např. manželská smlouva, listina o vydědění nebo její zrušení či odvolání (§ 1646 a násl. ObčZ), smlouva o zřeknutí se dědického práva (§ 1484 a násl. ObčZ), listina povolávající správce pozůstalosti (§ 1556 ObčZ), darování pro případ smrti (§ 1594 odst. 2, § 2063 ObčZ), tzv. negativní závěť (§ 1649 odst. 2 ObčZ), příkaz k započtení (§ 1663 ObčZ), popř. listina rušící či měnící tyto projevy poslední vůle. Šešina, M. in Švestka, J., Dvořák, J., Fiala, J. a kol., op. cit. sub 4, s. 28.

17 Srov. názor F. Roučka, který k dřívějšímu ABGB uvedl, že prominutí důvodu vydědění je překážkou platného vydědění. Viz Rouček, F. in Rouček, F., Sedláček, J. *Komentář k Československému obecnému zákoníku občanskému a občanské právo platné na Slovensku a v Podkarpatské Rusi. Díl III.* Praha: V. Linhart, 1936 (reprint Praha: Wolters Kluwer, 2013), s. 440–441.

18 Dřívější úprava ABGB vliv prominutí na vydědění výslovně neupravovala.

19 Deixler-Hübner, A., Schauer, M. *Erbrecht NEU*. Wien: LexisNexis, 2015, s. 72 a s. 190; ErlautRV 688 BlgNR 25. GP 29.

Omezení převoditelnosti podílu ve společnosti s ručením omezeným podle navrhované novely zákona o obchodních korporacích

JUDr. Lukáš Sadecký

ÚVOD

Navrhovaná novela[1] zákona o obchodních korporacích se dotýká i otázky omezení převoditelnosti podílu ve společnosti s ručením omezeným, což se může projevit ve větší (širší) variabilitě obsahového znění společenské smlouvy, a to oproti dosavadním možnostem, jelikož novela některé skutečnosti normuje výslovně a nepochybně. V této souvislosti můžeme místy spatřovat určitý druh legislativní inspirace z existující právní úpravy omezení převoditelnosti akcií na jméno obsažené především v § 271 až 272 ZOK, přičemž do těchto bezprostředně dvou zmiňovaných ustanovení novela nijak nezasahuje.

Omezení převoditelnosti podílu jako takové představuje pro společnost s ručením omezeným účinný nástroj pro spíše uzavřenost společnosti a cílenou kontrolu ve změnách společníků, což ji přibližuje více ke společnostem osobním. Aspekt uzavřenosti je typický pro převod podílu na osobu, která není společníkem, jelikož je ze zákona předpokládán souhlas valné hromady s převodem podílu. Naopak aspekt určité míry otevřenosti je zastoupen u převodu podílu mezi společníky, kdy ze zákona nejsou presumována žádná omezení. Vše výše uvedené ovšem může být korigováno vhodným nastavením společenské smlouvy, která buď posílí, nebo oslabí jednotlivé aspekty uzavřenosti nebo otevřenosti. Nejvíce otevřenou, blížící se svým způsobem akciové společnosti, se společnost s ručením omezeným stává prostřednictvím kmenových listů, jelikož u kmenových listů nesmí být převoditelnost podílu omezena ani podmíněna.[2]

Institut omezení převoditelnosti podílu je zcela diametrálně odlišnou právní kategorií, než je zákaz nebo omezení tzv. přechodu podílu, když navíc v případě společnosti s ručením omezením je možné společenskou smlouvou výslovně určit, že se zcela zakazuje přechod podílu, a to na rozdíl od akciové společnosti.[3] V případě jednočlenné společnosti se ovšem ze zákona nepřihlíží k ujednáním společenské smlouvy, která zakazují nebo omezují mimo jiné i možnost přechodu nebo převoditelnosti podílu.[4]

1 Projednávána v Poslanecké sněmovně Parlamentu České republiky jako sněmovní tisk č. 207 rozeslaný poslancům dne 14. června 2018; ke dni publikace tohoto autorského příspěvku je navrhovaná novela zařazena do projednávání v rámci jejího již 2. čtení.

2 K tomuto § 137 odst. 2 ZOK.

3 Srov. § 42 odst. 1 ZOK.

4 Viz § 14 ZOK.

OKRUHY OMEZENÍ PŘEVODITELNOSTI PODÍLU

Na základě nebo v souvislosti s navrhovanou novelou je možno rozlišovat celkem tři zákonem zmiňované okruhy omezení převoditelnosti podílu, a to: (i) společenskou smlouvou případně nastavené podmínění převodu podílu souhlasem některého z orgánů společnosti (převod podílu mezi společníky);[5] (ii) *ex lege* presumované, neurčí-li společenská smlouvy výslovně jinak, omezení převoditelnosti podílu vázané na souhlas přímo valné hromady (převod podílu na osobu, která není společníkem);[6] (iii) omezení převoditelnosti podílu jinak než udělením souhlasu některého z orgánů společnosti (jak v případě převodu podílu mezi společníky, tak i v případě převodu podílu na osobu, která není společníkem).[7]

Zákonodárce v konečném důsledku váže okruh omezení převoditelnosti podílu tímto způsobem: (a) na udělení souhlasu některým z orgánů společnosti (popř. přímo valnou hromadou) nebo (b) nově, popř. novelou výslovně a nepochybně, zcela mimo jakoukoliv ingerenci, natož nutnost vyslovení souhlasu s převodem některého z orgánů společnosti. Lze se tudíž důvodně domnívat, že pro účely toliko omezení převoditelnosti podílu nelze označit jiný (další) z okruhů.

JUDr. Lukáš Sadecký,
- advokát
- člen rozkladových komisí
- rozhodce Rozhodčího soudu v Praze při HK ČR a AK ČR

V rámci okruhu omezení převoditelnosti podílu dle (i) a (ii) výše (souhlas některého z orgánů společnosti, popř. valné hromady) vystupuje do popředí aktivace toliko neúčinnosti smlouvy o převodu podílu;[8] v rámci okruhu omezení převoditelnosti podílu dle (iii) výše (omezení převoditelnosti podílu jinak než udělením souhlasu některého z orgánů společnosti) vystupuje do popředí naopak sankce neplatnosti smlouvy o převodu podílu, pokud takováto smlouva byla uzavřena v rozporu s daným omezením.[9] Důsledné rozlišování mezi zákonem zmiňovanými sankcemi neúčinnosti nebo neplatnosti, a to vždy po přihlédnutí k jednotlivému okruhu omezení převoditelnosti podílu, se musí následně projevit i ve správné textaci společenské smlouvy. Především není možné, aby takovéto sankce byly ve společenské smlouvě vzájemně zaměňovány a aby společenská smlouva sankci toliko neúčinnosti smlouvy o převodu podílu rovnou povyšovala na sankci neplatnosti smlouvy o převodu podílu.

Navrhovaná novela se v rámci vloženého institutu „omezení převoditelnosti podílu jinak“ nepochybně inspirovala zněním § 271 odst. 3 ZOK pro akciové společnosti, jehož podstatu převzala.

PODMÍNĚNÍ PŘEVODU PODÍLU SOUHLASEM NĚKTERÉHO Z ORGÁNŮ SPOLEČNOSTI

Tím, že je i nadále dle § 207 odst. 1 ZOK preferována ta skutečnost, že mezi společníky lze podíl převádět volně, tj. bez souhlasu jakéhokoliv z orgánů společnosti, je možno až na základě tomu odpovídající úpravy společenské smlouvy podmínit převod podílu mezi společníky souhlasem některého z orgánů společnosti. Není-li souhlas udělen do 6 měsíců ode dne uzavření smlouvy o převodu, nastávají tytéž účinky jako při odstoupení od smlouvy, ledaže je ve smlouvě o převodu určeno jinak. S tím zdůrazněním, že smlouva o převodu nenabude účinnosti dříve, než bude souhlas udělen.

Společenská smlouva tak mimo jiné musí přesně a jednoznačně určit dotčený orgán společnosti, jenž má souhlas s převodem podílu vlastně udělovat. Tímto orgánem může být jednak některý z obligatorně konstituovaných orgánů společnosti s ručením omezeným, ale i pouze tzv. fakultativní orgán zřízený klidně jenom pro potřeby udělování souhlasu s převodem podílu. V případě fakultativního orgánu musí být tento dostatečně a vhodně popsán ve společenské smlouvě, především jeho název, počet členů, délku jejich funkčního období, kdo volí a odvolává jeho členy, oblast působnosti atd.

Otázkou zůstává, jestli je vhodné, a navíc vůbec přípustné, aby společenská smlouva vyžadovala obdržení (získání) postupného souhlasu alespoň dvou konkrétně specifikovaných orgánů společnosti. Z některých částí zákonných dikcí lze spíše dovodit, že by se mělo jednat zásadně jen o jeden orgán společnosti: „souhlasem některého“; „souhlasem orgánu“; „je orgán“; „Nerozhodne-li orgán“. Doslovný jazykový výklad je jedním z možných pohledů na věc. Určitým východiskem mohou být i administrativně praktické souvislosti včetně časového aspektu, kdy zakomponování toliko jediného orgánu společnosti zajisté přináší určité výhody než „kolečko“ mezi rovnou dvěma a více orgány společnosti. V neposlední řadě je zapotřebí brát v potaz i to, že navrhovanou novelou je cíleno na lepší a přesnější specifikaci „do 2 měsíců ode dne doručení žádosti“,[10] a to pokud v takovéto lhůtě bude příslušný orgán společnosti, který se má vyjadřovat ke společníkem předložené žádosti o vyslovení souhlasu s převodem podílu, zcela nečinný, tj. nerozhodne-li včas, resp. vůbec nijak v takovéto lhůtě nerozhodne, nabízí se společníkovi možnost včas přistoupit k jednostrannému právnímu jednání v podobě vystoupení ze společnosti, což v sobě následně obnáší právo na vypořádací podíl v souvislosti s jeho tzv. uvolněným podílem.

Po přihlédnutí ke všemu výše uvedenému lze pouze doporučit, aby byl ve společenské smlouvě ohledně udělení souhlasu s převodem podílu raději zainteresován pouze jeden orgán společnosti. Za poznámku a upřesnění stojí ještě dodat, že § 207 odst. 4 ZOK nepřichází s fikcí udělení souhlasu s převodem podílu, a to nerozhodne-li příslušný orgán společnosti ve lhůtě 2 měsíců od doručení žádosti, jako je

5 Dle § 207 odst. 2 ZOK.
6 K tomuto § 208 odst. 1 ZOK.
7 Důsledek novely a jejího § 209 odst. 4 ZOK.
8 Srov. větu poslední § 207 odst. 2 a § 208 odst. 1 ZOK.
9 Novelou vkládaný odst. 4 do § 209 ZOK.
10 Srov. novelou vložený odst. 4 do § 207 ZOK.

tomu u akciové společnosti dle § 272 odst. 2 ZOK. Ustanovení § 207 odst. 4 ZOK obsažené v navrhované novele i přesto nutí společnost, aby její dotčený orgán včas rozhodl o žádosti společníka týkající se souhlasu s převodem, a nebyl tak v naprosté nečinnosti.

Okamžik vlastní aktivace fikce odstoupení od smlouvy, není-li souhlas s převodem podílu udělen do 6 měsíců ode dne uzavření smlouvy o převodu, může být prostřednictvím právě tomu odpovídajícího určení ve smlouvě o převodu jednak zkracován, nebo prodlužován, ale klidně i zcela vyloučen. Tomuto aspektu by měla být věnována zvýšená pozornost, jelikož nejpozději do 1 měsíce ode dne zániku závazku ze smlouvy (v důsledku fikce odstoupením dle § 207 odst. 2 ZOK) může společník po splnění některého ze zákonných předpokladů dle novelou upraveného § 207 odst. 4 ZOK případně vystoupit ze společnosti, jinak dochází k prekluzi takovéhoto práva společníka.

Navrhovaná novela přináší v § 207 odst. 3 ZOK možnost určit ve společenské smlouvě i případy, za jakých podmínek je orgán společnosti povinen souhlas udělit, popřípadě v jakých případech je povinen souhlas odmítnout. Zde můžeme vidět zjevnou legislativní inspiraci z § 272 odst. 1 ZOK u akciové společnosti. Lze se důvodně domnívat, že této možnosti mohlo být ve společenské smlouvě využíváno i bez ohledu na novelu.

Tím, že § 207 odst. 4 ZOK popisuje tři dílčí a samostatné předpoklady, kdy společník může přistoupit až k vystoupení ze společnosti, přičemž vedle nečinnosti v jasně stanovené lhůtě (nerozhodování) orgánu společnosti sem spadá i neudělení souhlasu bez udání důvodů nebo neudělení souhlasu v případech, kdy byl podle společenské smlouvy orgán společnosti povinen souhlas udělit, lze společníkům a společnosti jenom doporučit, aby ve společenské smlouvě byly vždy upraveny důvody (případy) jak pro povinnost souhlas udělit, tak i pro povinnost souhlas odmítnout.

Jako patrně akceptovatelné a průchozí nastavení povinnosti udělit souhlas s převodem dotčeným orgánem společnosti ve společenské smlouvě lze uvažovat situace: kdy společník převádí své podíly nebo rozdělené podíly na ostatní zbývající společníky v poměru odpovídajícím velikosti jejich podílů ve společnosti; nebo kdy společník převádí podíl na svého rodinného příslušníka nebo manžela atd. Naopak jako případné nastavení povinnosti odmítnout souhlas s převodem dotčeným orgánem společnosti ve společenské smlouvě lze uvažovat situace: kdy společník v něčem porušil předkupní právo k jeho podílu vůči ostatním společníkům společnosti blíže popsané ve společenské smlouvě; nebo kdy převádějící společník ani ke dni zasedání dotčeného orgánu společnosti, který má rozhodovat o udělení souhlasu, neuhradil společnosti újmu, škodu nebo pohledávku, kterou vůči němu společnost eviduje ve svém účetnictví, atd.

Pro úplnost je zapotřebí zmínit, že pro účely § 207 ZOK (převod podílu mezi společníky) se nemusí společenská smlouva vydávat výlučně cestou explicitně nabízené možnosti případného podmínění převodu podílu souhlasem některého z orgánů společnosti, ale naopak může přistoupit k nastavení omezení převoditelnosti podílu jinak (viz níže).

OMEZENÍ PŘEVODITELNOSTI PODÍLU VÁZANÉ NA SOUHLAS PŘÍMO VALNÉ HROMADY

Předně je v této souvislosti nutné uvést, že navrhovaná novela nijak nezasahuje do § 208 ZOK (převod podílu na osobu, která není společníkem). V tomto směru tak nadále zůstává posílen aspekt uzavřenosti společnosti, a to ve vztahu k osobám, které nejsou jejími společníky, a cíleně je tak pravomoc udělení souhlasu s převodem podílu přednostně dávána přímo valné hromadě jako nejvyššímu orgánu společnosti, jehož zasedání se účastní všichni společníci nebo jejich zmocněnci.

Společenská smlouva není nijak limitována v tom, že by namísto valné hromady nemohla určit jiný orgán společnosti, který je oprávněn udělovat souhlas s převodem podílu, ani že by nemohla nastavit převoditelnost podílu na osoby, které nejsou společníky, zcela bez jakéhokoliv omezení (tedy bez souhlasu).

Smlouva o převodu podílu nenabude účinnosti dříve, než bude souhlas udělen. Není-li souhlas udělen ode dne uzavření smlouvy o převodu, nastávají tytéž účinky jako při odstoupení od smlouvy, ledaže je ve smlouvě o převodu určeno jinak. Tomu odpovídající určení ve smlouvě o převodu může okamžik fikce odstoupením od smlouvy jednak zkracovat, jednak prodlužovat, ale klidně i zcela vyloučit.

Převádějící společník nemá ze zákona dána žádná práva na vystoupení ze společnosti, jak jsou deklarována v § 207 odst. 4 ZOK pro potřeby podmínění převodu podílu souhlasem některého z orgánů společnosti.

Společenská smlouva zajisté může, a to inspirací z § 207 odst. 3 ZOK, stanovit případy, kdy je valná hromada povinna udělit souhlas nebo naopak odmítnout udělit souhlas s převodem podílu.

Tím, že společníci ve společnosti s ručením omezeným, která má na rozdíl od akciové společnosti více blíže ke společnostem osobním, nebudou patrně příliš nakloněni tomu, aby mezi ně mohli lehce přicházet noví společníci, je možné ve společenské smlouvě zcela opomenout (vynechat) jakoukoliv zmínku o převodu podílu na osobu, která není společníkem společnosti, jelikož je zde aplikační opora v zákonném požadavku souhlasu valné hromady ohledně převodu podílu. Navíc převádějící společník v této souvislosti nemá ani zákonné právo na vystoupení ze společnosti.

Pro úplnost je zapotřebí zmínit, že i pro účely § 208 ZOK (převod podílu na osobu, která není společníkem) se nemusí společenská smlouva vydávat výlučně cestou zákonem presumovaného souhlasu přímo valnou hromadou, ale naopak může přistoupit k nastavení omezení převoditelnosti podílu jinak (viz níže).

OMEZENÍ PŘEVODITELNOSTI PODÍLU JINAK

Navrhovaná novela zavádí tuto skutečnost jednoznačně a nepochybně. Jedná se o okruh (kategorii), která je samostatná a zcela právně odlišná od udělování souhlasu orgánem společnosti, jelikož v případě omezení převoditelnosti podílu jinak se nerozhoduje o žádné podané žádosti (ostatně žádná žádost se společnosti ani nepodává), a navíc zde tak není zapotřebí žádného souhlasu orgánu společnosti. Navíc u omezení převoditelnosti podílu jinak může smlouva o převodu podílu klidně nabýt účinnosti již dnem jejího uzavření.

Samostatnost a právní odlišnost institutu omezení převoditelnosti podílu jinak lze spatřovat i v zákonné sankci neplatnosti (oproti sankci toliko neúčinnosti smlouvy o převodu podílu v případě udělování souhlasu s převodem dotčeným orgánem společnosti), pokud bude/byla smlouva o převodu podílu uzavřena v rozporu s daným omezením.

Omezení převoditelnosti podílu jinak můžeme rovněž označit jako určitou zvláštní kategorii, která není natolik administrativně náročná včetně časového aspektu, a to ve srovnání se zainteresováním některého z orgánů společnosti kvůli zajištění jeho souhlasu s převodem podílu.

Společenská smlouva může tento navrhovanou novelou normovaný institut využít zpravidla cestou pozitivního nebo negativního výčtu. Za ukázku pozitivního výčtu můžeme označit následující: Podíl ve společnosti lze převádět pouze mezi společníky. Tímto se totiž pořád jedná o případ toliko omezení převoditelnosti, jelikož stále existuje určitý potenciální okruh možných nabyvatelů podílu. Za ukázku naopak negativního výčtu můžeme označit následující: Podíl ve společnosti nelze převádět na osobu, která není společníkem společnosti. I tímto se totiž pořád jedná o případ toliko omezení převoditelnosti, jelikož stále existuje určitý potenciální okruh možných nabyvatelů podílu.

VZÁJEMNÁ KOMBINACE PŘÍPUSTNÝCH OKRUHŮ OMEZENÍ PŘEVODITELNOSTI PODÍLU

Za úvahu stojí, zda a za splnění jakých podmínek je vůbec možné ve společenské smlouvě vzájemně zkombinovat jak okruh omezení převoditelnosti podílu vázané na souhlas některého z orgánů společnosti, tak i okruh omezení převoditelnosti podílu jinak.

Již s ohledem na to, že tyto okruhy jsou samostatné a navzájem právně odlišné, nemluvě i o zákonodárcem předepsané odlišné sankci toliko neúčinnosti nebo neplatnosti, nemělo by být spíše přípustné, aby ve společnosti s ručením omezeným, která má pouze jediný druh podílu (tzn. společnost ve společenské smlouvě neurčuje více druhů podílů), byly současně zastoupeny, resp. byly současně ve společenské smlouvě zkombinovány oba výše popsané okruhy omezení převoditelnosti podílu. Na podporu zde uvedeného lze patrně doplnit i to, že v případě omezení převoditelnosti podílu vázané na souhlas některého z orgánů společnosti, je nutné vždy nejdříve podat a doručit společnosti žádost o vyslovení souhlasu s převodem. Této obligatorní formalitě se převádějící společník nemůže vyhnout a bez souhlasu dotčeného orgánu společnosti s převodem se neobejde, jelikož jedině tímto nabude smlouva o převodu podílu účinnosti, tj. podanou žádostí a až následným udělením souhlasu s převodem teprve vůbec dochází k účinnosti smlouvy o převodu podílu, přičemž v případě omezení převoditelnosti podílu jinak může smlouva o převodu podílu nabýt účinnosti klidně již dnem jejího uzavření.

Veškeré skutečnosti uvedené v odstavci výše by měly působit a dopadat i na případ, kdy společnost s ručením omezeným sice ve společenské smlouvě určuje několik druhů podílů, avšak v rámci jednoho identického druhu podílu budou současně zastoupeny, resp. budou současně ve společenské smlouvě zkombinovány oba výše popsané okruhy omezení převoditelnosti podílu.

Lze tedy důvodně učinit závěr o tom, že oba výše popsané okruhy omezení převoditelnosti podílu lze ve společenské smlouvě vhodným způsobem zkombinovat, zejména tak, že omezení převoditelnosti podílu vázané na souhlas některého z orgánů společnosti se bude vztahovat např. pouze na jeden zcela konkrétní druh podílu, a navíc na zbývající druh nebo druhy podílu (musí samozřejmě platit, že tento druh nebo druhy podílu budou skutečně odlišné od druhu podílu, na který se vztahuje jen omezení převoditelnosti podílu vázané na souhlas některého z orgánů společnosti) se bude vztahovat omezení převoditelnosti podílu jinak. Jedině tímto nastavením ve společenské smlouvě si totiž oba výše popsané okruhy omezení převoditelnosti podílu nebudou nijak vzájemně konkurovat ani se nijak vzájemně popírat.

ABSOLUTNÍ VYLOUČENÍ PŘEVODITELNOSTI PODÍLU

Doposud bylo pojednáváno výlučně o skutečnosti toliko omezení převoditelnosti podílu, jelikož byl vždy zachován určitý potenciální prostor alespoň pro některé možné nabyvatele podílu, třebaže to případně mohlo být podmíněno udělením souhlasu dotčeného orgánu společnosti. Otázkou je, zda v případě společnosti s ručením omezením lze zcela (absolutně) vyloučit převoditelnost podílu. Tedy zda je vůbec možné ve společenské smlouvě nastavit její znění např. takto: Převod podílu na jiného společníka nebo na osobu, která není společníkem, se zcela vylučuje (nepřipouští).

Určitým vodítkem pro zodpovězení této otázky může být to, že v § 270 ZOK lze stanovami převoditelnost akcií na jméno omezit, nikoliv však vyloučit. Zde máme jednoznačně a nepochybně nastavený parametr toliko omezení převoditelnosti, nikoliv však vyloučení převoditelnosti; vždy tak musí zůstat alespoň nějaký potenciálně možný okruh nabyvatelů podílu (akcií na jméno).

V případě společnosti s ručením omezeným ovšem žádný takovýto jednoznačný a nepochybný limitující parametr ne-

nalezneme, čímž se lze spíše přiklánět k tomu, že je možno nastavit znění společenské smlouvy společnosti s ručením omezeným tak, že dojde k absolutnímu vyloučení převoditelnosti podílu. Takovéhoto vyloučení je ve společenské smlouvě možno patrně dosáhnout i tak, že při zakládání společnosti s ručením omezeným alespoň dvěma zakladateli, aby se neuplatnil § 14 ZOK, bude zmínka o tom, že po dobu pěti let ode dne přijetí zakladatelského právního jednání není možno podíl převádět na žádnou třetí osobu ani na společníka a až uplynutím této doby se podíl stává převoditelným neomezeně apod.

ZÁVĚRY

Třebaže lze podpořit závěr, že i bez navrhované novely zákona o obchodních korporacích bylo možno ve společenské smlouvě upravit nastavení případů a podmínek, za kterých je dotčený orgán společnosti povinen udělit souhlas s převodem podílu, nebo je naopak povinen souhlas s převodem podílu odmítnout, jsou přínosy novely žádoucí, a to především z důvodu výslovného a nepochybného začlenění institutu omezení převoditelnosti podílu jinak dle § 209 odst. 4 ZOK, se zmínkou o možné sankci v podobě neplatnosti smlouvy o převodu podílu. Nelze nevidět, že se navrhovaná novela hned několikrát inspirovala právní úpravou akciových společností ohledně omezení převoditelnosti akcií na jméno, a to zcela bez ohledu na to, že důsledně nepřevzala fikci souhlasu s převodem podílu dle § 272 odst. 2 ZOK.

Společenská smlouva by měla být nástrojem, který posílí nebo oslabí jednotlivé prvky otevřenosti nebo uzavřenosti společnosti s ručením omezeným pohledem otázky převoditelnosti podílu a následných změn ve struktuře společníků. Lze se důvodně domnívat, že právní úprava (navrhovaná novela na tom nic nezmění) spíše umožňuje přistoupit ve společenské smlouvě až k absolutnímu vyloučení převoditelnosti podílu, jelikož zde neexistuje žádný explicitní limitují parametr, jako je tomu dle § 270 ZOK u akciové společnosti, dle něhož lze stanovami převoditelnost podílu (akcií na jméno) omezit, nikoliv však vyloučit.

Omezení převoditelnosti podílu je nepochybně o něco nižší kategorií, a to oproti absolutnímu vyloučení převoditelnosti podílu. Ve společenské smlouvě je ovšem i tak v rámci omezení převoditelnosti podílu nutné důsledně a správně rozlišovat mezi zákonodárcem předepsanou sankcí neúčinnosti nebo neplatnosti smlouvy o převodu podílu a tyto sankce vzájemně nezaměňovat, zejména sankci toliko neúčinnosti ve společenské smlouvě nesprávně nepovyšovat na sankci rovnou neplatnosti.

Lze se důvodně domnívat, že pro účely toliko omezení převoditelnosti podílu nelze označit jiný (další) z okruhů, než je udělení souhlasu s převodem podílu některým z orgánů společnosti (popř. přímo valnou hromadou) na základě předchozí žádosti společníka o souhlas s převodem; nebo zcela mimo jakoukoliv ingerenci, natož nutnost vyslovení souhlasu s převodem, některého z orgánů společnosti (nedochází k žádnému podávání předchozí žádosti společníkem, natož rozhodování o ní) tzv. omezení převoditelnosti podílu jinak. O vzájemné, a to dost podstatné, právní odlišnosti těchto okruhů není žádných pochyb.

V případě nastavení podmínění převodu podílu souhlasem některého z orgánů společnosti pro účely § 207 ZOK lze mít nejen z doslovného jazykového výkladu, administrativně praktických souvislostí včetně časového aspektu, ale i z důvodu rizika možné aktivace práva společníka na vystoupení ze společnosti dle § 207 odst. 4 ZOK a následného včasného využití takového práva společníkem, za to, že prostřednictvím společenské smlouvy je spíše přípustné určit pouze jeden orgán společnosti, který má udělovat souhlas s převodem podílu.

Omezení převoditelnosti podílu vázané na souhlas některého z orgánů společnosti a oproti tomu omezení převoditelnosti podílu jinak jsou samostatné a navzájem právně odlišné okruhy, které se odlišují pohledem zákonodárcem předepsané sankce toliko neúčinnosti nebo neplatnosti smlouvy o převodu podílu nebo i tím, že v případě omezení převoditelnosti podílu vázané na souhlas některého z orgánů společnosti je nutné nejen podat a doručit společnosti (popř. dotčenému orgánu společnosti) předchozí žádost společníka o udělení souhlasu, ale následně vyčkat vlastního udělení souhlasu dotčeným orgánem společnosti ohledně převodu podílu, jelikož smlouva o převodu podílu nabude účinnosti teprve až takovýmto souhlasem, a naopak v případě omezení převoditelnosti podílu jinak může smlouva o převodu podílu nabýt účinnosti klidně již dnem jejího uzavření, a navíc se nepodává ani neprojednává žádná žádost, natož aby o ní bylo jakkoliv rozhodováno některým z orgánů společnosti.

Ohledně otázky současné vzájemné kombinace přípustných okruhů omezení převoditelnosti podílu ve společenské smlouvě je tyto nutné nastavit tak, aby si vzájemně nekonkurovaly ani se nijak vzájemně nepopíraly, a to právě kvůli jejich zásadním právním odlišnostem. Není tedy možné, aby společnost s ručením omezením, která má pouze jediný druh podílu (tzn. společnost nemá dva druhy podílů nebo více), nechala oba přípustné okruhy omezení převoditelnosti podílu současně působit v rámci tohoto identického (jediného) druhu. Zde uvedené se uplatní i tehdy, pokud společnost sice má a rozlišuje ve společenské smlouvě několik druhů podílů, avšak v rámci jednoho identického druhu podílu budou současně zastoupeny oba přípustné okruhy omezení převoditelnosti podílu, které tak budou působit v rámci jednoho a stejného, tedy zcela identického druhu podílu.

Lze mít důvodně za to, že oba výše popsané okruhy omezení převoditelnosti podílu lze ve společenské smlouvě vhodným způsobem zkombinovat zejména tak, že omezení převoditelnosti podílu vázané na souhlas některého z orgánů společnosti se bude vztahovat např. pouze na jeden zcela konkrétní druh podílu, a na zbývající odlišný druh nebo odlišné druhy podílu se bude vztahovat omezení převoditelnosti podílu jinak. ■

Nová ediční řada praktických komentářů Wolters Kluwer

Srozumitelný, praktický a přehledný výklad

PRAKTICKÝ KOMENTÁŘ

PRÁVĚ VYŠLO

Zákon o přeměnách obchodních společností a družstev

Praktický komentář

Jan Šafránek, Lola Laštovičková, Tomáš Podškubka, Lukáš Pěsna, Jiří Hlaváč

Praktický komentář k zákonu č. 125/2008 Sb., seznamuje **s postupy přeměn obchodních korporací** (fúze, rozdělení, převod jmění na společníka, změna právní formy a přeshraniční přemístění sídla). Součástí komentáře jsou i **vzory projektů jednotlivých typů přeměn,** oznámení zveřejňovaná v Obchodním věstníku, seznamy příloh návrhu na zápis přeměny do obchodního rejstříku a vzory zápisů přeměn do obchodního rejstříku.

Praktický komentář se zaměřuje hlavně na realizaci přeměn obchodních společností s důrazem na společnost s ručením omezeným a akciovou společnost a soustředí se na ustanovení, která jsou pro praxi zásadní, příp. mohou činit v praxi potíže. Autoři v textu zároveň zohlednili přeměny obchodních korporací i z hlediska účetního a znaleckého.

Knihu tak ocení nejen **advokáti, ale i podnikoví právníci** a všichni, kterých se přeměna týká.

Vedoucí autorského kolektivu Jan Šafránek, který se problematice přeměn věnuje téměř 15 let, společně s Lolou Laštovičkovou pravidelně na toto téma přednáší.

ASPI smarteca

Komentář je dostupný také v ASPI a jako e-kniha

Objednávejte na www.wolterskluwer.cz/obchod

Wolters Kluwer

Když si musíte být jistí

K výkladu § 1503 odst. 1 OZ

JUDr. Adam Talanda

PŘI DĚDĚNÍ PODLE POŘÍZENÍ PRO PŘÍPAD SMRTI URČUJE OKRUH DĚDICŮ A VÝŠI JEJICH DĚDICKÝCH PODÍLŮ ZŮSTAVITEL, KTERÝ SE VŠAK NEMUSÍ VŽDY VYJÁDŘIT DOSTATEČNĚ KONKRÉTNĚ A JEHO OBECNÉ POKYNY PRO URČENÍ DĚDICŮ A JEJICH DĚDICKÝCH PODÍLŮ PAK MUSÍ BÝT VYLOŽENY POMOCÍ VÝKLADOVÝCH PRAVIDEL OBSAŽENÝCH V § 1494 A NÁSL. OZ. MEZI NIMI JE V § 1503 ODST. 1 OZ UVEDENO PRAVIDLO ODKAZUJÍCÍ NA OKRUH DĚDICŮ NASTUPUJÍCÍCH PRÁVEM REPREZENTACE PODLE ZÁKONNÉ DĚDICKÉ POSLOUPNOSTI: „VYSKYTNOU-LI SE MEZI POVOLANÝMI DĚDICI OSOBY POKLÁDANÉ PŘI ZÁKONNÉ DĚDICKÉ POSLOUPNOSTI VZHLEDEM K OSTATNÍM ZA JEDNU OSOBU, POKLÁDAJÍ SE ZA JEDNU OSOBU I PŘI DĚLENÍ PODLE ZÁVĚTI; TO NEPLATÍ, JE-LI VŮLE ZŮSTAVITELE ZŘEJMĚ OPAČNÁ."

NÁZORY NA VÝKLAD § 1503 ODST. 1 OZ

Z důvodové zprávy vyplývá, že na základě uvedeného ustanovení mají osoby, u kterých podle zákonné dědické posloupnosti nastává právo reprezentace, stejné postavení i při dědění ze závěti.[1] Literatura ve vztahu k současné úpravě pak dospěla k tomu, že se tím zavádí princip reprezentace i pro dědění ze závěti. M. Šešina s K. Wawerkou uvádějí, že se uvedené ustanovení týká případů upravených v první a třetí zákonné dědické třídě, podle kterých nedědí-li potomek či sourozenec zůstavitele, připadne dědictví jeho potomkům.[2] Vykládané ustanovení se podle uvedených autorů uplatní, pokud např. zůstavitel povolá k dědění obecným výrazem všechny své děti; potom pokud některé z nich již nežije, nastoupí na jeho místo jeho děti, jako by tomu bylo při dědění podle zákonné posloupnosti.[3] Podle R. Fialy s K. Beerovou se na více

1 Eliáš, K. a kol. *Nový občanský zákoník s aktualizovanou důvodovou zprávou.* Ostrava: Sagit, 2012, s. 618.

2 Není jasné, zda úmyslně nezmiňují šestou zákonnou dědickou třídu, ve které je reprezentace také upravena, nebo zda se jedná o přehlédnutí.

osob při zákonné posloupnosti hledí jako na jednu osobu v případě uplatnění reprezentace podle první, třetí a šesté zákonné dědické třídy. Pokud pak zůstavitel v závěti k dědění povolá např. obecným výrazem všechny své sourozence, tak pokud některý z nich nebude dědit, nastoupí k dědění jeho děti, jako by tomu bylo při zákonné dědické posloupnosti. Dále uvádějí, že jde o zavedení principu reprezentace pro dědění podle závěti, ledaže je vůle zůstavitele opačná.[4] M. Muzikář uvedené ustanovení vykládá tak, že se jím zavádí princip reprezentace i pro dědění ze závěti. Uvádí, že ustanovení se aplikuje, pokud např. zůstavitel k dědění povolá své dva sourozence a děti třetího předemřelého sourozence; potom sourozenci nabývají každý třetinu pozůstalosti a poslední třetina se rozdělí mezi děti předemřelého sourozence. Dále uvažuje nad tím, jak by se řešila situace, že zůstavitel v závěti povolal své tři sourozence, z nichž jeden ale nebude dědit; nabízí jednak možnost, že dědí pouze dva sourozenci (doslovný výklad), a jednak možnost, že dědí dva sourozenci a děti třetího předemřelého sourozence (extenzivní výklad). Přiklání se k extenzivnímu výkladu, který je podle něj v souladu s vůlí zůstavitele a s § 1494 odst. 2 OZ; k tomu uvádí také judikaturu k ABGB, a to rozhodnutí ze sbírky Glaser-Unger (Gl. U. 13613 a 2884), a zejména rozhodnutí ze sbírky Peitler 1860.[5]

JUDr. Adam Talanda
- justiční čekatel u Krajského soudu v Ostravě, doktorand na PF Univerzity Palackého v Olomouci

S názory uvedených autorů, že § 1503 odst. 1 OZ zavádí právo reprezentace i pro dědění ze závěti, **se nelze ztotožnit**, třebaže i důvodová zpráva takový výklad podporuje. Pravidlo uvedené v § 1503 odst. 1 OZ je totiž **pouhým výkladovým pravidlem zůstavitelem projevené vůle, pokud se týká určení velikosti dědických podílů**. Nelze však na základě uvedeného pravidla za dědice určit jiné osoby, než které zůstavitel sám povolal k dědění; dědická instituce je základní obsahovou náležitostí závěti a záleží na zůstaviteli samotném, koho za dědice povolá. Už ze samotného jazykového znění vykládaného pravidla vyplývá, že jde o výkladové pravidlo pro *„dělení podle závěti“*,[6] tedy pro určení podílů; může se přitom uplatnit, jen jestliže se *„mezi povolanými dědici“* vyskytnou určité osoby, tedy určení okruhu dědiců musí vždy vyplývat z vůle zůstavitele. Není sice vyloučeno, že z výkladu vůle zůstavitele bude dovozen závěr, že na místo výslovně povolaného dědice, který dědictví nenabyl, má jako náhradník nastoupit jeho potomek, to však nebude v důsledku § 1503 odst. 1 OZ, ale spíše v důsledku obecného výkladového pravidla § 1494 odst. 2 OZ nebo analogického užití výkladového pravidla § 1618 OZ Pravidlo uvedené v § 1503 odst. 1 OZ pak může sloužit jen pro určení velikosti dědických podílů.

HISTORICKÁ INSPIRACE

Pravidlo uvedené v § 1503 odst. 1 OZ zjevně vychází[7] z obsahově stejného § 559 věty první ABGB: *„Setkají-li se mezi povolanými dědici takové osoby, z nichž některé musily by se pokládati při zákonné posloupnosti vůči ostatním za osobu jedinou (např. bratrovy děti vůči zůstavitelovu bratru), pokládají se i při dělení podle závěti jen za osobu jedinou.“* Uvedené ustanovení se jako § 399 věta první promítlo také do OZ 1937;[8] a v ABGB bylo obsaženo v nezměněném znění až do roku 2017. Nutno připomenout, že zákonná dědická posloupnost v ABGB byla postavena na parentelním systému s reprezentací,[9] a využití pravidla tak mohlo být široké. Ustanovení bylo pojímáno jako výkladové pravidlo pro situace, ve kterých zůstavitel obecným pojmenováním určil okruh dědiců, avšak neurčil výši jejich dědických podílů.[10]

Vycházelo se z toho, jaká asi mohla být pravděpodobná vůle zůstavitele, jestliže za dědice povolal osoby v určitém příbuzenském vztahu. F. Zeiller uváděl, že předpokladem bylo, že zůstavitel povolal určité osoby z důvodu, že pocházely od určitého předka, a proto se jim nemá dostat více, než by se dostalo tomuto předku.[11] Důsledkem pak

3 Šešina, M., Wawerka, K. in Švestka, J., Dvořák, J., Fiala, J. a kol. *Občanský zákoník. Komentář. Svazek IV.* Praha: Wolters Kluwer, 2014, s. 87.

4 Fiala, R., Beerová, K. in Fiala, R., Drápal, L. a kol. *Občanský zákoník IV. Dědické právo (§ 1475–1720). Komentář.* Praha: C. H. Beck, 2015, s. 111.

5 Muzikář, M. in Petrov, J., Výtisk, M., Beran, V. a kol. *Občanský zákoník. Komentář.* Praha: C. H. Beck, 2017, s. 1480–1481.

6 R. Fiala s K. Beerovou mají za to, že výraz „dělení“ je v uvedeném ustanovení užit omylem a měl být užit výraz „dědění“. Lze však souhlasit s M. Muzikářem, že výraz „dělení“ je užit zcela správně, neboť odkazuje na určení velikosti podílů a pochází ze zjevného inspiračního zdroje § 559 ABGB (viz dále). Fiala, R., Beerová, K. in Fiala, R., Drápal, L. a kol., op. cit. sub 4, s. 111; Muzikář, M. in Petrov, J., Výtisk, M., Beran, V. a kol., op. cit. sub 5, s. 1480.

7 Důvodová zpráva nezmiňuje inspirační zdroj § 1503 odst. 1 OZ, pouze ve vztahu k § 1503 odst. 2 a 3 OZ uvádí převzetí německé úpravy. Eliáš, K. a kol., op. cit. sub 1, s. 618.

8 Vládní návrh občanského zákoníku z roku 1937.

9 K dědění podle zákonné posloupnosti byli vždy povoláni potomci nebo předci zůstavitele a právem reprezentace byly povolány jejich děti neomezeně. Takto v první třídě dědily děti zůstavitele a jejich potomci, ve druhé třídě rodiče zůstavitele a jejich potomci, ve třetí třídě prarodiče zůstavitele a jejich potomci; v původním znění ABGB takový systém pokračoval až do šesté dědické třídy, ale I. dílčí novelou z roku 1914 byly zrušeny pátá a šestá dědická třída a ze čtvrté dědické třídy bylo vypuštěno právo reprezentace; taková úprava přetrvala dodnes.

10 Ke kritice systematického řazení pravidla v § 559 ABGB s tím, že by spíše mělo být uvedeno u výkladového pravidla § 555 ABGB, viz Fischer-Czermak, C., Pierer, J. in Fenyves, A., Kerschner, F., Vonkilch, A. *ABGB §§ 552 bis 646 (Klang).* 3. Auflage. Wien: Verlag Österreich, 2017, s. 69.

11 Zeiller von, F. *Commentar über das allgemeine bürgerliche Gesetzbuch für die gesammten deutschen Erbländer der oesterreichischen Monarchie. Zweiter Band. Zweite Abteilung.* Wien und Triest: Geistingers Verlagshandlung, 1812, s. 427–428.

bylo, že při povolání osob, z nichž některé se vůči ostatním považovaly za jednu osobu (např. bratr zůstavitele a děti sestry zůstavitele), se dědilo podle kmenů *(in stirpes)* a každý kmen nabýval stejný podíl, který se dělil mezi členy kmene (v uvedeném příkladu bratr zůstavitele nabýval polovinu pozůstalosti a druhou polovinu si mezi sebou dělily děti sestry zůstavitele). Pro uvedené pravidlo nebylo místo, jestliže bylo možné ze zůstavitelovy vůle usuzovat jakékoliv určení podílů; tak pokud byli dědicové povoláni individuálně, třebaže bez výslovného určení podílů, znamenalo to zpravidla určení podílů podle hlav ve smyslu § 555 ABGB (odpovídá současnému § 1500 odst. 1 OZ). Pro uplatnění pravidla nebylo rozhodující, zda by osoba při dědění podle zákonné dědické posloupnosti k dědění skutečně nastoupila; nemuseli tedy být povoláni nejbližší příbuzní. Podmínkou užití pravidla bylo povolání více osob, z nichž alespoň některé se považovaly za jednu osobu (např. bratr zůstavitele společně s dětmi sestry zůstavitele).[12]

Pravidlo se ale nemohlo uplatnit, pokud byly k dědění povolány osoby, které si při dědění podle zákonné dědické posloupnosti vzájemně nemohly konkurovat při určení podílů; nemohlo se proto uplatnit, pokud byly povolány osoby ze dvou různých dědických tříd (např. děti zůstavitele a bratr zůstavitele), nebo pokud byly povolány osoby z téže třídy, které se ale při dědění podle zákonné posloupnosti vzájemně vylučovaly (např. syn zůstavitele a vnuci zůstavitele pocházející z tohoto syna); v uvedených případech nastávalo dědění podle hlav. Pravidlo se také nemohlo uplatnit, pokud byly povolány jen osoby, které se společně pokládaly za jednu osobu, neboť ty si mezi sebou podíly vždy dělily podle hlav (např. pokud zůstavitel povolal jen děti jednoho syna).[13]

Uplatnění pravidla na případy, kdy jsou povolány jen některé osoby z těch, které se podle zákonné posloupnosti považují za jednu osobu (např. pokud je povolán syn zůstavitele a po předemřelé dceři zůstavitele jen dva ze tří vnuků), odmítala dřívější rakouská literatura, ale současná literatura vztahuje pravidlo i na tyto případy.[14] Různé byly také názory na uplatnění pravidla pro případy, kdy jsou povolány osoby příbuzné navzájem, ale nikoliv se zůstavitelem (např. pokud zůstavitel povolal příbuzné svého přítele); podle starší literatury se na tyto případy pravidlo neuplatnilo a dědicové dědili podle hlav, podle současné literatury se i na tyto případy pravidlo uplatnit mohlo, pokud byli dědicové povoláni obecným označením, které podle § 682 ABGB znamenalo povolání zákonných dědiců určité osoby (tj. zůstavitelova přítele podle výše uvedeného příkladu), při individuálním povolání dědiců však i současná literatura trvá na dědění podle hlav.[15] Pokud zůstavitel povolal osoby cizí společně s osobami, které by byly zákonnými dědici, mohlo se pravidlo uplatnit, jestliže mezi zákonnými dědici byly osoby, které si vzájemně konkurovaly (např. byl povolán přítel zůstavitele, syn zůstavitele a dva vnuci pocházející z předemřelé dcery zůstavitele); pravidlo se však nemohlo uplatnit, pokud zákonným dědicům konkurovala jen osoba cizí (např. byl povolán přítel zůstavitele a dva vnuci zůstavitele pocházející z předemřelé dcery zůstavitele).[16]

Výklad, podle kterého by se na základě pravidla uvedeného v § 559 ABGB uplatnilo právo reprezentace i pro dědění podle zákonné posloupnosti, rakouští autoři nezmiňují, neboť uvedené pravidlo bylo výkladovou pomůckou pro určení velikosti podílů u dědiců určených zůstavitelem. Pravidla pro určení okruhu dědiců nicméně byla, a stále jsou, upravena v § 681 a 682 ABGB, která sice byla obsažena v části právní úpravy pojednávající o odkazech, nicméně se analogicky používala i pro určení okruhu dědiců podle závěti.[17] Podle § 681 ABGB, později obsaženého v § 492 OZ 1937, se dětmi zůstavitele rozumí jeho synové a dcery i potomci vstupující na jejich místo, a dětmi někoho jiného se rozumí jen jeho synové a dcery. Podle § 682 ABGB, později obsaženého v § 493 OZ 1937, se příbuznými rozuměli ti, kdo byli nejbližšími příbuznými podle zákonné dědické posloupnosti; v tomto ustanovení pak byl obsažen odkaz na § 559 ABGB. Podle těchto výkladových ustanovení pak mohla být vůle zůstavitele vyložena tak, že pokud některý ze závětních dědiců zůstavitele předemřel, nastupovaly na jeho místo jeho děti, jako při uplatnění reprezentace podle zákonné dědické posloupnosti; okruh

12 Fischer-Czermak, C., Pierer, J. in Fenyves, A., Kerschner, F., Vonkilch, A., op. cit. sub 10, s. 56, 70–71; Eccher, B. in Kodek, G., Schwimann, M. (eds.) *ABGB Praxiskommentar. Band 3. §§ 531-858 ABGB.* 4. Auflage. Wien: LexisNexis Verlag, 2013, s. 44–45; Rouček, F. in Rouček, F., Sedláček, J. *Komentář k československému obecnému zákoníku občanskému a občanské právo platné na Slovensku a v Podkarpatské Rusi. Díl třetí (§§ 531 až 858).* Praha: V. Linhart, 1936 (reprint Wolters Kluwer 2013), s. 83.

13 Fischer-Czermak, C., Pierer, J. in Fenyves, A., Kerschner, F., Vonkilch, A., op. cit. sub 10, s. 56, 71–72; Eccher, B. in Kodek, G., Schwimann, M. (eds.), op. cit. sub 12, s. 44–45; Rouček, F. in Rouček, F., Sedláček, J., op. cit. sub 12, s. 83; Krainz, J., Pfaff, L., Ehrenzwieg, A. *System des österreichischen allgemeinen Privatrechts. Zwieter Band: Zweite Hälfte: Familien- und Erbrecht.* 5. Auflage. Wien: Manzsche k. u. k. Hof-, Verlags- und Universitäts-Buchhandlung, 1917, s. 353; Stubenrauch von, M. *Commentar zum österreichischen allgemeinen bürgerlichen Gesetzbuche. Erster Band.* 8. Auflage. Wien: Manzsche k. u k. Hof-Verlags- und Universitäts-Buchhandlung, 1902, s. 767.

14 Ze starší literatury viz Stubenrauch von, M., op. cit. sub 13, s. 767; Krainz, J., Pfaff, L., Ehrenzwieg, A., op. cit. sub 13, s. 353. Ze současné literatury viz Eccher, B. in Kodek, G., Schwimann, M. (eds.), op. cit. sub 12, s. 44–45; Fischer-Czermak, C., Pierer, J. in Fenyves, A., Kerschner, F., Vonkilch, A., op. cit. sub 10, s. 71–72.

15 Ze starší literatury viz Stubenrauch von, M., op. cit. sub 13, s. 767; Krainz, J., Pfaff, L., Ehrenzwieg, A., op. cit. sub 13, s. 353. Ze současné literatury viz Fischer-Czermak, C., Pierer, J. in Fenyves, A., Kerschner, F., Vonkilch, A., op. cit. sub 10, s. 71 a tam uvedené odkazy.

16 Fischer-Czermak, C., Pierer, J. in Fenyves, A., Kerschner, F., Vonkilch, A., op. cit. sub 10, s. 71; Stubenrauch von, M., op. cit. sub 13.

17 Stubenrauch von, M., op. cit. sub 13, s. 767; Rouček, F. in Rouček, F., Sedláček, J., op. cit. sub 12, s. 259; Eccher, B. in Kodek, G., Schwimann, M. (eds.), op. cit. sub 12, s. 125–126; Fischer-Czermak, C., Pierer, J. in Fenyves, A., Kerschner, F., Vonkilch, A., op. cit. sub 10, s. 70.

dědiců ovšem musel být určen tak obecně, aby to vyhovovalo uvedeným výkladovým ustanovením, nikoliv jmenovitě.

Nutno ještě dodat, že v § 779 ABGB bylo zvláště upraveno pravidlo odpovídající právu reprezentace či zákonnému náhradnictví i pro případ dědění ze závěti, přičemž se ale vztahovalo jen na případy povolání potomků zůstavitele, nikoliv jiných příbuzných.

Co se týče judikatury[18] zmiňované M. Muzikářem při výkladu § 1503 odst. 1 OZ, tak rozhodnutí č. 2884 a č. 13.613 ze sbírky Glaser-Unger i rozhodnutí č. 382 ze sbírky Peitler se týkají dědiců povolaných obecným výrazem „nejbližší příbuzní", „dědicové" nebo „sourozenci", jejichž okruh byl konkrétně určen výkladem podle § 681 a 682 ABGB, a pravidlo § 559 ABGB se uplatnilo jen co do určení dědických podílů. Konkrétně v rozhodnutí č. 382 sbírky Peitler[19] bylo zůstavitelovo povolání sourozenců vyloženo tak, že jsou povolány jejich děti; sourozenci totiž, konkrétně se jednalo o sestry zůstavitele, byli již v době pořízení závěti po smrti a zůstavitel o tom věděl. Soud posuzoval, zda měla být závěť neplatná z důvodu neexistence povolaných dědiců podle § 570 ABGB, a dospěl k závěru, že ze závěti je patrná znalost zůstavitele o úmrtí sester, přičemž se jen spletl v označení dědiců, a podle analogie s § 682 ABGB bylo dovozeno, že dědit mají děti sester. Podle § 559 ABGB pak byly určeny podíly dědiců, neboť dědici byly děti sourozenců, které by si vzájemně konkurovaly, pokud by šlo o dědění podle zákonné dědické posloupnosti.

Po novele ErbRÄG 2015 byl význam všech shora uvedených ustanovení zachován. Výkladové pravidlo § 559 věty první ABGB bylo na témže místě[20] zachováno a textace byla zjednodušena, na to navazují také jen lingvisticky změněné § 681 a 682 ABGB;[21] ovšem v § 682 ABGB byl zřejmě nesprávně učiněn odkaz na § 555 ABGB, zatímco správně má být odkaz na § 559 ABGB, jako tomu bylo podle předchozího znění.[22] Pravidlo reprezentace pro případ dědění ze závěti bylo z § 779 ABGB přesunuto do § 605 ABGB z důvodů systematiky a bylo jen lingvisticky změněno.[23]

UŽITÍ VÝKLADOVÉHO PRAVIDLA § 1503 ODST. 1 OZ

Pravidlo obsažené v § 1503 odst. 1 OZ je výkladovým pravidlem pro případy, ve kterých zůstavitel určil okruh dědiců, ale neurčil výši jejich dědických podílů. Při výkladu lze vycházet ze závěrů rakouské literatury, neboť pravidlo má svůj základ v § 559 ABGB; lze také přisvědčit kritice systematického řazení pravidla, které by spíše mělo být zařazeno za § 1500 odst. 1 OZ o určení dědických podílů rovným dílem, ze kterého činí výjimku.

Důsledkem pravidla je, že při povolání osob, z nichž některé se vůči ostatním považují za jednu osobu (např. bratr zůstavitele a děti sestry zůstavitele), nastává dědění podle kmenů *(in stirpes)* a každý kmen nabývá stejný podíl, který se pak dělí mezi členy kmene, kteří se považují za jednu osobu (v uvedeném příkladu bratr zůstavitele nabývá polovinu pozůstalosti a druhou polovinu si mezi sebou dělí děti sestry zůstavitele).

Pravidlo lze užít, jen pokud zůstavitel sice určí okruh dědiců, ale dědicové jsou určeni jen obecným označením (např. syn zůstavitele a děti druhého syna zůstavitele), případně je okruh stanoven tak široce, že musí být určen podle jiných výkladových ustanovení (viz dále). Pokud z takového určení okruhu dědiců nevyplývá určení jejich dědických podílů, užijí se výkladová ustanovení § 1500 a násl. OZ. Pravidlo § 1503 odst. 1 OZ pak lze užít jen tehdy, pokud jsou povoláni dědicové, kteří by si při dědění podle zákonné posloupnosti v téže dědické třídě konkurovali, přičemž někteří z nich se podle zákonné dědické posloupnosti považují za jednu osobu, tedy nastupují právem reprezentace; s ohledem na současnou úpravu, ve které došlo k opuštění parentelního systému s reprezentací a zavedení práva reprezentace jen v některých dědických třídách, a to ještě v podobě omezené reprezentace, lze pravidlo uplatnit jen při povolání dědiců, kteří by jinak dědili podle první, třetí nebo šesté zákonné dědické třídy. Z takových dědiců pak musí být povoláni nejméně tři dědicové a z toho dva, kteří náleží do jednoho kmene, a považují se proto za jedinou osobu při určení dědických podílů (např. syn zůstavitele a dvě děti druhého syna zůstavitele). Společně s takovými dědici může být povolána i cizí osoba, která není dědicem podle zákonné posloupnosti, vždy ale musí být k dědění povolány osoby, které si konkurují podle zákonné dědické posloupnosti (např. syn zůstavitele, dvě děti druhého syna zůstavitele a přítel zůstavitele; nikoliv však jen přítel zůstavitele a dvě děti syna zůstavitele). Ani podle současné české úpravy nelze vyloučit užití pravidla, pokud by byli povoláni jen někteří dědicové z těch, kteří se považují za jednu osobu (např.

18 Judikaturu uvádí Rouček, F. in Rouček, F., Sedláček, J., op. cit. sub 12, s. 84.

19 Peitler, F. *Sammlung von Entscheidungen zum allgemeinen österreichischen bürgerlichen Gesetzbuche von 1812 bis Ende 1859*. 2. Auflage. Wien: Verlag von Friedrich Manz, 1860, s. 316–318. Projednání pozůstalosti v řešeném případě bylo vedeno ve městě Graupen, tj. Krupka v dnešním Ústeckém kraji, soudem první stolice byl k. k. Landesgericht zu Brüx, tj. zemský soud v Mostě, a soudem druhé stolice byl k. k. Oberlandesgericht in Prag, tj. vrchní zemský soud v Praze.

20 Ke kritice nezměněného systematického řazení viz Fischer-Czermak, C., Pierer, J. in Fenyves, A., Kerschner, F., Vonkilch, A., op. cit. sub 10, s. 75.

21 Důvodová zpráva k novele ErbRÄG 2015. In Deixler-Hübner, A., Schauer, M. *Erbrecht NEU*. Wien: LexisNexis Verlag, 2015, s. 179.

22 Fischer-Czermak, C., Pierer, J. in Fenyves, A., Kerschner, F., Vonkilch, A., op. cit. sub 10, s. 75–76.

23 Důvodová zpráva k novele ErbRÄG 2015. In Deixler-Hübner, A., Schauer, M., op. cit. sub 21, s. 174.

sourozenec zůstavitele a jen dvě ze čtyř dětí druhého sourozence zůstavitele).

Pravidlo nelze užít, pokud si povolaní dědicové nekonkurují v téže dědické třídě (např. dvě děti syna zůstavitele a tři děti sourozence zůstavitele); pokud jsou povoláni jen ti, kteří se dohromady považují za jednu osobu (např. jen dvě děti bratra zůstavitele); pokud se povolaní dědicové podle zákonné dědické posloupnosti vzájemně vylučují (např. syn zůstavitele a jeho dvě děti); nebo pokud povolaní dědicové, kteří by se považovali za jednu osobu, konkurují pouze s cizí osobou, která není dědicem podle zákonné posloupnosti (např. dvě děti syna zůstavitele a přítel zůstavitele; viz však dále). Ve všech uvedených případech totiž není naplněna podmínka, že se některé osoby při zákonné posloupnosti považují vzhledem k ostatním za jednu osobu, protože chybí ty konkurující osoby. Není-li možné pravidlo § 1503 odst. 1 OZ v konkrétním případě užít a nejsou-li určeny podíly, použije se pravidlo § 1500 odst. 1 OZ a podíly všech dědiců jsou stejné.

V souladu s rakouskou literaturou lze mít za to, že se pravidlo může uplatnit i tehdy, pokud zůstavitel dostatečně obecně povolá k dědění osoby, které k němu nejsou v příbuzenském vztahu, a proto by po něm podle zákonné posloupnosti nedědily, pokud jsou tyto osoby v příbuzenském vztahu mezi sebou. Musí se ovšem jednat o osoby, které by si konkurovaly při dědění podle zákonné posloupnosti (např. syn zůstavitelova přítele a děti dcery zůstavitelova přítele).

V podmínkách současné české úpravy je nutné připustit i to, aby se pravidlo § 1503 odst. 1 OZ uplatnilo i tehdy, je-li některým z povolaných dědiců manžel zůstavitele nebo spolužijící osoba, jestliže jsou povoláni s osobami, se kterými by dědili podle zákonné dědické posloupnosti. V takovém případě se pravidlo uplatní i tehdy, pokud by manžel nebo spolužijící osoba byli jedinými dalšími dědici povolanými vedle těch, kteří se považují za jednu osobu (např. dvě děti sourozence zůstavitele a spolužijící osoba); třebaže u jiných osob, které nejsou příbuzné, by se v takovém případě pravidlo uplatnit nemohlo, neboť by chyběla konkurující osoba podle zákonné dědické posloupnosti (viz výše).[24]

Co se týče samotného určení okruhu dědiců, lze mít za to, že po vzoru rakouské úpravy lze užít vykládací ustanovení pro odkazy také pro dědění ze závěti, které žádné takové vykládací pravidlo neobsahuje; třebaže takový závěr čeští autoři nezmiňují.[25] Podle nadpisu poskytuje § 1618 OZ výkladová pravidla k odkazu zanechanému dětem a příbuzným jako § 681 a 682 ABGB a později § 492 a 493 OZ 1937; ve skutečnosti se ale § 1618 OZ věnuje jen výkladu pojmu děti, a pro povolání příbuzných není vykládací pravidlo upraveno. V § 1618 OZ se tak stanoví, že povolá-li zůstavitel vlastní děti, rozumí se tím i potomci vstupující na jejich místo, zatímco při povolání cizích dětí se jimi rozumí jen synové a dcery. V souvislosti s takto určeným okruhem dědiců pak bude zpravidla možné užít pravidlo § 1503 odst. 1 OZ, neboť dědicové budou určeni dostatečně obecně. Užití pravidla § 1503 odst. 1 OZ i pro odkazy je pak předepsáno jinak poněkud matoucím § 1619 OZ.

ZÁVĚR

Zanechal-li zůstavitel závěť, musí k určení okruhu dědiců a velikosti jejich dědických podílů dojít podle zůstavitelem projevené vůle. Jestliže se však zůstavitel vyjádří ohledně okruhu dědiců nebo velikosti jejich dědických podílů příliš obecně, je třeba projevenou vůli vyložit, a to pomocí výkladových pravidel. Výkladová pravidla však mohou sloužit jen ke konkretizování projevené vůle zůstavitele, nelze na základě nich k dědění povolat osoby, které by si zůstavitel nepřál k dědění povolat.

Podle výkladového pravidla obsaženého v § 1503 odst. 1 OZ lze určit jen velikost podílů dědiců, jejichž okruh určil zůstavitel v závěti. Podmínkou je, že zůstavitel dědice povolal dostatečně obecným označením, a zároveň jsou mezi nimi osoby, které by se při zákonné dědické posloupnosti ve vztahu k určení dědických podílů považovaly za jednu osobu v důsledku uplatnění práva reprezentace. K výkladu při určení okruhu dědiců lze pak analogicky užít pravidlo obsažené v § 1618 OZ, jestliže zůstavitel dostatečně obecným označením k dědění povolal určité osoby. Ani jedno z uvedených pravidel ale neznamená zavedení práva reprezentace i pro dědění podle závěti bez dalšího; případné nastoupení potomků zůstavitelem povolaných dědiců může být toliko dovozeno výkladem projevené vůle zůstavitele a obecné právo reprezentace se může uplatnit jen při dědění podle zákonné dědické posloupnosti. ■

24 K povolání manžela vedle dětí podle rakouské úpravy, ve které není manžel společně s dětmi v jedné dědické třídě, viz Fischer-Czermak, C., Pierer, J. in Fenyves, A., Kerschner, F., Vonkilch, A., op. cit. sub 10, s. 72.

25 Šešina, M. in Švestka, J., Dvořák, J., Fiala, J. a kol., op. cit. sub 3, s. 286; Bílek, P. in Fiala, R., Drápal, L. a kol., op. cit. sub 4, s. 111; Neubauer, R. in Petrov, J., Výtisk, M., Beran, V. a kol., op. cit. sub 5, s. 1571.

Právo reprezentace po dědici neznámém a neznámého pobytu

JUDr. Adam Talanda

POSTAVENÍ DĚDICE NEZNÁMÉHO A DĚDICE NEZNÁMÉHO POBYTU UPRAVUJE § 1671 ODST. 1 A 2 OZ TAKTO: „NEUPLATNIL-LI DĚDIC DĚDICKÉ PRÁVO PŘED SOUDEM VE LHŮTĚ, KTEROU SOUD STANOVÍ, NEZANIKÁ DĚDICI DĚDICKÉ PRÁVO, AVŠAK PŘI PROJEDNÁNÍ POZŮSTALOSTI SE K NĚMU NEPŘIHLÍŽÍ.[1] TO PLATÍ I O DĚDICKÉM PRÁVU NEZNÁMÉHO DĚDICE NEBO DĚDICI NEZNÁMÉHO POBYTU, KTERÝ BYL O SVÉM PRÁVU VYROZUMĚN VYHLÁŠKOU SOUDU A V URČENÉ LHŮTĚ O SOBĚ NEDAL VĚDĚT."
A „MÁ-LI NEZNÁMÝ DĚDIC NEBO DĚDIC NEZNÁMÉHO POBYTU OPATROVNÍKA, NEMŮŽE OPATROVNÍK UČINIT PROHLÁŠENÍ, ŽE TENTO DĚDIC DĚDICTVÍ ODMÍTÁ, NEBO ŽE JE NEODMÍTÁ, ANEBO PŘIJÍMÁ."
OTÁZKOU PAK JE, JAKÝ VLIV NA UPLATNĚNÍ PRÁVA REPREZENTACE MÁ SKUTEČNOST, ŽE SE K NĚKTERÉMU Z DĚDICŮ NEPŘIHLÍŽÍ.[2]

INSPIRAČNÍ ZDROJ

Současná úprava postavení dědice neznámého nebo neznámého pobytu zjevně vychází z úpravy v § 519 odst. 2 OZ 1950 a § 468 OZ 1964, třebaže důvodová zpráva k tomu

1 První věta uvedeného ustanovení je zřejmě obsoletní, neboť dědic nemá povinnost uplatnit své dědické právo v soudem stanovené lhůtě, jak tomu bylo při podávání dědických přihlášek podle ABGB nebo OZ 1937, ale dědic se vyjadřuje k odmítnutí či neodmítnutí dědictví a jeho případná nečinnost má za následek neodmítnutí dědictví. K tomu viz například Klička, O. in Petrov, J., Výtisk, M., Beran, V. a kol. *Občanský zákoník. Komentář.* Praha: C. H. Beck, 2017, s. 1611.

2 Současná literatura se otázce, zda při nepřihlížení k dědici neznámému nebo neznámého pobytu nastupují právem reprezentace jeho potomci, nevěnuje; viz například Klička, O. in Petrov, J., Výtisk, M., Beran, V. a kol, op. cit. sub 1, s. 1611; Drápal, L. in Fiala, R., Drápal, L. a kol. *Občanský zákoník IV. Dědické právo (§ 1475–1720). Komentář.* Praha: C. H. Beck, 2015, s. 471–472; Šešina, M. in Švestka, J., Dvořák, J., Fiala, J. *Občanský zákoník. Komentář. Svazek IV.* Praha: Wolters Kluwer, 2014, s. 422–424.

mlčí.[3] V uvedených úpravách bylo obsaženo pravidlo o nepřihlížení k dědici neznámému nebo neznámého pobytu, přičemž se vykládalo tak, že se smrti zůstavitele nedožil, a místo něj tedy nastupovali jeho potomci.[4] Předchozí úprava v ABGB žádné takové pravidlo neměla, to bylo obsaženo v § 128 až 132 nesporného patentu, podle kterého v případě dědice neznámého za něj také nemohl opatrovník podat dědickou přihlášku a nepřihlíželo se k němu, avšak v případě dědice neznámého pobytu za něj opatrovník musel podat dědickou přihlášku a pozůstalost se projednala a část připadající na dědice neznámého pobytu se pro něj uschovala u soudu.[5]

NEPŘIHLÍŽENÍ K DĚDICI

Soud má podle současné úpravy v řízení o pozůstalosti povinnost dědice vyhledat a jednat s nimi, přesto může nastat situace, že se soudu nepodaří údaje dědice dostatečně zjistit, a bude ho proto považovat za dědice neznámého nebo neznámého pobytu. Častější bude zřejmě dědic neznámého pobytu, o kterém sice soud ví, že existuje a zná jeho údaje, ale nedaří se mu takového dědice kontaktovat (§ 165 odst. 2 ZŘS). Méně častý dnes bude dědic neznámý, tedy dědic, o kterém se jen ví, že existuje, ale nejsou o něm známy bližší údaje; při dědění podle zákonné posloupnosti lze zpravidla dědice dohledat v evidenci obyvatel, avšak při dědění podle pořízení pro případ smrti může zůstavitel dědice označit natolik nejasně, že nebude zřejmé, o koho se konkrétně jedná. Dědici neznámému nebo neznámého pobytu soud podle § 120 ZŘS jmenuje opatrovníka a podle § 166 ZŘS ho vyhláškou vyrozumí o jeho dědickém právu, ve vyhlášce ho vyzve, aby se ve stanovené lhůtě nejméně šesti měsíců přihlásil a poučí ho o následcích nepřihlášení se na výzvu. Následky nepřihlášení se dědice neznámého nebo neznámého pobytu pak stanoví shora citovaný § 1671 OZ, tedy že se k takovému dědici nepřihlíží a že jmenovaný opatrovník se za dědice nemůže vyjádřit k odmítnutí dědictví. Důvodem nemožnosti opatrovníka činit prohlášení o odmítnutí dědictví za dědice neznámého nebo neznámého pobytu je, že prohlášení o odmítnutí dědictví může být zásadně učiněno jen osobním jednáním dědice, a nejde-li o dědice ne zcela svéprávného, nemůže za něj v této věci nikdo činit rozhodnutí.[6] Nepřihlížení k takovému dědici je pak důsledkem, jehož účelem je ochrana takového dědice, neboť jeho dědické právo nezaniká a má možnost domáhat se práv k pozůstalosti žalobou podle § 189 odst. 2 ZŘS.[7]

Nepřihlíží-li se k dědici, má to za následek, jako by takový dědic v době smrti nebyl; to je přitom následek srovnatelný s předemřením či s odmítnutím dědictví, tedy že takový dědic nedědí. Právě nedědění je pak okolností, která je podmínkou pro uplatnění práva reprezentace; proto lze mít za to, že i v případě nepřihlížení k dědici neznámému nebo neznámého pobytu se uplatní právo reprezentace, je-li v daném případě podle zákonné dědické posloupnosti upraveno. Žádné ustanovení pak neupravuje, že by se důvod nepřihlížení k dědici neznámému a neznámého pobytu vztahoval i na jeho potomky (tzv. materiální reprezentace); pro takové vztažení není ani žádný rozumný důvod. Do uvolněného dědického práva proto nastoupí potomci dědice neznámého nebo neznámého pobytu; tedy se uplatní tzv. formální reprezentace, při které se pro potomky dědice, ke kterému se nepřihlíží, finguje požadovaný stupeň příbuzenství a tito vstupují do míry dědického podílu.[8] Neuplatnění reprezentace a vztažení skutečnosti, že se k dědici neznámému nebo neznámého pobytu nepřihlíží, i na potomky takového dědice by bylo v rozporu s požadavkem spravedlnosti i s principem rodinné solidarity.

ZÁVĚR

Nepřihlíží-li se k dědici neznámému nebo neznámého pobytu, protože se ho v řízení o pozůstalosti nepodařilo dohledat, hledí se na takového dědice, jako by ke dni smrti zůstavitele nebyl. Po dědici neznámém nebo neznámého pobytu pak nastává reprezentace, jestliže je to upraveno v té které dědické třídě zákonné dědické posloupnosti (§ 1635, 1637 a 1640 OZ), a potomci takového dědice neznámého nebo neznámého pobytu po zůstaviteli dědí. ■

JUDr. Adam Talanda
■ justiční čekatel u Krajského soudu v Ostravě, doktorand na PF Univerzity Palackého v Olomouci

3 Eliáš, K. a kol. *Nový občanský zákoník s aktualizovanou důvodovou zprávou.* Ostrava: Sagit, 2012, s. 684.

4 Rozhodnutí sp. zn. Ec 138/54 (č. 12) a sp. zn. Co 108/54 (č. 13) in Holub, R. a kol. *Komentář k občanskému zákoníku. Právo dědické.* Praha: Orbis, 1957, s. 77; Kratochvíl, Z. a kol. *Nové občanské právo.* Praha: Orbis, 1965, s. 624.

5 Rouček, F. in Rouček, F., Sedláček, J. *Komentář k československému obecnému zákoníku občanskému a občanské právo platné na Slovensku a v Podkarpatské Rusi. Díl třetí (§§ 531 až 858).* Praha: V. Linhart, 1936 (reprint Wolters Kluwer 2013), s. 503; Hartmann, A. *Zákonná dědická posloupnost a projednání pozůstalosti v zemích České a Moravskoslezské.* Praha: Linhart, 1937, s. 83–84.

6 Viz například Muzikář, L. in Eliáš, K. a kol. *Občanský zákoník. Velký akademický komentář. 1. svazek. § 1–487.* Praha: Linde, 2008, s. 1154–1155.

7 Poněkud nejasná je povaha takové žaloby, která je upravena právě jen v § 189 odst. 2 ZŘS: *„Tomu, kdo nebyl účastníkem jako dědic v době vydání rozhodnutí o pozůstalosti, nebrání právní moc rozhodnutí o pozůstalosti v tom, aby se svého práva k pozůstalosti domáhal žalobou."* Znění žaloby neodkazuje na tradiční *hereditatis petitio*, směřující k vydání pozůstalosti nebo věcí z pozůstalosti, ani není zcela jasné, zda jde typově o určovací žalobu nebo o žalobu na vydání věci či zda by mohla směřovat k obnově řízení o pozůstalosti (s ohledem na pravidlo, že okruh dědiců je zásadně možné určit jen v řízení o pozůstalosti).

8 K materiální a formální reprezentaci viz například Tilsch, E. *Dědické právo rakouské se stanoviska srovnávací vědy právní. Část I.* Praha: Bursík & Kohout, 1905, s. 96–101; Rouček, F. in Rouček, F., Sedláček, J., op. cit. sub 5, s. 349–350.

Eseróčko v prášku

Mgr. Šimon Klein

NOTÁŘ JE PŘEKÁŽKOU PODNIKÁNÍ. SLÝCHÁM TO POSLEDNÍ DOBOU TAKŘKA DENNĚ, ANI NE TAK OD KLIENTŮ, JAKO Z ÚST POLITIKŮ A NOVINÁŘŮ. JAK KRÁSNÉ BY TO PRÝ BYLO, KDYBY ŠLO TAKOVÉ „ESERÓČKO" ZALOŽIT ZA PĚT MINUT PO INTERNETU, TO BY SE TO PODNIKALO. NOTÁŘ JE PRÝ V CELÉM PROCESU ZBYTEČNOU BARIÉROU.

Stará moudrost nás však učí, že než zbouráme zeď, měli bychom se nejprve ptát, proč ji naši předkové vůbec postavili. Zde se sluší začít od Adama, tedy u toho, co vlastně takové s. r. o. je. Společnost s ručením omezeným totiž lidé vůbec nepotřebují k tomu, aby mohli začít podnikat. Potřebují ji k tomu, aby se zbavili odpovědnosti za neúspěch podnikání.

Když s touto myšlenkou v roce 1892 Němci přišli, byla to opravdová revoluce. Z německého GmbH se rázem stal exportní šlágr, eseróčka zaváděla jedna země za druhou a zakrátko nebyl právní řád, který by společnost s ručením omezeným neznal, a to včetně zemí angloamerického právního systému, které si obvykle hledí svého a právní věda kontinentální Evropy je nezajímá.

Eseróčka zásadním způsobem formovala svět, v němž žijeme. Ten, kdo za své podnikání ručí celým svým majetkem, nemá obvykle chuť pouštět se do rizika. Drobné podnikání tak po staletí bylo doménou řemeslníků. Inovativní podnikatelské myšlení si mohla dovolit pouze nejbohatší vrstva společnosti, zejména pak aristokracie. Ta se však ze své povahy k revolučním myšlenkám stavěla poněkud rezervovaně. S příchodem společností s ručením omezeným se karta obrátila. Najednou stačilo, pokud byl podnikatel s to dát dohromady jednorázový vklad a riskovat jeho ztrátu, víc nic. Přišel rozmach drobného podnikání, rozmach inovací. Přišlo dvacáté století.

Němcům však již od počátku bylo jasné, že omezení podnikatelské odpovědnosti nemusí měnit svět jen k lepšímu, ale i k horšímu, že může být nástrojem drobných podnikatelů, ale i velkých zločinů. Proto do systému vestavěli několik bezpečnostních pojistek, které měly těmto rizikům čelit.

Společnost měla do vínku získat a po celou dobu své existence udržovat majetek dostatečný k jejímu podnikání. Tak vznikla pravidla o základním kapitálu a jeho ochraně. Musela otevřeně deklarovat, k jakému účelu slouží, co má být předmětem jejího podnikání, a to zcela konkrétně, aby každý mohl posoudit, jestli je základní kapitál k danému účelu dostatečný.

Společnost měla uveřejnit, na jaké adrese má své skutečné sídlo – adresu, kde je centrum a těžiště jejího podnikání, tak aby si každý mohl udělat obrázek o tom, zda má společnost pro deklarované podnikání přiměřené prostory a zda není jen prázdnou, fiktivní schránkou.

V neposlední řadě pak mělo být v kterýkoli okamžik existence společnosti jasné, kdo za společností stojí, kdo ji vlastní a kdo jejím jménem jedná. Založení společnosti, převod podílu, nebo i jen změna jednatele, vše vyžadovalo notářský zápis. Nešlo přitom jen o zpřísněnou formu. Klíčová byla především povinnost notáře o provedené změně neprodleně informovat rejstříkový soud. Řídící a vlastnickou strukturu společnosti tak nebylo možné zastřít pouhou smlouvou o převodu podílu, bezpečně utajenou a uloženou v šuplíku.

Mgr. Šimon Klein
- notář v obvodu Obvodního soudu pro Prahu 10, se sídlem v Praze

S povzdechem nad minulostí dávno ztracenou píši v minulém čase. Byla… měla… V Německu to však minulost není, tato opatření jsou tam stále v platnosti. GmbH tam sice nezaložíte po internetu za pět minut, zato se však pouhým nahlédnutím do obchodního rejstříku můžete přesvědčit o důvěryhodnosti svého smluvního partnera.

V našich končinách jsme mezitím odstraňovali jednu pojistku za druhou. Nejprve jsme nedokázali ochránit základní kapitál, abychom vzápětí seznali, že jej vlastně s. r. o. nepotřebuje. Místo předmětu podnikání stačí nicneříkající výroba, obchod a služby a místo sídla stačí poštovní schránka.

Na fiktivní společnosti a bílé koně jsme si zvykli již dávno. Když po 1. 1. 2014 odpadla nutnost notářského zápisu o souhlasu s převodem podílu, zvykli jsme si na to, že se podíly ve společnostech kradou (tak jako jsme si předtím zvykli, že se kradou nemovitosti, když odpadla potřeba notáře pro jejich převod). Nyní si máme zvyknout na instantní s. r. o. v prášku za 5 minut.

Co na tom, že největší zdržení při zakládání společností dnes představuje založení účtu v bance a získání živnostenského oprávnění. Možná by stálo za to odstranit nejprve tyto dvě bariéry. V tom jsme ostatně papežštější než papež. V Německu pro založení společnosti není třeba dokládat ani potvrzení banky, ani výpis z živnostenského rejstříku. Možná by pak vyniklo, že půlhodinová návštěva u notáře může pro podnikatele představovat větší přínos než zátěž. Že pro kvalitu podnikání je podstatnější stabilita a transparentnost podnikatelského prostředí než to, zda založení eseróčka trvá pět týdnů, pět dnů nebo pět minut. ■

Reprezentace při dědění ze závěti? (Ke smyslu a výkladu § 1618 OZ)

JUDr. et Mgr. Ondřej Horák, Ph.D.

V TOMTO ČÍSLE AD NOTAM JE A. TALANDOU PŘEDSTAVEN NOVÝ A SOUČASNĚ TRADIČNÍ VÝKLAD § 1503 OZ (NOVÝ VE VZTAHU K SOUČASNÉ LITERATUŘE, TRADIČNÍ VE VZTAHU K NAŠÍ PRVOREPUBLIKOVÉ ČI RAKOUSKÉ LITERATUŘE), KTERÝM PONĚKUD SNÍŽIL DOSAH A VÝZNAM TOHOTO USTANOVENÍ (A NUTNO DODAT, ŽE OPRÁVNĚNĚ).[1] PODLE AUTORA NEZAVÁDÍ § 1503 ODST. 1 OZ PRÁVO REPREZENTACE DO DĚDĚNÍ ZE ZÁVĚTI, ALE JE „POUHÝM VÝKLADOVÝM PRAVIDLEM ZŮSTAVITELEM PROJEVENÉ VŮLE, POKUD SE TÝKÁ URČENÍ VELIKOSTI DĚDICKÝCH PODÍLŮ". SOUČASNĚ UVÁDÍ, ŽE NÁSTUPNICTVÍ POTOMKŮ POVOLANÉHO DĚDICE JE MOŽNÉ DOVODIT SPÍŠE „Z ANALOGICKÉHO UŽITÍ VÝKLADOVÉHO PRAVIDLA § 1618 OZ".[2] DOVOLÍM SI NA TENTO ZÁVĚR NAVÁZAT, PŘIČEMŽ BUDU VYCHÁZET ZEJMÉNA Z NEJNOVĚJŠÍHO KOMENTÁŘE K RAKOUSKÉMU DĚDICKÉMU PRÁVU, KTERÝ VNESL DO DISKUSE O TESTAMENTÁRNÍ REPREZENTACI NOVÉ IMPULZY (PARADOXNĚ VÍCE PRO NAŠE, NEŽ PRO RAKOUSKÉ PROSTŘEDÍ).[3]

K PRINCIPU REPREZENTACE A KE VZTAHU § 1503[4] A 1618[5] OZ

Předně je možné „smířit" či „propojit" současné přístupy k § 1503 OZ. Z perspektivy česko-rakouské tradice sice nemá být smyslem tohoto ustanovení zavedení práva reprezentace do testamentární posloupnosti, ale princip reprezentace se v něm nepochybně projevuje. Nemusíme ho totiž úzce chápat jen jako pravidla nástupnictví potomků namísto nedědících předků, ale jako zohlednění příbuzenských vazeb, resp. rodinných větví. V tomto smyslu lze považovat za projevy principu reprezentace nejen § 1503, ale také § 1647, § 1661 odst. 2 či § 1665 OZ, kdy se dítě chápe jako představitel či část celé větve.

Jak § 1503, tak i § 1618 OZ jsou výkladová pravidla, která by se podle zákonodárce měla co nejvíce blížit předpokládané vůli zůstavitele. Ta je vždy určující, pravidla reprezentace mají doplňující charakter.

Obě ustanovení jsou odrazem zásad autonomie vůle (§ 574 OZ) a respektu k vůli zůstavitele (§ 1494 odst. 2 OZ) – obecná

1 Talanda, A. K výkladu § 1503 odst. 1 OZ. *Ad Notam*, 2019, roč. 25, č. 2, s. 13–17.

2 Tamtéž, s. 14.

3 Welser, R. *Der Erbrechts-Kommentar. §§ 531–824 ABGB.* Wien: Manz, 2019, s. 203 a násl.

4 § 1503 (1) „Vyskytnou-li se mezi povolanými dědici osoby pokládané při zákonné dědické posloupnosti vzhledem k ostatním za jednu osobu, pokládají se za jednu osobu i při dělení podle závěti; to neplatí, je-li vůle zůstavitele zřejmě opačná."

5 § 1618 Odkaz dětem a příbuzným „Dětmi se rozumí jen synové a dcery, jestliže zůstavitel pamatoval na děti někoho jiného. Jedná-li se však o vlastní děti zůstavitele, rozumí se tím i potomci vstupující na jejich místo."

označení „děti", „vnuci", „příbuzní", „dědicové" či pozůstalí" by měla být považována za dostatečně určitá a srozumitelná.

§ 1618 OZ by se měl uplatňovat nejen v případě předemření, ale také při dědické nezpůsobilosti (§ 1481–1483 OZ) či odmítnutí dědictví/odkazu (§ 1485–1489 a § 1623 OZ) – speciálně k § 1504 a 1628 OZ.

SPORNÉ OTÁZKY – DOSAH A URČENÍ OBMYŠLENÝCH

U § 1618 OZ je diskutovaný zejména jeho dosah (zda se vztahuje pouze na výklad odkazů nebo i jiných obmyšlení), určení obmyšlených (zda pokrývá jen obecná označení nebo i jmenovitá) a postavení nevlastních dětí.

1) *Dosah – odkazy i dědění?* Uplatnění výkladových pravidel v § 1618 OZ se tradičně dovozuje nejen pro odkazy, ale pro pořízení pro případ smrti obecně.[6] Analogicky by se však podle mého mínění měla vztáhnout také na jiná obmyšlení pro případ smrti (např. u svěřenského fondu či životního pojištění[7]) a dále na plnění charakteru tzv. zákonných odkazů (zvl. na nedoplatky mzdy/platu pro děti podle § 328 odst. 1 ZP[8] či na pojistné plnění pro děti podle § 2831 OZ[9]). Tento přístup má v našem prostředí nejen delší tradici (srov. § 42 *ABGB*, který však nebyl do OZ převzat), zejména však odpovídá obecným zásadám nástupnictví, kdy práva a povinnosti primárně přecházejí na potomky a až následně na předky, což se odráží jak v právu dědickém (srov. § 1635 x § 1636 OZ), tak rodinném (srov. § 910 odst. 1 OZ, podle něhož mají předci a potomci vzájemnou vyživovací povinnost, a § 910 odst. 4 OZ, podle něhož vyživovací povinnost potomků předchází vyživovací povinnosti předků) či obligačním (v přednostním právu nájemcova potomka u přechodu nájmu podle § 2280 OZ).

JUDr. et Mgr. Ondřej Horák, Ph.D.
- odborný asistent na katedře teorie práva a právních dějin Právnické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci

2) *Určení obmyšlených – obecně i konkrétně?* Obecné pojmenování („moje děti") nebude v praxi příliš časté, pravidlem naopak bude jejich povolání jmenovité („dcera Pavla…"). Zatímco podle starší rakouské literatury se měl § 681 *ABGB*, který je předobrazem § 1618 OZ, uplatňovat pouze u obecného pojmenování, nejnovější publikace ji připouštějí také u konkrétního (jmenovitého).[10]

3) *Děti – vlastní i nevlastní?* Půjde předně o to, co můžeme rozumět pod pojmem „vlastní děti", který se jinak v občanském zákoníku nevyskytuje – zda má jít o kategorii právní či sociální, resp. objektivní či subjektivní. Pod tímto pojmem se budou rozumět v zásadě děti pokrevní i osvojené (§ 771 a § 794 a násl. OZ). Sporné však bude postavení dětí manžela či druha. Zatímco v komentáři z roku 2014 Welser tvrdí, že v pochybnostech se pod pojmem „děti" rozumí také nevlastní děti, v komentáři z roku 2019 uvádí, že pod „vlastní děti" nepatří děti manžela.[11] Těmto (poněkud rozporným) tvrzením můžeme rozumět i tak, že pokud zůstavitel použije pojem „děti", má se týkat vlastních i nevlastních, v případě vlastních dětí však zahrnuje také jejich potomky. Není samozřejmě možné postupovat schematicky, ale je nutné zohlednit okolnosti každého případu.

VYBRANÉ PŘÍKLADY

1. Při užití obecného označení „moje děti", které v praxi zřejmě nastane jen zřídka, by měli dědit místo nežijícího syna jeho potomci, pokud nebude zřejmá jiná vůle zůstavitele.

2. Pokud má nabýt odkaz nebo dědit stejným dílem přítelkyně Eva, syn Petr a dcera Pavla, v případě úmrtí některého z dětí by právo na odkaz/dědický podíl nabývali jeho potomci (odkaz/podíl nepřirůstají).

3. Pokud zůstavitel, který je ženatý, povolá k polovině dědictví syna Petra a k polovině dceru Pavlu, v případě úmrtí některého z nich by uvolněný podíl opět připadl potomkům (podíl nepřirůstá druhému dítěti ani se nedědí ze zákona).

SHRNUTÍ

Význam § 1618 OZ můžeme spatřovat ve třech směrech:

1) Odráží zásady autonomie vůle a respektu k vůli zůstavitele, kdy označení „děti", „příbuzní" a podobně by měla být považována za dostatečně určitá a srozumitelná.

2) V případě potomků zůstavitele zavádí princip reprezentace do testamentární posloupnosti, resp. šířeji do nástupnictví pro případ smrti (mj. u životního pojištění).

3) Je uplatnitelný také u odkazovníků či dědiců povolaných konkrétně (jmenovitě). ■

6 Rouček, F. in Rouček, F., Sedláček, J. (eds.) *Komentář k československému obecnému zákoníku občanskému a občanské právo platné na Slovensku a v Podkarpatské Rusi. Díl III. §§ 531 až 858.* Praha: V. Linhart, 1936, s. 260; Welser, R. in Rummel, P., Lukas, M. (eds.). *Kommentar zum Allgemeinen bürgerlichen Gesetzbuch. Teilband §§ 531–824 ABGB (Erbrecht)*. 4. Auflage. Wien: Manz, 2014, s. 124.

7 Stejně u soukromého pojištění, viz Šimek, R. Právo na pojistnou sumu a možnosti určení obmyšleného v soukromém pojištění. 2. část. *Právní rozhledy*, 2018, roč. 26, č. 19, s. 662 a násl.

8 Blíže: Horák, O. Přechod práv jinak než děděním z pracovního a služebních poměrů. *Právní rozhledy*, 2016, roč. 24, č. 20, s. 713–717, zvl. s. 716.

9 Týž. Dědictví a odkaz (k přechodu majetkových práv a povinností pro případ smrti). *Právní rozhledy*, 2015, roč. 23, č. 9, s. 305–310, zvl. s. 310. Argumentovat bychom mohli ještě § 2836 OZ, jehož smyslem (ať už bude vykládán jakkoli) je zvýšená ochrana rodinných příslušníků pojištěného (resp. manžela, předků a potomků).

10 Welser, R., op. cit. sub 3, s. 203.

11 Srov. Welser, R., op. cit. sub 6, s. 124, a týž, op. cit. sub 3, s. 204.

Zamyšlení se nad formulací vyjádření notáře dle § 70a notářského řádu

Mgr. Jan Mihálik

NOVELOU PROVEDENOU ZÁKONEM Č. 303/2013 SB., KTERÝM SE MĚNÍ NĚKTERÉ ZÁKONY V SOUVISLOSTI S REKODIFIKACÍ SOUKROMÉHO PRÁVA, BYL ZÁKON Č. 358/1992 SB., O NOTÁŘÍCH A JEJICH ČINNOSTI, VE ZNĚNÍ POZDĚJŠÍCH PŘEDPISŮ (DÁLE JEN „NOTÁŘSKÝ ŘÁD") MIMO JINÉ DOPLNĚN O NOVÉ ZNĚNÍ § 70 A ZCELA NOVÝ § 70A, JÍMŽ SE ROZŠÍŘILY NÁLEŽITOSTI NOTÁŘSKÉHO ZÁPISU O PRÁVNÍM JEDNÁNÍ, SEPISOVANÉHO DLE § 62 NOTÁŘSKÉHO ŘÁDU, MÁ-LI TENTO SLOUŽIT JAKO PODKLAD PRO ZÁPIS DO VEŘEJNÉHO REJSTŘÍKU ČI VEŘEJNÉHO SEZNAMU. VYPOŘÁDÁNÍ SE S FORMULACÍ TOHOTO VYJÁDŘENÍ VŠAK PŘI SEPISU PODKLADOVÝCH NOTÁŘSKÝCH ZÁPISŮ NENÍ VŮBEC JEDNODUCHÉ. DÁLE V TOMTO ČLÁNKU SE POKUSÍM VYSLOVIT SVŮJ NÁZOR NA MOŽNOU FORMULACI VYJÁDŘENÍ NOTÁŘE ZEJM. ZA ÚČELEM PŘÍPADNÉHO ROZPROUDĚNÍ DEBATY NA TOTO TÉMA, JEJÍMŽ VÝSLEDKEM BY MOHLO BÝT FORMULAČNÍ SLADĚNÍ A VYROVNANÝ PŘÍSTUP PŘI SPLNĚNÍ TÉTO NÁLEŽITOSTI NOTÁŘSKÝCH ZÁPISŮ ZE STRANY SEPISOVATELŮ NOTÁŘSKÝCH ZÁPISŮ, A TO S PŘIHLÉDNUTÍM K NAPROSTO ROZLIČNÉ PRAXI JEDNOTLIVÝCH NOTÁŘSKÝCH KANCELÁŘÍ PŘI UCHOPENÍ VYJÁDŘENÍ NOTÁŘE DLE § 70a NOTÁŘSKÉHO ŘÁDU.

Dovolím si bez dalšího přistoupit rovnou k rozboru jednotlivých písm. a) až c) § 70a notářského řádu včetně vyslovení mého názoru na případnou jejich formulaci pro konkrétní vybranou situaci.

a) právní jednání je v souladu s právními předpisy a případně dalšími dokumenty, se kterými soulad právního jednání vyžaduje zvláštní právní předpis

V této části vyjádření notář vyhodnotí:

1. Zda právní jednání, o kterém sepisuje notářský zápis dle § 62 notářského řádu, je v souladu s právními předpisy. V podstatě se jedná o pozitivní a výslovnou formulaci skutečnosti, že nedošlo k odmítnutí sepisu notářského zápisu z důvodu uvedeného v § 53 odst. 1, písm. a) notářského řádu, tedy že nedošlo k odmítnutí úkonu, který odporuje zákonu nebo dalším obecně závazným předpisům.

2. Zda jsou zde případně další dokumenty, se kterými soulad právního jednání vyžaduje zvláštní právní předpis. V tomto případě by měl sepisovatel notářského zápisu vyhodnotit, zda vůbec existuje dokument (či dokumenty), který by určoval podmínky učinění příslušného právního jednání, a pokud ano, pak vyhodnotit soulad sepisovaného právního jednání s tímto dokumentem. Jedná se zejm. o právní jednání činěná v rámci korporací, jejichž zakladatelský dokument nastavuje pravidla, při dodržení kterých je možno učinit rozhodnutí uvnitř korporace. Jako takovéto nejfrekventovanější právní jednání je možné spatřovat rozhodnutí jediného společníka společnosti s ručením omezeným při výkonu působnosti její valné hromady. V tomto případě by se notář měl zabývat, zda je učinění požadovaného právního jednání v souladu se zakladatelskou listinou společnosti, tedy zejm. zda rozhodnutí spadá do působnosti valné hromady, a tento soulad výslovně ve svém vyjádření uvést. Při vypořádání se s jevící se absencí skutečnosti, že by měl soulad požadovaného právního jednání s určitými dokumenty vyžadovat přímo zvláštní právní předpis, si dovolím odkázat na argumentaci uvedenou v komentáři k notářskému řádu.[1]

Mgr. Jan Mihálik
- notářský kandidát, zástupce JUDr. Jarmily Valigurové, notářky se sídlem v Ostravě

Jakmile tedy sepisovatel notářského zápisu vyhodnotí, že nejsou žádné dokumenty, se kterými soulad právního jednání vyžaduje zvláštní právní předpis, vyjádření notáře tuto část neobsahuje (zejm. gramatickým výkladem při použití slova *„případně“* v zákonném textu) a zní např.: **právní jednání, o kterém je tento notářský zápis, je v souladu s právními předpisy**.

Jakmile je vyhodnoceno, že určité takové dokumenty jsou, vyjadřuje se notář i o souladu notářským zápisem sepisovaného právního jednání s nimi a dle mého by ve svém vyjádření měl rovněž uvést, o jaké dokumenty se jedná, jakkoliv tak § 70 odst. 1 písm. a) výslovně nestanovuje, tedy např. **právní jednání, o kterém je tento notářský zápis, je v souladu s právními předpisy a zakladatelskou listinou společnosti**.

Osobně mám za to, že při prostém přepisu textu § 70 odst. 1 písm. a) včetně slova *případně* neplyne, že došlo k vyhodnocení, zda uvedené dokumenty vůbec existují, natož aby mohl být vyhodnocen soulad sepisovaného právního jednání s nimi.

b) právní jednání splňuje náležitosti a podmínky stanovené zvláštním právním předpisem pro zápis do veřejného seznamu nebo zápis do veřejného rejstříku

Tomuto požadavku na vyjádření notáře osobně rozumím zjednodušeně řečeno tak, že co je obsahem právního jednání sepisovaného notářským zápisem, a zapisuje se do veřejného seznamu nebo rejstříku, je tam „zapsatelné“. Jak se uvádí v komentáři k notářskému řádu[2] jako příklad ve vztahu ke katastru nemovitostí jako veřejnému seznamu je označení nemovitostí v právním jednání, o kterém se sepisuje notářský zápis, katastrálního zákona.[3] Dále se tedy zaměřím na vztah předmětného ustanovení k veřejnému rejstříku (kdy oním zvláštním právním předpisem bude zejm. zákon o veřejných rejstřících) na příkladu následujících vybraných základních zapisovaných skutečností:

1. Obchodní firma jako název zapsané osoby – zde v rámci vyjádření notáře by byl dle mého prostor k vyhodnocení, zda navrhovaná obchodní firma splňuje tzv. rozlišovací funkci názvu, tj. není zaměnitelná tak, jak stanoví § 424 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, v účinném znění (dále jen *„OZ“*). Notář by tedy měl provést tzv. lustraci navrhované obchodní firmy ve veřejném rejstříku a vyhodnotit tuto zaměnitelnost. Citované ustanovení OZ rovněž stanoví, že obchodní firma nesmí působit klamavě, a to zejm. ve vztahu firmy k předmětu podnikání,[4] nebo ve vztahu k nějaké veřejné instituci – např. Vymáhací společnost finančních úřadů, s. r. o., Obchodní registr, s. r. o., atp. Otázkou, zda při vyhodnocování zaměnitelnosti a klamavosti by se notář měl zabývat rovněž s případným souhlasem s použitím příznačného prvku ve smyslu § 134 OZ, ale tím bych již opouštěl zaměření tohoto článku. Stejně tak jako při rozhodování o zápisu do veřejného rejstříku příslušným rejstříkovým soudem se bude i zde jednat o ryze subjektivní názor, v tomto případě notáře.

1 Bílek, P., Jindřich, M., Ryšánek, Z., Bernard, P. a kol. *Notářský řád. Komentář.* 5. vydání. Praha: C. H. Beck, 2018, s. 357.

2 Tamtéž.

3 § 8 zákona č. 256/2013 Sb., o katastru nemovitostí (katastrální zákon), v účinném znění.

4 Např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 15. 4. 2008, sp. zn. 29 Cdo 201/2007, uveřejněné v časopise Soudní judikatura číslo 7, ročník 2008, pod číslem 95.

5 § 136 odst. 2 OZ.

6 § 25 odst. 1 písm. a) zákona č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob, v účinném znění, ve spojení s § 14 odst. 4 vyhlášky č. 323/2013 Sb., o náležitostech formulářů na podávání návrhů na zápis, změnu nebo výmaz údajů do veřejného rejstříku právnických a fyzických osob, evidence svěřenských fondů a evidence údajů o skutečných majitelích a o podrobnostech týkajících se způsobu dálkového přístupu k údajům v evidenci skutečných majitelů a některým údajům v evidenci svěřenských fondů a o zrušení některých vyhlášek.

2. Sídlo – v zakladatelském právním jednání lze jako sídlo uvést toliko název obce.[5] Do veřejného rejstříku se však zapisuje celá adresa sídla.[6] Je-li tedy v zakladatelském právním jednání uvedena jako sídlo toliko obec, striktně vzato není tedy splněn požadavek § 70a odst. 1 písm. b) a notář by měl postupovat dle § 70a odst. 3 notářského řádu. V tomto případě ale osobně necítím vyložený rozpor (nesoulad) s právními předpisy, o kterém by notář měl účastníky poučit, a teprve pokud následně účastníci požádají, sepíše tento notářský zápis s výhradou dle § 70a odst. 3 notářského řádu. Vypořádat se s touto skutečností by se však notář měl a řešením by mohlo být uvedení podmínky kladného vyjádření notáře, že k zápisu do veřejného rejstříku musí být navržena celá adresa sídla. Doložka by tedy mohla znít: **právní jednání, o kterém je tento notářský zápis, splňuje náležitosti a podmínky stanovené zvláštním právním předpisem pro zápis do veřejného rejstříku, bude-li k zápisu navržena úplná adresa sídla společnosti.**

3. Předmět činnosti nebo podnikání – zde by měl dle mého notář zejm. zajistit, aby formulace předmětu činnosti či podnikání, uvedená v zakladatelském právním jednání, byla identická s formulací, jak bude uvedena v samotném příslušném „povolení" k výkonu takové činnosti, tedy např. správně formulovat předměty podnikání dle živnostenského zákona či jiných zvláštních právních předpisů.[7] Měl by tedy ve finále nastat formulační soulad mezi tímto údajem uvedeným v zakladatelském právním jednání, v příslušném povolení a v zápisu této skutečnosti ve veřejném rejstříku.

c) byly splněny formality, stanoví-li je pro právní jednání nebo pro zápis do veřejného seznamu nebo zápis do veřejného rejstříku zvláštní právní předpis, případně že bylo splnění těchto formalit notáři doloženo

Toto písm. c) spatřuji interpretačně nejhůře uchopitelné. Na konci věty písm. b) § 70a odst. 1 je toto písm. c) uvedeno spojkou „*nebo*", která díky jí předcházející čárce drží význam vylučovací. Bez dalšího tedy gramatickým výkladem plyne, že písm. c) přichází alternativně, a nyní otázka, zda toliko k písm. b, nebo k písm. a) a písm. b). Vyjádření notáře dle § 70a by tedy bylo v rozsahu: Pouze a) a b). Pouze a) a c). [Nebo dokonce pouze c).]. S ohledem na zcela rozdílný obsah jednotlivých písmen a), b) a c) však dovozuji, že tyto nejsou vzájemně alternativními, a mělo by se postupovat stejně, jak je tomu při výkladové nahrazení „*nebo*" v § 108 zákona č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob, v účinném znění (dále jen „*zákon o veřejných rejstřících*"), mezi písm. b) a c) spojovací spojkou „*a*".

Dále bych pro alespoň trochu lepší orientaci ve změti spojek rozdělil toto vyjádření na dvě části, a to 1) splnění formalit pro právní jednání, 2) splnění formalit pro zápis do veřejného rejstříku nebo seznamu.

Ad 1)

Jak je uvedeno v komentáři k notářskému řádu,[8] vychází obsah písm. c) z úpravy požadavků na osvědčení notářem dle § 80a notářského řádu, tedy že předcházející *formality jsou především předepsány pro rozhodování orgánů právnických osob*. Pokud bych se však pokusil najít jakoukoliv formalitu, která by měla být splněna **pro právní jednání, o kterém je sepisován notářský zápis** (tedy před jeho učiněním), a pominu-li právní jednání související s přeměnou obchodních korporací, dostanu se zejm. ke splnění obecných požadavků pro sepis notářského zápisu o právním jednání jako takového, tedy např. dle § 64 odst. 1 notářského řádu prokázání totožnosti účastníků notářského zápisu. Smyslem této části vyjádření notáře bude tedy toliko zdůraznění provedení těchto notářským řádem vyžadovaných úkonů před sepisem notářského zápisu tímto výslovným uvedením o splnění formalit pro sepis notářského zápisu, a to stejně jako je tomu u výslovné pozitivní formulace skutečnosti, že sepis notářského zápisu nebyl odmítnut z důvodu uvedeného v § 53 odst. 1 písm. a) notářského řádu (viz výše).

Ad 2)

Druhou částí vyjádření o splnění formalit je uvedení, že **byly splněny formality pro zápis do veřejného seznamu nebo zápis do veřejného rejstříku**. Od první části uvedené v Ad 1) je tato část oddělena spojkou „*nebo*" bez čárky, tedy ve svém spojovacím významu. První část a druhá část mohou být tedy ve vyjádření jak obě, tak jen jedna z nich, přičemž nenacházím variantu pro uvedení toliko druhé části.

Při uvedení toliko vyjádření, že byly splněny formality pro právní jednání, a absence vyjádření o splnění formalit pro zápis do veřejného seznamu nebo rejstříku přichází v úvahu v situacích, ve kterých budou činěna právní jednání po sepisu podkladového notářského zápisu a před zápisem předmětných skutečností do veřejného seznamu nebo rejstříku, tedy např. situace upravovaná v § 109 zákona o veřejných rejstřících, kdy se uskutečnění právních jednání, která následují po právním jednání, o kterém je podkladový notářský zápis, osvědčuje tzv. notářským zápisem o osvědčení pro zápis do veřejného rejstříku. V tomto případě dle mého nemůže notář ve svém vyjádření dle § 70a odst. 1 písm. c) uvést, že byly splněny formality pro zápis do veřejného rejstříku, a předmětné ustanovení notáři umožňuje tuto část vyjádření vynechat.

7 Např. zákon č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a státní báňské správě.

8 Bílek, P., Jindřich, M., Ryšánek, Z., Bernard, P. a kol., op. cit. sub 1, s. 357, 358.

Pokud notář vyhodnotí, že jsou při sepisu podkladového notářského zápisu splněny rovněž veškeré formality pro zápis do veřejného seznamu nebo rejstříku, uvede to ve svém vyjádření. V tomto případě z vyjádření notáře plyne, že bez dalšího je možno předmětné skutečnosti zapsat do veřejného seznamu nebo rejstříku (a např. již není prostor k sepisu notářského zápisu o osvědčení pro zápis do veřejného rejstříku).

A aby toho nebylo málo, může vyjádření v tomto písm. c) rovněž *případně* obsahovat uvedení skutečnosti, že splnění formalit bylo notáři doloženo.

Tři možné varianty formulace písm. c) uvádím dále vždy s příkladem z rámce korporátní agendy.

byly splněny formality, které stanoví zvláštní právní předpis pro právní jednání, o kterém je tento notářský zápis. Příkladem budiž rozhodnutí jediného společníka při výkonu působnosti valné hromady o rozšíření předmětu podnikání o živnost, která bude teprve vyřizována na živnostenském úřadě.

byly splněny formality, které stanoví zvláštní právní předpis pro právní jednání, o kterém je tento notářský zápis, a pro zápis do veřejného rejstříku. Příkladem budiž rozhodnutí jediného společníka při výkonu působnosti valné hromady o změně obchodní firmy společnosti.

byly splněny formality, které stanoví zvláštní právní předpis pro právní jednání, o kterém je tento notářský zápis, a pro zápis do veřejného rejstříku, a splnění formalit bylo doloženo. Příkladem budiž rozhodnutí jediného společníka při výkonu působnosti valné hromady o změně sídla společnosti, která již má zajištěn souhlas vlastníka sídla s úředně ověřeným podpisem a výpis z katastru nemovitostí a tyto byly před sepisem podkladového notářského zápisu notáři předloženy.

Závěrem si dovolím toliko konstatovat, jak jsme tomu bohužel zvyklí při většině vyjadřování o „nové legislativě“, že § 70a notářského řádu není formulován příliš šťastně, a to zejm. nejednoznačností použitých pojmů (formality, dokumenty) a rovněž výraznou interpretační složitostí ustanovení jako celku. ■

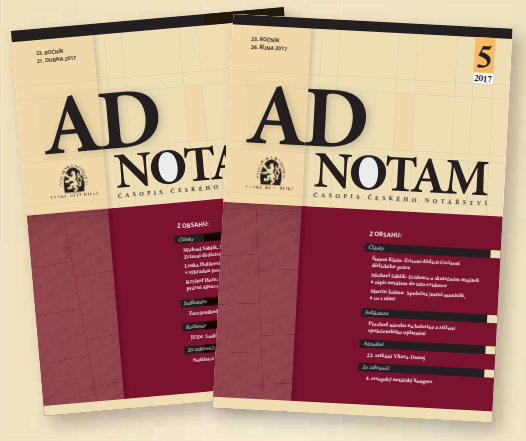

Instrukce autorům

Vážení autoři časopisu Ad Notam,
věnujte prosím pozornost následujícím instrukcím:

Příspěvky
Vaše příspěvky prosím zasílejte výhradně elektronicky na adresu **prispevky.adnotam@nkcr.cz**, a to ve formátu .doc nebo .rtf, nikdy ve formátu .pdf.

Texty a tabulky
Odstavce textu oddělujte pouze enterem. Vyznačování v textu provádějte pouze tučně nebo kurzivou, nikoliv tučnou kurzivou, nikoliv proloženě, podtržením, ani verzálkami, s vyznačováním pokud možno šetřete. Poznámky a vysvětlivky k textu tvořte výhradně pomocí funkcionality programu MS Word „Poznámky pod čarou“. Použití tabulek je možné, např. i vložením tabulky z MS Excel.

Fotografie a ilustrace
Pokud k článku chcete připojit obrazové podklady, zašlete je zvlášť ve formátu .jpg, .tif nebo .eps. Fotografie musejí mít rozlišení nejméně 300 dpi. Obrazový materiál nevkládejte přímo do dokumentů.

Ke každému příspěvku, prosím, připojte
- čestné prohlášení, že článek nebyl dosud publikován, pokud publikován byl, uveďte prosím kde a kdy
- telefonické a e-mailové spojení na Vás
- informaci o Vašem profesním působení, případné akademické, pedagogické či vědecké tituly
- sdělení, zda jste plátcem DPH
- zda požadujete zaslání příspěvku k autorizaci (je možné pouze při zaslání příspěvku do redakční uzávěrky)

Citlivé osobní údaje, které jsou nezbytné pro vyplacení autorského honoráře, jako jsou korespondenční adresa, rodné číslo, bankovní spojení, zasílejte, prosím, výhradně šifrovaně. V souladu s ochranou osobních údajů budou tyto údaje zpracovány pouze pro účely vyplacení autroských honorářů, a to jedním odpovědným pracovníkem.
(Jednoduchý formulář pro autory naleznete na https://www.nkcr.cz/casopis-ad-notam/instrukce-pro-autory).
Redakce si vyhrazuje právo stylistických, jazykových a technických úprav textů. ■

Redakce Ad Notam

Jmenování prvních notářů pro Království české roku 1851

JUDr. Filip Plašil

Následkem revolučního roku 1848 došlo v habsburské monarchii k zásadní reformě soudní správy. Dosavadní roztříštěný systém regulovaných magistrátů, vykonávajících soudní pravomoc ve městech, a vrchnostenských soudů s justiciáři coby placenými soudci na venkovských panstvích, se jevil jako nevyhovující a byl nahrazen s účinností od 1. 7. 1850 jednotnou soudní soustavou na základě císařského nařízení č. 290/1849 ř. z. Nejvyšší soudní instancí v Českém království se stal Vrchní zemský soud v Praze, v jehož obvodu bylo zřízeno 13 zemských (později krajských) soudů. V obvodu každého zemského soudu působily jako nejnižší soudní instance okresní soudy, které se podle rozsahu svého obvodu a počtu obyvatel dělily na soudy I. třídy (okresní sborové soudy trestní, tzv. vyšetřovací soudy), II. a III. třídy.[1]

Téměř souběžně s reformou soudnictví byly realizovány i reformy v oblasti veškerých dalších právnických profesí. Císařským nařízením č. 364/1849 ř. z. byl vydán provizorní advokátní řád a po odborné diskuzi[2] došlo císařským patentem č. 366/1850 ř. z. i k zavedení notářského řádu pro řadu zemí monarchie, včetně Čech, Moravy a Slezska.

Mezi požadavky na výkon funkce notáře figurovala zejména advokátní nebo notářská zkouška a složení kauce notářské komoře ve výši od 1 000 do 8 000 zl. konvenční mince – podle velikosti místa, kde notář sídlil.[3] Splnění těchto požadavků se však ukázalo v praxi větší překážkou, než se zřejmě původně předpokládalo. Nebylo snadné nalézt v krátké době dostatek vhodných a finančně zajištěných kandidátů, pročež se obsazování notářských míst, jehož realizace započala koncem roku 1850, táhlo. Reálné obsazení dostatečného počtu notářských úřadů bylo přitom podmínkou, aby nabylo účinnosti ustanovení notářského řádu o povinné formě veřejné listiny pro některá právní jednání.[4] Notářský přímus vešel do konce roku 1851 v účinnost pouze v Horních a Dolních Rakousech a Salzbursku.[5] V rámci českých zemí se podařilo ministru spravedlnosti první notáře jmenovat nejdříve na Moravu, a to 23. 6. 1851, následkem čehož mohl notářský řád na Moravě vstoupit v účinnost k 1. 9. 1851. První notáři v Čechách pak byli jmenováni 13. 8. 1851 a notářský řád vstoupil v Čechách v platnost k 1. 10. 1851.[6]

Dne 25. 8. 1851 byl v denním tisku publikován seznam notářů jmenovaných pro Čechy 13. 8. téhož roku s místem jejich sídla. Podle § 12 notářského řádu měly být notářské okresy vymezeny obvodem nejméně jednoho okresního soudu; přesto byl počet nově jmenovaných notářů tak nízký, že jeden notář zastával běžně obvod tří nebo i více okresních soudů.

Publikovaný seznam notářů jmenovaných pro Království české ministrem spravedlnosti dne 13. 8. 1851[7] je obzvlášť zajímavý z důvodu, že kromě sídla notáře přesně uvádí i jemu prozatímně přidělené obvody jiných okresních soudů, kam zatím nebyl notář jmenován, a také dosavadní zaměstnání notáře. Uvedený seznam je v níže uvedeném přehledu doplněn o počet obyvatel v notářských obvodech dle stavu z října 1854[8] a někdy také o dosavadní zaměstnání notáře, pokud v původním seznamu uvedeno nebylo.[9] Stručnější seznam notářů na Moravě a ve Slezsku byl publikován teprve roku 1855, alespoň pokud je autorovi známo.

K údajům uvedeným v tabulce lze poznamenat, že názvy obcí a jména všech notářů jsou uvedena v jejich české podobě, přičemž ale zejména v pohraničních oblastech lze očekávat, že mnoho notářů bylo německé národnosti.

1 Císařské nařízení č. 290/1849 ř. z. ze dne 26. 6. 1849. Hledíková, Z., Janák, J., Dobeš, J. *Dějiny správy v Českých zemích od počátků státu po současnost.* 2. vydání. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2007, s. 319–320.

2 Neschwara, Ch. *Österreichs Notariatsrecht in Mittel- und Osteuropa. Zur Geltung und Ausstrahlung des Österreichischen Notariats.* Wien: Manz, 2000, s. 17–18.

3 § 18 zák. č. 366/1850 ř. z., notářského řádu.

4 Podle čl. II notářského řádu byla účinnost ustanovení o povinné formě veřejné listiny odložena do doby nabytí účinnosti budoucích prováděcích předpisů, k jejichž vydání mělo ale dojít teprve po doplnění stavu notářů na potřebnou mez. Srov. Balík, S. a kol. *Dějiny notářství v českých zemích.* Praha: NK ČR, 2014, s. 74.

5 Čl. II notářského řádu byla účinnost ustanovení o povinné formě veřejné listiny odložena do doby nabytí účinnosti prováděcích předpisů, které měly být vydány, až bude doplněn stav notářů na potřebnou mez. Srov. Balík, S. a kol, op. cit. sub 4, s. 74.

6 Srov. výnosy Ministerstva spravedlnosti č. 221/1851 č. z. z. a 126/1851 m. z. z.

7 Pražské noviny, roč. 1851, č. 199, 23. 8. 1851, s. 2; č. 200, 25. 8. 1851, s. 1–2; č. 201, 26. 8. 1851, s. 2.

8 Nařízení Ministerstva vnitra, spravedlnosti a financí č. 274/1854 ř. z. ze dne 9. 10. 1854 a jeho přílohy.

9 K doplnění byly použity zejména publikace *Handbuch des Königreiches Böhmen für das Jahr 1846.* Praha: Královská společnost nauk, 1846, a *Handbuch des Königreiches Böhmen für das Jahr 1851.* Praha: Česká společnost nauk, 1851.

Jména některých notářů bývají uváděna také v mírně odlišné podobě. Jak je patrné z níže uvedených údajů, prvními notáři byli jmenováni příslušníci nejrůznějších právnických profesí – často se jednalo o bývalé vrchnostenské právníky (justiciáře), ale též soudní adjunkty a jiné právníky v soudní službě, advokáty a v některých případech i okresní soudce. Někteří notáři si ponechali i nadále právo souběžného výkonu advokacie.

Z tabulky je patrná velká nevyrovnanost rozsahu jednotlivých notářských obvodů i v prozatímním přidělování soudních okresů jednotlivým notářům. Zatímco v obvodu Krajského soudu v Písku připadalo na jednoho nově jmenovaného notáře průměrně 93 000 obyvatel (tedy víc než čtyřnásobek současného stavu v roce 2018), v obvodu Krajského soudu v Mostě to bylo pouze 19 500, ba dokonce obvody notářů v Postoloprtech a Doupově byly tak malé, že obživa notáře by zde musela nutně narážet na velké nesnáze. Nevyrovnanost je ale možné pozorovat i v rámci obvodu jednoho krajského soudu – zvlášť křiklavě působí v tomto ohledu Krajský soud v Chebu a Krajský soud v Plzni. Vůbec nejrozsáhlejší obvod s prozatímním připojením pěti dalších soudních okresů měl obstarávat jičínský notář Josef Heindel – přes 130 000 obyvatel.

Výjimkou nebyly notářské obvody, zřízené v rozporu s ustanovením notářského řádu trvale pro dva nebo dokonce i tři okresní soudy. V těchto případech sídlil notář v místě sídla jednoho z těchto okresních soudů, se dvěma výjimkami – notář s obvodem pro okresní soudy v Královicích a Manětíně sídlil v Plasech a notář pro obvod Okresního soudu v Planicích sídlil patrně na zámku v Nalžovech.

Celkem bylo ministrem spravedlnosti 13. 8. 1851 jmenováno pro Čechy 83 notářů, kteří měli započít činnost od 1. 10. 1851. Skutečnost byla ale v řadě případů jiná a na mnoha místech notáři pro různé překážky fakticky zahajovali činnost teprve v průběhu roku 1852 nebo později. Ještě v roce 1855 zůstávalo 12 původně zamýšlených úřadů neobsazených. V některých případech došlo i ke změně sídla notáře, některá notářství se také ocitla v obvodech jiných krajských soudů[10] – do roku 1855 proběhly dosti rozsáhlé změny soudních krajů, zejména v severních a severovýchodních Čechách.[11]

Vlivem neobsazení dostatečného počtu notářských míst nedošlo po řadu let k ustavení řádných notářských komor a potřebné záležitosti notářské správy a funkci notářských archivů vykonávaly přinejmenším až do konce 50. let prozatímní notářské komory – krajské soudy, kde funkcí předsedy prozatímní notářské komory byl pověřen některý soudní rada.[12] Poměry v notářství se konsolidovaly teprve v průběhu 60. let 19. století, kdy došlo ke značnému nárůstu počtu notářů.

10 *Verzeichniss der Advokaten, Notare und Vertheidiger in Strafsachen in sämmtlichen Kronländern des Kaiserthums Österreich nach den Amtssitzen und der Zeitfolge des Amtsantrittes.* Wien: Hof- und Staatsdruckerei, 1855.

11 Nařízení Ministerstva vnitra, spravedlnosti a financí č. 274/1854 ř. z. ze dne 9. 10. 1854 – zřízeny byly krajské soudy v Litoměřicích a Mladé Boleslavi a dosavadní Krajský soud ve Vysokém Mýtě byl přeměněn na Krajský soud v Chrudimi. Územní změny se pak dotkly i jiných dosavadních krajských soudů.

12 Neschwara, Ch., op. cit. sub 2, s. 7.

Stálý obvod okresního soudu	Jméno notáře	Dosavadní zaměstnání notáře	Prozatímně přikázaný obvod okresního soudu	Počet obyvatel v obvodu, včetně obvodů prozatímně přikázaných, podle stavu z října 1854
Obvod Krajského soudu v Praze – rozloha 101,6 čtverečních mil				
Okresní soudy na území Prahy (obvody okresních soudů Staré Město, Nové Město, Malá Strana I. odbor a II. odbor)	JUDr. Eduard Šubert	zemský advokát a směnečný notář v Praze	–	není uvedeno
	JUDr. Celestin Haas	zemský advokát v Praze	–	
	JUDr. František Schollar	zemský advokát v Praze	–	
	JUDr. František Pavlovský	zemský advokát v Praze	–	
	JUDr. Josef Burian	zemský advokát v Praze	–	
	JUDr. František Faber	bývalý justiciář bytem v Praze	–	
	JUDr. Jan Tuchek	soudní kandidát v Praze	–	
	JUDr. Antonín Schlindenbuch	advokátní kandidát v Praze	–	
	JUDr. Antonín Spolz	advokátní a soudní kandidát v Praze	–	
	JUDr. František Arnošt Mudroch	advokátní kandidát v Praze	–	
	Klement rytíř Weyhrotter	soudní kandidát v Praze	–	
	JUDr. Jindřich rytíř Hönigsberg	notářský kandidát v Praze	–	
Mělník	František Vodička	soudní adjunkt v Nové Pace, t. č. vyvazovací komisař v Dolních Kralovicích	–	27 407
Smíchov	Jan Jäger	soudní kandidát v Praze	Zbraslav	43.341
Beroun	Jan Wolfgang Polák	okresní soudce v Moravské Ostravě	Hořovice a Zbirov	76 879
Unhošť	Antonín Todla	magistrátní rada v Unhošti	Křivoklát	41 408
Karlín	JUDr. František Engel	zemský advokát v Praze	Říčany a Jílové	62 001

Brandýs nad Labem	JUDr. Václav Peška	advokátní a soudní kandidát v Praze	–	23 738
Roudnice nad Labem	Václav Chaloupecký	justiciář a právní zástupce bytem v Praze	Velvary	36 409
Slaný	Josef Honsa	justiciář a advokátní koncipient v Praze	Rakovník a Nové Strašecí	65 512
Libochovice	František Koubek	justiciář bytem v Libochovicích	Louny	39 784
Dobříš	neuvedeno, pravděpodobně Josef Mokrý	konceptní praktikant u českého fiskálního úřadu a soudní kandidát v Praze	Příbram	50 076
Obvod Krajského soudu v Českých Budějovicích – rozloha 78,9 čtverečních mil				
České Budějovice a Lišov (oba notáři měli sídlo v Českých Budějovicích)	Josef Donner	justiciář a právní zástupce v Českých Budějovicích	Český Krumlov, Chvalšiny, Planá	84 781
	Antonín Kühnel	advokátní a soudní kandidát v Praze		
Jindřichův Hradec a Nová Bystřice (sídlo v J. Hradci)	Vojtěch Kaplický	starosta města v Jindřichově Hradci	–	50 804
Trhové Sviny, Třeboň a Lomnice (sídlo v Třeboni)	Tomáš Zátka	soudní kandidát v Praze	Týn nad Vltavou a Hluboká nad Vltavou	74 525
Vyšší Brod (sídlo v Rožmberku)	Josef Pascher	auskultant v Horním Rakousku	–	16 011
Kaplice a Nové Hrady	Václav Lorenz	justiciář v Římově u Českého Krumlova	–	34 506
Obvod Krajského soudu v Táboře – rozloha 80,5 čtverečních mil				
Tábor	Antonín Smrčka	soudní adjunkt v Milevsku	Pacov, Milevsko a Bechyně	98 007
Pelhřimov	František Štekl	justiciář bytem v Pelhřimově	Kamenice nad Lipou a Počátky	63 531
Benešov a Neveklov (sídlo v Benešově)	Michael Kappus	zkoušený magistrátní rada v Benešově	Votice, Sedlec a Sedlčany	97 258
Vlašim	Jan Petráš	soudní kandidát a advokátní koncipient	Mladá Vožice	46 956
Soběslav a Veselí (nad Lužnicí)	Václav Sláma	soudní kandidát v Praze	–	32 926
Obvod Krajského soudu v Kutné Hoře – rozloha 68,6 čtverečních mil				
Kolín	Kašpar Kinzl	soudní adjunkt v Kouřimi	Kutná Hora, Čáslav a Uhlířské Janovice	118 450
Německý Brod	JUDr. Eduard Brzorád	advokát v Německém Brodě	Dolní Kralovice a Humpolec	78 561
Český Brod	František Schütz	justiciář	Kostelec nad Černými lesy a Kouřim	68 490
Polná	Romuald Promberger	soudní adjunkt v Polné	Přibyslav	35 770
Chotěboř	JUDr. Eduard Varhánek	soudní kandidát v Polné	Habry a Ledeč nad Sázavou	66 869
Obvod Krajského soudu ve Vysokém Mýtě – 58,4 čtverečních mil				
Vysoké Mýto	Jan Popler	justiciář a t. č. vyvazovací komisař	Litomyšl a Polička	111 904
Chrudim	JUDr. Adolf Stanislav Neumann	zemský advokát v Praze (zároveň vykonával i advokacii)	Skuteč	55 852
Nasavrky	Adolf Hájek	soudní kandidát	Hlinsko	36 418
Pardubice	Václav Polívka	advokát	Přelouč a Holice	65 910
Ústí nad Orlicí	František Vytlačil	okresní soudce ve Vyšším Brodě	Lanškroun	62 371
Obvod Krajského soudu v Hradci Králové – rozloha 51,6 čtverečních mil				
Hradec Králové a Nechanice (sídlo v Hradci Králové)	JUDr. Václav Válek	justiciář v Praze	Jaroměř, Nové Město nad Metují a Dobruška	118 284
Trutnov, Žacléř a Maršov (sídlo v Trutnově)	JUDr. Augustin Strádal	advokátní kandidát v Praze (zároveň vykonával i advokacii)	–	44 113
Králíky a Žamberk (sídlo v Králíkách)	Antonín Zděnek	soudní kandidát v Chrástu	Rychnov nad Kněžnou a Kostelec nad Orlicí	107 302
Hostinné	Bedřich Neumann	soudní auskultant v Praze	Dvůr Králové	42 016
Broumov	Jindřich Vincenc Eppinger	justiciář v Milíčevsi a Tuři a t. č. vyvazovací komisař	Police nad Metují a Náchod	81 768
Obvod Krajského soudu v Jičíně – rozloha 51,7 čtverečních mil				
Jičín a Libáň (sídlo v Jičíně)	Josef Heindel	okresní soudce v Jičíně	Nová Paka, Lomnice nad Popelkou, Hořice, Sobotka	130 245
Vrchlabí	JUDr. František Gülden	advokátní kandidát v Praze (zároveň vykonával i advokacii)	Jilemnice a Rokytnice v Orlických horách	65 817
Turnov	J. Kovář	soudní kandidát v Praze	Semily a Železný Brod	62 763
Mladá Boleslav a Bělá pod Bezdězem (sídlo v Mladé Boleslavi)	JUDr. Ludvík Endler	advokát v Mladé Boleslavi	Benátky nad Jizerou a Nymburk	78 484
Chlumec nad Cidlinou a Městec Králové (sídlo v Chlumci n. C.)	Antonín Milde	justiciář v Chlumci nad Cidlinou	Nový Bydžov a Poděbrady	78 157

Mnichovo Hradiště	Karel Příhoda	soudní auskultant	Český Dub	45 232
Obvod Krajského soudu v Liberci – rozloha 62,4 čtverečních mil				
Liberec	Karel Uchatzy	vrchní (správce panství) a justiciář v Liberci	Jablonné v Podještědí a Chrastava	81 428
Jablonec nad Nisou a Tanvald (sídlo v Jablonci)	Felix Höfert	soudní kandidát v České Lípě	–	41 754
Frýdlant	Josef Knesch	vrchní (správce panství) ve Frýdlantu	–	39 377
Obvod Krajského soudu v České Lípě – rozloha 55,0 čtverečních mil				
Česká Lípa	JUDr. Rudolf Hirschmann	advokátní koncipient a soudní kandidát v Praze	–	25 590
Děčín	JUDr. Ludvík Renger	advokátní koncipient (zároveň vykonával i advokacii)	Benešov	47 238
Rumburk	JUDr. Antonín Klepsch	advokátní kandidát (zároveň vykonával i advokacii)	Varnsdorf	49 010
Litoměřice	Josef Duras	justiciář v Litoměřicích (zároveň vykonával i advokacii)	–	27 845
Hajda (Bor) a Cvikov (sídlo v Boru)	Josef Gellert	soudní adjunkt v Jáchymově	–	35 387
Dubá a Štětí (sídlo v Dubé)	Augustin Dobiš	soudní adjunkt v Mnichově Hradišti	–	30 187
Ústí nad Labem a Chabařovice (sídlo v Ústí n. L.)	JUDr. Josef Schwarz	advokát	–	32 689
Šluknov a Hainšpach (sídlo ve Šluknově)	Ignác Zimmermann	zkoušený magistrátní rada v Boru	–	45 123
Mimoň	Vilém Polák	soudní kandidát v České Kamenici	–	20 933
Česká Kamenice	Josef Tobiš	zkoušený magistrátní rada v České Kamenici	–	24 155
Lovosice	Karel Schellinger	soudní adjunkt v Lovosicích	–	14 491
Úštěk	Václav Rott	výpomocný referent u České komorní prokuratury	–	18 532
Obvod Krajského soudu v Mostu – rozloha 54,9 čtverečních mil				
Most	JUDr. Václav Freyer	advokátní kandidát v Praze	–	19 604
Žatec	Jan Schürer	advokát	–-	19 786
Kadaň	Ignác Nittner	justiciář v Kadani	Přísečnice	40 655
Teplice a Osek (sídlo v Teplicích)	Josef Seidl	justiciář v Teplicích	–	31 167
Jirkov a Hora sv. Kateřiny (sídlo v Jirkově)	Josef Ehrlich	justiciář v Lounech	–	19 521
Bílina	Karel Etterich	soudní adjunkt v Kraslicích	–	16 815
Postoloprty	František Metze	soudní kandidát	–	7 387
Chomutov	JUDr. Antonín Schreiter	advokát v Chomutově	Hora sv. Šebestiána	21 297
Podhořany	Jan Gruber	soudní kandidát v Praze	–	18 795
Jesenice	František Tschuschner	soudní adjunkt v Oseku	–	13 149
Doupov	Jan Schweigert	soudní adjunkt v České Kamenici	–	6 882
Obvod Krajského soudu v Chebu – rozloha 75,7 čtverečních mil				
Cheb a Vildštejn (sídlo obou notářů v Chebu)	Kristián Loimann Matěj Schück	justiciář bytem v Chebu justiciář bytem v Chebu	Loket a Falknov	95 517
Jáchymov, Nejdek a Blatno (sídlo v Jáchymově)	Karel Holay	soudní adjunkt v Bečově	–	38 541
Žlutice a Bochov (sídlo v Bochově)	Daniel Richter	justiciář v Bochově	Karlovy Vary a Bečov nad Teplou	64 247
Teplá a Bezdružice (sídlo v Teplé)	Jan Judex	justiciář v Jindřichově Hradci	–	25 556
Aš	JUDr. Karel Nonner	advokátní kandidát	–	22 376
Kynžvart	Jiří Krüss	advokátní koncipient v Praze	Planá, Tachov a Přimda	75 037
Obvod Krajského soudu v Plzni – rozloha 86,0 čtverečních mil				
Plzeň a Touškov (sídlo v Plzni)	JUDr. František Adler	justiciář v Plzni	Stod, Stříbro, Blovice a Rokycany	119 306
Klatovy a Nýrsko (sídlo v Klatovech)	Karel Bedřich Pokorný	soudní asesor v Trutnově	Domažlice a Nová Kdyně	105 558
Královice a Manětín (sídlo v Plasech)	Josef Krátký	soudní kandidát a aktuár vyvazovací komise ve Vlašimi	–	33 622
Nepomuk a Přeštice (sídlo v Přešticích)	Mořic Peters	vrchní (správce panství) v Lukavicích a Příchovicích	Horšovský Týn, Hostouň a Ronšperk	83 924
Planice (sídlo v Nalžovech)	Daniel Benoni	justiciář v Nalžovech	–	16 166
Obvod Krajského soudu v Písku – rozloha 77,4 čtverečních mil				
Písek	František Mašner	justiciář, t. č. vyvazovací komisař	Vodňany, Blatná, Březnice a Mirovice	109 190
Sušice	Maxmilián Appeltauer	justiciář v Tajanově a mnoha dalších panstvích	Kašperské Hory, Horažďovice a Strakonice	84 690
Vimperk	Dominik Arnold	justiciář a advokátní koncipient v Praze	Volyně, Prachatice a Netolice	85 188

Nejvyšší soud České republiky

Z JUDIKATURY NEJVYŠŠÍHO SOUDU ČR

Ilustrační foto: Shutterstock.com

Prodej věci ze SJM

DOJDE-LI K PLATNÉMU PRODEJI VĚCI TVOŘÍCÍ SOUČÁST SPOLEČNÉHO JMĚNÍ MANŽELŮ ZA TRVÁNÍ MANŽELSTVÍ, JE PŘEDMĚTEM VYPOŘÁDÁNÍ SPOLEČNÉHO JMĚNÍ ČÁSTKA ZA PRODEJ ZÍSKANÁ, NIKOLIV TZV. OBVYKLÁ CENA TAKOVÉ VĚCI ZJIŠTĚNÁ KE DNI ZÁNIKU SPOLEČNÉHO JMĚNÍ.

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30. 10. 2018, sp. zn. 22 Cdo 3457/2018

Okresní soud v Tachově (dále jen „soud prvního stupně") rozsudkem ze dne 12. 12. 2017, č. j. 5 C 20/2016-173, přikázal do vlastnictví žalobce věci v celkové hodnotě 15 600 Kč a do vlastnictví žalované věci v celkové hodnotě 48 200 Kč (výrok I.), žalobci uložil povinnost zaplatit žalované na vyrovnání podílů částku 12 600 Kč (výrok II.) a ohledně věcí, u nichž nebylo prokázáno, že by byly součástí společného jmění manželů (dále také „SJM"), žalobu zamítl (výrok III.). Dále rozhodl o nákladech řízení (výroky IV.–VI.). Soud prvního stupně vypořádal cenu motocyklu Y. (dále jen „motocykl"), který žalobce za trvání manželství prodal bez souhlasu žalované. Soud vzal za prokázané, že žalobce koupil motocykl za trvání manželství dne 6. 11. 2013 za částku 120 000 Kč. Dne 22. 1. 2014 žalobce motocykl prodal za částku 58 000 Kč. Ze znaleckého posudku soud zjistil, že obvyklá cena motocyklu ke dni 17. 6. 2015 činila 142 000 Kč. Podle tvrzení žalobce, které vzal soud s přihlédnutím ke kupní smlouvě za prokázané, byl motocykl v době prodeje nepojízdný a měl nefunkční motor. Vzhledem k tomu, že se žalovaná nedovolala relativní neplatnosti právního jednání žalobce, soud prvního stupně jej posoudil jako platné. Žalobce tvrdil, že částku 58 000 Kč, za niž motocykl prodal, ponechal v domě v T. v otevřeném trezoru. Žalobce však ani po poučení podle § 118a odst. 3 o. s. ř. neoznačil důkazy k tomu, že tuto finanční částku v domě zanechal, a soud prvního stupně proto z tvrzení žalobce nevyšel. Navíc se toto tvrzení jevilo jako nedůvěryhodné, jelikož v době prodeje motocyklu byly vztahy účastníků narušené. Z těchto důvodů soud prvního stupně uzavřel, že si žalobce utrženou finanční částku ponechal, a proto ji při vypořádání SJM započetl na podíl žalobce.

K odvolání žalované Krajský soud v Plzni (dále jen „odvolací soud") rozsudkem ze dne 27. 4. 2018, č. j. 15 Co 93/2018-215, změnil rozsudek soudu prvního stupně ve výrocích I., II., IV.–VI. tak, že do vlastnictví žalobce přikázal věci v celkové hodnotě 35 800 Kč a do vlastnictví žalované věci v celkové hodnotě 28 200 Kč, žalobci uložil povinnost zaplatit žalované na vyrovnání podílů částku 74 800 Kč a rozhodl o nákladech řízení vzniklých před soudem prvního stupně (výrok I.). Dále rozhodl o nákladech odvolacího řízení (výrok II.). Odvolací soud konstatoval, že soud prvního stupně, aniž by hodnotil vyhotovený znalecký posudek na cenu motocyklu jako nesprávný či neúplný nebo by jej měl za nevěrohodný, nijak neodůvodnil, proč ze znaleckého posudku nevyšel. Odvolací

soud měl závěry znaleckého posudku za správné a „nespatřil žádný důvod pro neužití tohoto důkazu"; proto shledal, že při stanovení výše vypořádacího podílu měla být zohledněna hodnota motocyklu podle závěru znaleckého posudku.

Proti rozsudku odvolacího soudu podal žalobce dovolání, které považuje za přípustné podle § 237 o. s. ř., neboť se odvolací soud při řešení otázky hmotného práva (posouzení hodnoty motocyklu) odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu. V řízení nebylo zjištěno, že by se žalovaná v promlčecí lhůtě dovolala relativní neplatnosti prodeje motocyklu vůči všem stranám právního jednání. Jelikož tedy byl motocykl za trvání manželství platně prodán, stává se podle judikatury Nejvyššího soudu předmětem vypořádání částka tímto prodejem získaná, tj. částka 58 000 Kč, neboť ta je součástí SJM, a nikoliv částka 142 000 Kč stanovená znaleckým posudkem jako cena motocyklu. Navrhuje, aby dovolací soud rozsudek odvolacího soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Žalovaná ve vyjádření uvedla, že z judikátů uváděných žalobcem nelze činit zjednodušené závěry, šlo v nich o skutkově naprosto nesrovnatelné věci. Navíc žalobce obmyslně a účelově převedl motocykl za zhruba třetinovou cenu na svoji družku, aniž by to žalovaná tušila. Odkazuje na základní pravidlo, že vypořádání SJM se provádí v obvyklých cenách (rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 22 Cdo 24433/99). Napadené rozhodnutí je s tímto pravidlem v souladu a je zcela přesvědčivé. Odvolací soud se od ustálené judikatury neodchýlil a navíc otázka, která z cen je správná, je otázkou skutkovou. Dovolání nespatřuje ani jako přípustné, ani jako důvodné. Navrhuje, aby dovolací soud věc zamítl a přiznal žalované náhradu nákladů dovolacího řízení.

Nejvyšší soud jako soud dovolací věc projednal podle zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění účinném od 30. 9. 2017 (dále jen „o. s. ř.") – (srov. čl. II bod 2 části první zákona č. 296/2017 Sb.), neboť rozhodnutí odvolacího soudu bylo vydáno po 29. 9. 2017.

Jelikož k zániku SJM a k prodeji motocyklu došlo po 1. 1. 2014, projednal dovolací soud dovolání a rozhodl o něm podle příslušných ustanovení zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku (dále jen „o. z.") – [k tomu srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 29. 4. 2015, sp. zn. 22 Cdo 3779/2014 (uveřejněný pod č. 103/2015 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, rozh. obč.), či ze dne 27. 3. 2018, sp. zn. 22 Cdo 6109/2017 (dostupný na www.nsoud.cz)].

Podle § 237 o. s. ř. není-li stanoveno jinak, je dovolání přípustné proti každému rozhodnutí odvolacího soudu, kterým se odvolací řízení končí, jestliže napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešená právní otázka posouzena jinak.

Podle § 241a odst. 1 až 3 o. s. ř. lze dovolání podat pouze z důvodu, že rozhodnutí odvolacího soudu spočívá na nesprávném právním posouzení věci. V dovolání musí být vedle obecných náležitostí (§ 42 odst. 4) uvedeno, proti kterému rozhodnutí směřuje, v jakém rozsahu se rozhodnutí napadá, vymezení důvodu dovolání, v čem dovolatel spatřuje splnění předpokladů přípustnosti dovolání (§ 237 až 238a) a čeho se dovolatel domáhá (dovolací návrh). Důvod dovolání se vymezí tak, že dovolatel uvede právní posouzení věci, které pokládá za nesprávné, a že vyloží, v čem spočívá nesprávnost tohoto právního posouzení.

V dané věci bylo pro právní posouzení podstatné, jakým způsobem se do vypořádání SJM promítne platný prodej věci tvořící součást SJM za trvání společného jmění. Protože tato otázka v poměrech o. z. nebyla dosud v rozhodovací praxi dovolacího soudu řešena, na jejím posouzení je rozhodnutí odvolacího soudu založeno a právní závěry v daném ohledu přijaté dovolatel napadá, je dovolání ve smyslu § 237 o. s. ř. přípustné a je i důvodné.

V řízení o vypořádání SJM i nadále platí, že dovolací soud zkoumá přípustnost dovolání ohledně každé vypořádávané položky zvlášť. Skutečnost, že ve vztahu k některé z vypořádávaných položek je dovolání přípustné, neznamená, že je dovolání přípustné bez dalšího i proti těm částem rozsudku odvolacího soudu, které se týkají jiných položek, a že dovolací soud je již jen z tohoto důvodu oprávněn přezkoumat celé rozhodnutí [srov. např. rozsudky Nejvyššího soudu ze dne 28. 11. 2013, sp. zn. 22 Cdo 2537/2013 (uveřejněný pod č. C 12 873 v Souboru civilních rozhodnutí a stanovisek Nejvyššího soudu, C. H. Beck – dále jen „Soubor"), či ze dne 27. 3. 2018, sp. zn. 22 Cdo 6109/2017 (dostupný na www.nsoud.cz)].

Podle § 713 odst. 1, 2 o. z. součásti společného jmění užívají, berou z nich plody a užitky, udržují je, nakládají s nimi, hospodaří s nimi a spravují je oba manželé nebo jeden z nich podle dohody. Povinnosti a práva spojená se společným jměním nebo jeho součástmi náleží oběma manželům společně a nerozdílně.

Podle § 714 odst. 1 o. z. v záležitostech týkajících se společného jmění a jeho součástí, které nelze považovat za běžné, právně jednají manželé společně nebo jedná jeden manžel se souhlasem druhého. Odmítá-li manžel dát souhlas bez vážného důvodu a v rozporu se zájmem manželů, rodiny nebo rodinné domácnosti, či není-li schopen vůli projevit, může druhý manžel navrhnout, aby souhlas manžela nahradil soud. Podle odst. 2, jedná-li právně manžel bez souhlasu druhého manžela v případě, kdy souhlasu bylo zapotřebí, může se druhý manžel dovolat neplatnosti takového jednání.

Podle § 586 odst. 1 o. z. je-li neplatnost právního jednání stanovena na ochranu zájmu určité osoby, může vznést námitku neplatnosti jen tato osoba. Podle odst. 2, nenamítne-li oprávněná osoba neplatnost právního jednání, považuje se právní jednání za platné.

V poměrech zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění účinném do 31. 12. 2013 (dále jen „obč. zák."), byla správa

majetku v SJM založena (§ 145 odst. 2) na východiscích, podle nichž obvyklou správu majetku náležejícího do SJM mohl vykonávat každý z manželů. V ostatních záležitostech bylo třeba souhlasu obou manželů; jinak byl právní úkon neplatný.

Absence souhlasu druhého manžela s převodem vlastnického práva k věci tvořící součást SJM zakládala relativní neplatnost takového právního úkonu s tím, že pokud se druhý z manželů neplatnosti proti všem účastníkům příslušného právního úkonu nedovolal, jednalo se o právní úkon platný [srov. např. rozsudky Nejvyššího soudu ze dne 14. 12. 2011, sp. zn. 22 Cdo 4002/2011 (uveřejněný pod č. C 10 696 v Souboru), či ze dne 21. 4. 2015, sp. zn. 22 Cdo 1433/2015 (uveřejněný pod č. C 14 804 v Souboru)].

Vzhledem k tomu, že stávající právní úprava obsažená v o. z. je založena rovněž na rozlišování jednání v běžných a neběžných záležitostech a na koncepci relativní neplatnosti právního jednání, lze tyto závěry dovolacího soudu vyslovené v poměrech obč. zák. aplikovat i v poměrech o. z.

Závěr o platném právním jednání ohledně správy (nakládání) součástí SJM tak vedle případů neběžných záležitostí, v nichž se manžel nedovolal relativní neplatnosti, míří primárně také na případy právních jednání v běžných záležitostech.

Pro poměry souzené věci však rozlišování mezi správou majetku v SJM v běžné a neběžné záležitosti není podstatné z toho důvodu, že soud prvního stupně uzavřel, že se žalovaná relativní neplatnosti kupní smlouvy nedovolala a odvolací soud vzhledem k jím zaujatému právnímu názoru o nutnosti vypořádání obvyklé ceny motocyklu tuto otázku zjevně nepovažoval za právně významnou. Ostatně ani v odvolání proti rozsudku soudu prvního stupně, ani ve vyjádření k dovolání žalovaná netvrdí, že by v dané věci mělo jít o neběžnou záležitost, v jejímž rámci by se dovolala relativní neplatnosti kupní smlouvy pro absenci jejího souhlasu s uzavřením kupní smlouvy. Proto se dovolací soud dále zabýval otázkou, jakou věc či hodnotu měl odvolací soud v této situaci zahrnout do vypořádání SJM, jestliže za trvání manželství došlo k platnému prodeji movité věci tvořící součást SJM.

Úprava obsažená v o. z. spočívá (stejně jako právní úprava obsažená v obč. zák.) na koncepci relativní neplatnosti jednání v neběžných záležitostech týkajících se součástí SJM a možnosti samostatného jednání každého z manželů v záležitostech běžné správy, pročež se i v poměrech o. z. prosadí závěr formulovaný v režimu obč. zák., podle nějž jestliže jde o právní jednání, jehož prostřednictvím je nakládáno s majetkem tvořícím součást SJM, které je právním jednáním platným, ať již proto, že jej učinili oba manželé ve shodě, nebo proto, že jej učinil pouze jeden z manželů bez souhlasu druhého, ale tento manžel se relativní neplatnosti takového právního úkonu nedovolal, důsledkem existence takového jednání je skutečnost, že majetek, jehož se týká, je zákonem předvídaným způsobem vyveden z režimu SJM (právě proto, že se jedná o jednání platné). To platí tím spíše v případech, kdy se jedná o správu součásti SJM v záležitosti, kterou lze považovat za běžnou.

Předmětem vypořádání se v takových případech může stát toliko hodnota za takový majetek získaná (finanční částka získaná za převod movité či nemovité věci, obchodního podílu apod.), neboť ke dni rozhodování soudu o vypořádání SJM již taková věc netvoří součást SJM právě proto, že došlo k platnému právnímu jednání ohledně takové součásti SJM [srov. např. rozsudky Nejvyššího soudu ze dne 7. 8. 2018, sp. zn. 22 Cdo 1765/2018, ze dne 16. 9. 2013, sp. zn. 22 Cdo 1326/2012, či ze dne 9. 2. 2011, sp. zn. 22 Cdo 1754/2009 (dostupné na www.nsoud.cz)].

Při závěru o platném uzavření kupní smlouvy ohledně motocyklu tak mohla být předmětem vypořádání toliko částka získaná za jeho převod, nikoliv tzv. obvyklá cena motocyklu ke dni zániku SJM, jak nesprávně dovodil odvolací soud.

Pro úplnost lze podotknout, že tzv. obvyklá cena motocyklu zjištěná znaleckým posudkem, z níž vyšel odvolací soud, nemohla být předmětem vypořádání v žádném případě. Obecně platí, že buď šlo o právní jednání platné, protože se žalovaná relativní neplatnosti nedovolala, a pak nešlo o snížení hodnoty SJM žalobcem proto, že na platné jednání je potřeba nahlížet tak, že bylo učiněno se souhlasem obou manželů, případně se jednalo o běžnou správu majetku v režimu SJM, anebo by se jednalo o právní jednání, ve vztahu k němuž by se žalovaná relativní neplatnosti dovolala a předmětem vypořádání by v tomto případě mohl být toliko motocykl, protože nebyl platně prodán a tvoří stále součást SJM. Posledně uvedený závěr uvádí dovolací soud při vědomí zákonných ustanovení upravujících tzv. nabývání od neoprávněného u movitých věcí (§ 1109 až 1113 o. z.), aniž by v této souvislosti musel řešit konkurenci ochrany majetku v SJM pro řádně uplatněnou námitku relativní neplatnosti na straně jedné a ochranu nabyvatele jednajícího v dobré víře v oprávnění převodce věc převést, neboť žalovaná se relativní neplatnosti převodní smlouvy nedovolala.

Jelikož rozsudek odvolacího soudu ve smyslu § 241a odst. 1 o. s. ř. spočívá na nesprávném právním posouzení věci, dovolací soud podle § 243e odst. 1 o. s. ř. rozsudek odvolacího soudu zrušil a věc mu vrátil podle § 243e odst. 2 věty první o. s. ř. k dalšímu řízení.

Propojení zkoumané části výroku rozhodnutí odvolacího soudu s částí výroku, která přezkoumání nepodléhá, se při rozhodnutí o dovolání projevuje v tom, že shledá-li dovolací soud důvody pro zrušení přezkoumávaného výroku, zruší současně i výrok, který přezkoumávat nelze [srov. např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 5. 2. 2008, sp. zn. 22 Cdo 3307/2006 (uveřejněný pod č. C 5 768 v Souboru)].

Odvolací soud je vysloveným právním názorem dovolacího soudu vázán (§ 243g odst. 1 věta první část věty za středníkem o. s. ř. ve spojení s § 226 o. s. ř.). ■

JUDr. Roman Fiala,
místopředseda Nejvyššího soudu
České republiky, člen redakční rady Ad Notam

„Máme dobré předpoklady, abychom právnické vzdělání posunuli a zlepšili,“

říká v rozhovoru pro Ad Notam prof. JUDr. Jan Kuklík, DrSc.

Rozhovor s děkanem Právnické fakulty Univerzity Karlovy panem Prof. JUDr. Janem Kuklíkem, DrSc., se uskutečnil dne 20. 3. 2019 v prostorách Právnické fakulty UK.

prof. JUDr. Jan Kuklík, DrSc. (*1967)

- Od února 2014 děkan Právnické fakulty Univerzity Karlovy v Praze.
- Zaměřuje se jak na dějiny angloamerického práva, tak na právní dějiny Československé republiky, úzce pak na historii československého odboje za druhé světové války a dějiny komunistického Československa.
- Vede semináře z českých a československých právních dějin, přednáší dějiny práva a státu evropských zemí a USA a vyučuje další kurzy z oblasti právní historie.

Vážený pane profesore, aktivně působíte jako vyučující na katedře právních dějin Právnické fakulty Univerzity Karlovy. Kdy jste se rozhodl pro akademickou dráhu? Nelákala Vás spíše advokacie, soudnictví či notářství?

Já jsem uvažoval o tom, že bych rád působil na právnické fakultě nebo na univerzitě, vlastně již v průběhu studií, proto jsem začal na katedře právních dějin jako pomocná vědecká síla. Následně jsem tam nastoupil i na studijní pobyt. To, co vedlo k mému definitivnímu rozhodnutí zůstat na fakultě, byla na začátku devadesátých let možnost absolvovat rok studia ve Velké Británii, konkrétně v Oxfordu. Po návratu na fakultu jsem si ještě dodělal postgraduální studium a pak jsem již na fakultě zůstal. Samozřejmě byly okamžiky, kdy jsem uvažoval o tom, zda to byla dobrá volba. Zejména začátky nejsou nikdy jednoduché i z hlediska finančního ohodnocení a podobně. Pokusil jsem se kombinovat praxi s akademickým působením ve dvou směrech. Jednak jsem působil od roku 1995 jako vedoucí kanceláře rektora, což mi umožnilo poznat i administrativní chod univerzity, takže to nebylo jen čistě akademické působení. A potom jsem se samozřejmě věnoval i některým praktickým otázkám, protože moje specializace na moderní právní dějiny po roce 1990 otevřela některé problémy, jako byly restituce, kde jsem mohl své znalosti využít. Navíc jsem pak něco z praxe samozřejmě mohl zpětně reflektovat v akademickém působení. Dnes již na něco podobného bohužel není čas. Ale musím říci, že jsem skutečně nikdy nelitoval, že jsem do jiného právnického povolání nešel a že ty úvodní ekonomické nebo finanční nesnáze se podařilo překonat.

Nebyl jste při výběru povolání částečně ovlivněn svým otcem – významným historikem a pedagogem

prof. PhDr. Janem Kuklíkem, CSc.? Přeci jenom jste si vybral právě vyučování právních dějin.

Musím říci, že to samozřejmě sehrálo roli, že jsem si vybral právní historii. Ale na druhou stranu jsem hledal nějaké uplatnění, které by nebylo úplně stejné, jako měl on, a mimo jiné proto jsem šel studovat právnickou, a nikoli filozofickou fakultu. Ve výběru právnické fakulty ale sehrál největší roli pan profesor Kincl. Setkali jsme se v jedné televizní soutěži a on mě nalákal na práva tím, že mi řekl, že je možné i v rámci studia práva, resp. v rámci římského práva a v rámci českých a československých právních dějin, se k té historii dostat. A zároveň, že studium práva je praktičtější. Rovněž můj dědeček byl právník, který zase studium práva a praxi kombinoval s dějinami umění. Nikdy jsem nelitoval, že jsem šel studovat práva, a ne historii.

V rámci seminářů vyučujete jednak české a československé právní dějiny, ale též i například dějiny práva a státu evropských zemí a USA. Který z těchto seminářů je Vám bližší? Který je naopak podle Vašeho názoru bližší a zajímavější pro studenty?

Musím říci, že je dobrá právě ta kombinace pohledu domácích československých právních dějin a common law, že studenti mají možnost se seznámit i se základy velkých právních systémů. A i z tohoto důvodu jsem rád, že se nám podařilo s kolegou doc. Seltenreichem vytvořit sérii několika předmětů, které se dotýkají právě anglických nebo amerických právních dějin, což považujeme za takový dobrý základ pro pochopení zmíněného anglického nebo amerického právního systému nebo vůbec práva common law. Osobně mám anglické dějiny velmi rád. Vím, že nyní je situace komplikovanější díky brexitu a že je samozřejmě zvýšený zájem o to, co třeba vedlo Velkou Británii k jejímu postoji vůči Evropě. To jsou zrovna otázky, kterými jsem se také zabýval, nyní se je snažím zprostředkovat svým studentům. Myslím si, že pro ně jsou zajímavější ty předměty, které si sami volí, než některé předměty povinné. My teď v rámci nové akreditace připravujeme změny právě i ve výuce právní historie. Uvědomujeme si, že je potřeba reagovat na to, že se doba změnila a že by bylo dobré soustředit se spíše na novější právní dějiny a poukazovat na to, jaký význam mají pro další vývoj nebo pro další právní odvětví, třeba ve vztahu k ústavnímu vývoji nebo k pochopení základů nového občanského práva a podobně.

Je známo, že se podílíte se studenty na rekonstrukcích politických procesů, které pak prezentujete v rámci festivalu Mene Tekel (pozn. MENE TEKEL je nekomerčním multidisciplinárním festivalem proti totalitě, pro paměť národa s cílem připomínat historické mezníky nejen naší země, ale i dalších států Evropy s přesahem do částí světa, kde jsou porušována základní lidská práva). Jak dlouho s tímto projektem spolupracujete? Letošním tématem byla rekonstrukce politického procesu Olešnické memento (2. 3. 2019). Proč byl vybrán právě tento proces? Jak hodnotíte jeho rekonstrukci?

Spolupráce PF UK na tomto projektu trvá již deset let. V rámci rekonstrukcí politických procesů jsme se snažili vybrat různé typické případy, které v tom celku těch deseti let dávají plastičtější obraz, o co vlastně v politických procesech šlo. Studenti sami se přitom snaží pracovat i s archivními dokumenty. Nejzajímavější na tom je, že se ve většině případů podařilo rekonstruovat i samotný průběh toho řízení. Dle mého mínění pak mohou studenti lépe pochopit, co vlastně tyto politické procesy znamenaly, protože je dokáží spojit s nějakým konkrétním osudem. A mimo jiné ve všech těch případech jsme se zabývali i tím, co následuje po vynesení rozsudku. Jaké byly další osudy odsouzených, například jak probíhal výkon trestu, jak to následně bylo s jejich rehabilitací a jaké byly další důsledky, například pro jejich rodiny a pro majetkové otázky. A musím říci, že v některých případech se nám podařilo upozornit na další nespravedlnosti, které se objeviliy v těch následných procesech, například na otázku zbytkových trestů. V jednom případě, dokonce to byl ten úplně první případ, který jsme řešili, šlo o otázku vstupu rolnice do JZD, vyloučení z JZD a o následnou soudní perzekuci. Tam se nám dokonce podařilo to, že se tím případem znovu začal zabývat Nejvyšší soud. Část otázek spojených s perzekucí v 50. letech se tak podařilo znovu otevřít právě i díky zájmu studentů o tuto problematiku. V posledním případu jsme se vlastně vrátili k tomu prvnímu, protože v něm také šlo o perzekuci při kolektivizaci. Ale dělali jsme i jiné zajímavé případy, například případ Josefa Bryxe, což by československý letec, který měl hodně dobrodružný život. Po roce 1948 byl postižen za to, že byl pilot, který bojoval na straně Velké Británie. Zabývali jsme se i spisovatelem Karlem Peckou a podobně. Takže celý ten projekt je zajímavý tím, že ukazuje, že politické procesy se dotýkají konkrétních lidských osudů, a zároveň že se v nich typologicky dají najít různé odlišnosti nebo naopak společné rysy. Teď se trochu zamýšlíme nad tím, co budeme dělat dál, ale myslím si, že metoda hrané rekonstrukce je určitě zajímavá. Rekonstrukce máme navíc nahrané a používáme je ve výuce. To je vlastně asi to nejdůležitější, že je můžeme zpětně a opakovaně pro studenty použít a že výsledek neodezní pouze to jedno odpoledne, kdy rekonstrukce probíhá. Spolupracovali jsme na projektu i s Českou televizí.

Budete v tom tedy nějak pokračovat?

Chceme v tom pokračovat, ale trochu se zamýšlíme nad změnou koncepce. Máme i některé zajímavé případy, které se odehrály v šedesátých nebo na začátku sedmdesátých let. A další věc je, že bychom přeci jenom chtěli víc posílit samostatnou práci studentů při vyhledávání materiálů, takže o pokračování spolupráce a o její podobě teď budeme ještě dále jednat.

V roce 2014 jste se stal děkanem Právnické fakulty Univerzity Karlovy. Co bylo prvním impulsem pro Vaši kandidaturu? Jaké jste si kladl cíle ve Vašich začátcích jako děkan právnické fakulty? Jaké si kladete nyní?

Je to samozřejmě zlomový okamžik v akademické kariéře. Musí říci, že jsem hodně přemýšlel, zda vůbec přijmout

kandidaturu. Navíc ta první volba byla volbou ze dvou kandidátů s poměrně odlišným programem, takže se jednalo i o takové menší dobrodružství. Lákalo mě formulovat vlastní program a konfrontovat ho s tím, jestli bude pro naši akademickou obec přijatelný. Mým hlavním mottem bylo zamyslet se nad dalším rozvojem fakulty, nabídnout změny v koncepci studia, posílit vědeckou činnost a zahraniční spolupráce. Uvědomoval jsem si, že fakulta má určité problémy, například i generační. Byla zde nutnost vychovat nové mladé docenty a profesory. Navíc bychom se neměli měřit pouze domácími parametry a konkurenty, jako například brněnskou právnickou fakultou, ale podívat na to, jak si stojí právnické vzdělávání v České republice ve srovnání s jinými státy v Evropě a pokusit se to změnit. Jestli se mi to podařilo nebo ne? Myslím si, že po prvním funkčním období bylo jasné, že některé z těch cílů se podařilo alespoň částečně splnit, ale řada se otázek se vlastně jen otevřela v diskuzích. Ukázalo se, že za čtyři roky, i když to vypadá, že je to poměrně dlouhá doba, stačíte udělat spíše nějaké přípravy a řešíte spíše akutní problémy. Je celá řada věcí, která se projeví až po určité době. Jsou problémy s financováním. Teď řešíme aktuálně třeba i otázky platů na vysokých školách a tak dále. Takže pro druhé období jsem si dal za cíl soustředit se skutečně na konkrétní systémové změny. Asi takovou nejviditelnější je příprava nové akreditace magisterského studijního programu. Máme také nové doktorské studijní programy. Například nyní jsme akreditovali jeden i v anglickém jazyce a máme pro něj zajímavé uchazeče. Dále jsem měl ještě plán udělat něco s budovou právnické fakulty. Takže chystáme jednu velkou rekonstrukci, která by se měla týkat oken a fasády a zrealizovali jsme opravu historického výtahu páternoster. Tady bych řekl, že se podařilo realizovat něco, co je viditelné, takže každý může přijít do budovy právnické fakulty a svézt se historickým výtahem. Což k nám mimo jiné láká třeba i turisty, protože něco takového málokde ve světě vidí.

Znamená to, že je to taková atrakce?

Je to určitě trochu atrakce. Například jsme viděli japonské turisty, kteří na fakultu přišli, fotili si výtah a jezdili pořád dokola. A také tu byli nějací Američané, kteří se o tom dočetli někde na internetu. Podle nich by v Americe něco podobného jezdit nemohlo. Byli unešení a ptali se nás, jak to můžeme provozovat. Výtah nám dokonce přilákal i sponzory. My jsme opravu výtahu vlastně zrealizovali kombinací vlastních a sponzorských příspěvků. Přispěli přitom i zaměstnanci, absolventi, studenti či studentské spolky.

Jak je složité dnes získat finanční podporu na nějakou takovouto akci?

Musím říci, že je to dost složité. My jsme si mysleli, že to nebude tak velký problém, ale nejdříve jsme museli projít dlouhou projektovou přípravou a zajistit veškerá povolení. To nakonec trvalo téměř dva roky. Pak jsme začali vybírat dary, sponzorské příspěvky a pořádat akce na podporu této myšleny. Trvalo nám to vlastně dalších dva a půl roku, než jsme shromáždili dostatek prostředků. Ale pomohla nám třeba i Nadace ČEZ či Magistrát hl. m. Prahy. A nakonec se vše podařilo. A když už to takto dobře dopadlo, tak jsme byli rádi, že jsme se do toho pustili. Ale kdyby mi někdo dopředu řekl, kolik času se na tom stráví a jaké všechny peripetie budeme řešit, tak bych mu patrně nevěřil.

Jak vnímáte současný zájem studentů o právnické profese? Myslíte, že je pro studenty výkon notářství zajímavý?

Dělali jsme si průzkum představ studentů, když se hlásí na fakultu nebo když jsou následně přijati, o tom, co by chtěli dělat po skončení fakulty. Skutečností je, že převažují tradiční právnická povolání. Jednoznačně největší část studentů se chce stát advokáty, často však zmiňují i další tradiční právnické profese včetně soudců či notářů. Nutno ale říci, že možná bude trochu problém to, že většina studentů zvažuje, co vlastně skutečně může vykonávat za povolání, a je pravda, že stát se notářem je určitě o mnoho těžší než proniknout do některých jiných povolání. Já myslím, že je to momentálně ale problém všech tradičních právnických profesí, které mají tendenci se spíše uzavírat a podmínky pro přijetí do profese jsou poměrně přísné. Platí to i o advokacii a soudnictví. Stát se soudcem v Praze není věc, kterou si člověk naplánuje na začátku studia a většinově mu vyjde hned po skončení studia. Takže je celkem zřejmé, že studenti začínají uvažovat o tom, jaké povolání zvolí, i s ohledem na to, co je vlastně možné nebo co je k dispozici. A to si myslím, že už je trochu nevýhoda tradičních právnických profesí. My pak vidíme, že řada našich absolventů hledá uplatnění jinde, a musíme na to trochu reagovat. Mnoho našich absolventů momentálně míří i do veřejné správy nebo do podnikové sféry. Případně si najdou uplatnění v celé řadě dalších profesí. Někdy je to až překvapivé, jak široká ta škála je. Naším průzkumem jsme zjistili, že i když klasické právnické profese jsou pořád hlavním odběratelem, tak samozřejmě se rozšiřují i další možnosti. Jsme za to však rádi, protože tak vlastně nemáme nezaměstnané absolventy. Optimální by bylo mít menší počet studentů, které by bylo možno lépe a kvalitněji vzdělat a připravit pro ně různé formy zajímavých předmětů, praxí nebo nějakých simulovaných soudních jednání apod. Ale my jsme stále z velké části financováni podle počtu studentů, takže jde o více problémů v jednom, které musíme řešit. Ale v zásadě je to naše vlastní rozhodnutí. Kdybychom se rozhodli mít méně studentů, zároveň je jasné, že budeme mít menší finanční prostředky. Také nejsme na trhu právnického vzdělávání sami. Je dobré říci, že jsou tady čtyři právnické fakulty. My jsme sice největší, ale musíme se dívat také

na to, jak tento problém řeší zejména v Brně, což je náš největší konkurent v rámci České republiky. Ale jsou tady i další vysoké školy včetně těch soukromých, které nabízejí různé programy, které jsou takové paraprávní. Jsou to i některé bakalářské programy pro veřejnou správu a podobně. To jsou také programy, které nám do určité míry konkurují a které na trh vrhají celou řadu dalších absolventů. Takže jsme rádi, že se naši absolventi stále výborně prosazují. Nejsem si ale jistý, že dlouhodobě vydrží to, že bychom jejich většinu posílali do tradičních právnických povolání. To při jejich počtu prostě není možné a toto jsme si samozřejmě uvědomili. Ale chci říci, že když jsme nyní připravovali novou akreditaci, tak jsme vyšli zejména i z diskuzí s profesními komorami. Od primárního určení absolventů pro právnická povolání nechceme ustoupit. Takže jsme diskutovali i s notářskou komorou. Dostali jsme nějaké podněty, které se budeme snažit promítnout i do našeho magisterského programu. Máme nyní například otevřenou možnost nabídnout možnost stáží, resp. praxí, protože ty budou mít studenti povinné. Takže tady se otevírá možnost i pro notáře mít nějaké studenty na jejich povinnou praxi v rámci studia. Možná by to bylo pro obě strany výhodné. Myslím si, že by notáři mohli vidět, že je tady někdo, kdo má o jejich práci skutečně zájem, něco již o tom ví, něco už se může samozřejmě také přiučit v průběhu studia, a to je pak možné reflektovat po tom, co se stane absolventem.

Co se vlastně v rámci nové akreditace změnilo? Jaké jsou nejpodstatnější změny?

Novou akreditaci máme plánovanou od příštího roku. Musí ale ještě projít schválením a bude ji ještě posuzovat rektor a univerzitní rada pro vnitřní hodnocení kvality studia. Takovou asi nejvýznamnější změnou je, že jsme posunuli výuku pozitivního platného práva blíž k začátku studia. Například již druhý semestr budou mít studenti výuku občanského práva. Udělali jsme i reformu výuky historických předmětů. Snažili jsme se udělat reformu i studia ekonomie. Zaměřili jsme se i na to, abychom lépe vyvážili poměr mezi teorií a praxí. Pokud to projde, navrhujeme, že by student v průběhu studia musel povinně absolvovat právě nějakou fakultou nabízenou a garantovanou praxi. Chtěli bychom, aby studium bylo sice náročnější, ale zároveň aby pak vyprodukovalo kvalitnější absolventy. Také jsme chtěli posílit studium v cizím jazyce. Nabízíme možnosti vyjíždět do zahraničí. Máme tam také posílenou formu dovednostních předmětů – moot courtů, akademického a právního psaní, street law a podobně. Takže uvidíme, jestli se toto vše následně skutečně projeví na kvalitě absolventů. To bohužel asi bude zřejmé až poté, co už nebudu děkanem, ale doufám, že se to skutečně projeví a že praxe pozná, že jsme uskutečnili nějaký další posun v našem právnickém vzdělávání. Ono totiž potrvá pět, šest let, než někdo projde tímto novým programem, a teprve následně půjde do praxe. Změny se tedy samozřejmě v úplnosti neprojeví hned. Ale my některé změny máme už i v tom současném programu. Není to tedy tak, že bychom připravili něco zcela revolučního. Spíše jsme se snažili některé prvky a věci, o kterých diskutujeme nebo které jsme doposud zaváděli pouze pro některé studenty, nabídnout většímu počtu z nich nebo ideálně všem.

A nyní poslední otázka. Pokud byste měl neomezenou moc a neomezené zdroje finančních prostředků, co byste na právnické fakultě, popřípadě ve vysokém školství zlepšil?

Myslím, že bych určitě přidal finanční prostředky vysokým školám obecně. Ale i v rámci toho posílení vysokých škol bych se snažil prosadit, aby finanční prostředky šly i na humanitní obory a v nich také i na studium práva. Protože i když vidíme, že se situace zlepšuje, tak panuje podle mého přesvědčení ve společnosti názor, že právníci nepotřebují nějaké další finance pro své vzdělání, že si vystačí s tím, co mají. Že ani nepotřebují nějaké velké investice. Já myslím, že je to velký omyl. Snažil jsem se poukázat na to, že máme konkrétní plány. Máme podle mého názoru dobré předpoklady, abychom právnické vzdělání posunuli a zlepšili. Ale chybí nám skutečně odpovídající finanční prostředky. Protože když se podíváme na ohodnocení vysokoškolských učitelů, tak si myslím, že není odpovídající. Je dobré upozornit na to, že my se nemůžeme srovnávat jenom s těmi ostatními učiteli, my musíme také vidět, jaké jsou třeba platové a jiné možnosti v rámci profese. Takže ono je pak těžké chtít, aby na právnické fakultě skutečně působili ti nejlepší, když by finanční ohodnocení tomu neodpovídalo. A navíc ta kritéria pro habilitace a profesorská řízení se neustále zpřísňují. Chce se daleko více práce, chce se, aby se působilo i vědecky. Což je všechno správné, ale myslím, že by tomu mělo odpovídat i finanční zajištění. Ale ty finance by měly být použity samozřejmě i pro studenty. Toto bych rád změnil. Je mi ale jasné, že tu neomezenou moc mít nebudu, ale snažil bych se alespoň upozornit na to, že by se nemělo zapomínat ani na právnickou fakultu, protože další finanční prostředky by také dokázala velmi dobře využít.

Vážený pane profesore, děkuji moc za rozhovor. Přeji Vám vše nejlepší do Vaší další činnosti a ať se Vám všechny plány, které jste si vysnil, podaří splnit. ■

JUDr. Ing. Michael Sáblík, vedoucí redaktor
Ad Notam, notář v Praze

Milan Kindl, Aleš Rozehnal a kolektiv

Občanský zákoník. Praktický komentář.

Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2019. 2 svazky. 1928 s. ISBN 978-80-7380-742-9.

NOVÝ OBČANSKÝ ZÁKONÍK, JAK BÝVÁ OZNAČOVÁN ZÁKON Č. 89/2012 SB., OBČANSKÝ ZÁKONÍK, BYL MNOHOKRÁT KOMENTOVÁN, A TO SNAD JIŽ V DOBĚ, NEŽ NABYL PLATNOSTI. NETŘEBA ZVLÁŠTĚ PŘIPOMÍNAT, ŽE SE JEDNÁ O PRÁVNÍ PŘEDPIS, PROVÁZENÝ NA JEDNÉ STRANĚ AŽ VYUMĚLKOVANOU GLORIOLOU, NA STRANĚ DRUHÉ ZNAČNÝMI ROZPAKY.

Hypertrofie komentářové literatury, která do značné míry opakuje stále totéž a tam, kde čtenář hledá odpověď na složitější otázku, se dočte, že tato bude řešena judikaturou nezávislých soudů, již nejednoho právníka v praxi odradila od toho, aby zaplňoval další a další decimetry svojí knihovny více či méně rozsáhlými komentáři.

Recenzovaný komentář se však z popsané řady výrazně vymyká, neboť jako jeden z mála není dílem těch, kdož se podíleli na textu osnovy nového občanského zákoníku. Autorský kolektiv tvoří právníci z praxe s pedagogickými zkušenostmi, advokáti Milan Kindl, Aleš Rozehnal, Nikola Formanová, Tomáš Kindl a Michaela Kindlová, soudce Alexandr Šíma a právník se zaměřením na patenty a užitné vzory Zdeněk Ertl. Vůdčí osobností tohoto kolektivu je, jak je na první pohled zřejmé, Milan Kindl, který patří dlouhodobě ke skalním kritikům komentovaného občanského zákoníku.

Kritický pohled na platnou právní úpravu je zřetelný již z úvodu, z něhož se mimo jiné podává:

„Občanský zákoník obsahuje celou řadu nejasných ustanovení. Například § 1671 stanoví, o co přijde dědic, který neuplatní své dědické právo ve lhůtě soudem stanovené. Jenže dědic nic uplatňovat nemusí a soud mu k tomu nemůže žádnou lhůtu stanovit, takže citované ustanovení stačí prostě přeskočit."

Po formální stránce se praktický komentář od jiných neliší. Po citaci příslušného ustanovení přichází autorský komentář a přehled judikatury Ústavního soudu, Nejvyššího soudu a Nejvyššího správního soudu.

Komentář je v nejedné pasáži psán „lehkým perem", je nejen instruktivní a praktický, ale i čtivý a úsměvný. Doložit to lze například na Kindlově komentáři k ustanovení § 1494:

„Na rozdíl od dřívější úpravy není závěť neplatná, pokud (třeba vůbec) neobsahuje datum. Podle OZ je totiž neplatná tehdy (a jen tehdy), pokud nejenže není datována, ale datum jejího pořízení nelze vůbec zjistit ani jiným způsobem (například „dáno v den mých šedesátých narozenin", nebo v den „startu rakety Falcon", nebo třeba „v den koncertu Deep Purple k výročí osvobození Plzně"), a navíc, pořídil-li zůstavitel více závětí, jež si odporují. Tyto podmínky zákon stanoví kumulativně, takže nelze-li vůbec zjistit datování závěti, buď protože tam žádný takový údaj není, nebo není dostačující („za krásného jarního dne"), nepřekáží to přesto platnosti závěti, pokud zůstavitel pořídil jen jednu, anebo i pokud jich pořídil více, ale tyto závěti vedle sebe obstojí."

Nejen z této ukázky je patrné, že autoři jsou znalci života, pohybují se mezi těmi, jejichž právní vztahy občanský zákoník upravuje, a dovedou vymodelovat nejrůznější běžné i poněkud bizardní situace.

„Vůle zůstavitele musí být respektována v co nejširším rozsahu, takže OZ nepovažuje za zdánlivou (pro neurčitost) ani takovou závěť, kdy jsou jako dědicové povolány určité osoby vymezené jen tím, že patří do nějaké skupiny. Jestliže tedy zůstavitel povolá za dědice třídu IV. A gymnázia v Chomutově, hráče fotbalového oddílu SK Dolní Břežany nebo rodinu Čeňkových, je taková závěť skutečně právním jednáním (nejde o neurčité, a tedy zdánlivé právní jednání) a je platná," uvádí se v komentáři k § 1503, kde Milan Kindl s vysokou pravděpodobností takto zanechává svoji biografickou stopu.

Z vlastní zkušenosti může autor recenze říci, že se jedná o první komentář k novému občanskému zákoníku, který si lze vzít k prostudování (a pro pobavení) i na dovolenou, snad právě kvůli němu se zvýší okruh těch, kdož se vskutku v zákoníku, v němž orientace *„není snadná a pro neprávníka nebývá příliš srozumitelný“*, obrazně řečeno „neutopí“.

Praktický komentář si v neposlední řadě zaslouží i charakteristiku jako komentář poněkud satirický, ba sarkastický, právníka se smyslem pro humor určitě pobaví a potěší. Publikace přinejmenším přináší řadu zajímavých námětů do neutuchající diskuse nad komentovanou kodifikací. ■

JUDr. PhDr. Stanislav Balík,
člen redakční rady Ad Notam

Kožiak J. a kolektiv

Notářský řád. Praktický komentář.

Praha: Wolters Kluwer ČR, a. s., 2018, 568 s. ISBN 978-80-7598-283-4 (váz.)

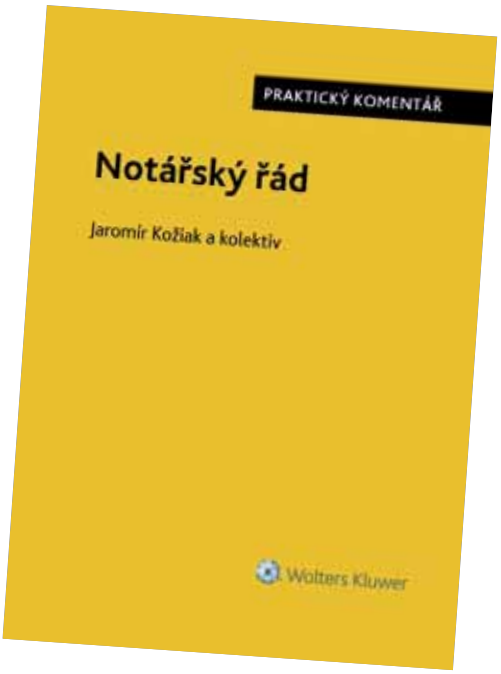

V EDICI PRAKTICKÉ KOMENTÁŘE VYDALO NAKLADATELSTVÍ WOLTERS KLUWER ČR, A. S., KOMENTÁŘ NOTÁŘSKÉHO ŘÁDU OD AUTORŮ JAROMÍRA KOŽIAKA, RADKA RUBANA A DAVIDA VLÁČILA. ÚVODEM BYCH ALE MĚL PŘEDESTŘÍT, ŽE NAPROSTO PODSTATNOU ČÁST TOHOTO KOMENTÁŘE NAPSAL KOLEGA JAROMÍR KOŽIAK – TAKŘKA 86 % Z CELKOVÉHO POČTU KOMENTOVANÝCH PARAGRAFŮ. ANIŽ BYCH CHTĚL SNIŽOVAT MÍRU ZÁSLUHOVOSTI OSTATNÍCH AUTORŮ, PŘECI JENOM BYCH RÁD VYZDVIHL ENORMNÍ MNOŽSTVÍ PRÁCE, KTERÉ JAROMÍR KOŽIAK MUSEL NA PRÁCI NA TOMTO KOMENTÁŘI VYNALOŽIT.

V Nakladatelství C. H. Beck vyšlo v roce 2018 v pořadí již páté vydání komentáře notářského řádu od renomovaných autorů. Uzrála-li myšlenka vydat v některém jiném nakladatelství komentář notářského řádu, domnívám se, že zvolená forma komentáře zaměřeného především na praktický výklad se ukázala jako ta nejvhodnější. Dochází tak k minimalizaci „třecích“ ploch mezi oběma komentáři, což ocení především čtenáři.

Výklad jednotlivých ustanovení notářského řádu je velmi přehledný a pro čtenáře uživatelský přívětivý *(user friendly)*, přičemž v adekvátním rozsahu je doprovázen odkazem na judikaturu vyšších soudů, zejm. Nejvyššího soudu ČR, Nejvyššího správního soudu (v části týkající se kárného řízení) a Ústavního soudu (včetně kritického zamyšlení nad nálezem sp. zn. I. ÚS 529/09). Odkazy na judikaturu těchto soudů, resp. citace právních vět příslušných soudních rozhodnutí, vhodným způsobem *„doprovázejí“* výklad příslušných pasáží notářského řádu a harmonicky je doplňují. Z řady možných příkladů bych se rád zmínil např. o pasáži o odpovědnosti notáře za způsobenou újmu. Jde sice o materii, které by se každá notářka či každý notář přirozeně s radostí vyhnul/a, nicméně je veskrze užitečné se s ní seznámit předem, a komentář je k tomu vhodným nástrojem. Jaromír Kožiak při výkladu § 57 uspořádaně popisuje jednotlivé konstrukční prvky odpovědnosti notáře za způsobenou újmu, každý z těchto prvků podrobuje zevrubné analýze a vhodně jej doplňuje o odkazy na rozhodnutí Nejvyššího soudu. Současně však upozorňuje i na možnou aplikaci speciálních skutkových podstat náhrady škody podle občanského zákoníku (§ 2924 a 2950 ObčZ). Nezapomíná také na úpravu odpovědnosti notáře vůči zaměstnanci a na úpravu odpovědnosti zaměstnance vůči notáři podle zákoníku práce.

Komentář obsahuje řadu praktických vzorů notářských listin [např. vzor opravné doložky podle § 60, vzor záhlaví

notářského zápisu, ve kterém má být pokračováno, vzor pokračování v notářském zápisu, vzor záhlaví notářského zápisu obsahující náležitosti podle § 63 odst. 1 písm. a) až e) nebo vzor doložky o svolení k vykonatelnosti]. V rámci výkladu k § 74 se Jaromír Kožiak pokusil o výčet případů, kdy právo vyžaduje úřední ověření podpisu, a to napříč celým právním řádem; shrnutí tak obrovského kvanta výskytů úředního ověření podpisů si zasluhuje opravdu notné uznání.

Domnívám se také, že zejména notáři ocení výklad ustanovení týkajících se sepisování notářských zápisů se svolením k vykonatelnosti (§ 71a až 71c). Jaromír Kožiak charakterizoval jednotlivé druhy notářských zápisů se svolením k vykonatelnosti, zabýval se konfliktem mezi dvěma principy, a to principem formální přísnosti (jenž je kladen na notářské zápisy jako exekuční tituly) a principem preference platnosti (vyjádřeným v § 574 ObčZ), a neopomněl se zmínit též o určitých specifikách plurality věřitelů nebo dlužníků. Podrobně analyzoval podmínky a doložení času, určení doby a způsobu plnění včetně podmínek sjednání úroku, úroku z prodlení nebo smluvní pokuty v notářských zápisech se svolením k vykonatelnosti. To vše příhodně a jaksepatří obohatil o rozsáhlou judikaturu Nejvyššího soudu.

I když jde o komentář praktický, nevyhýbá se ani „odbornějším" úvahám. Zde bych zmínil např. vymezení opravných prostředků proti rozhodnutím notářské komory. Jaromír Kožiak podle mého názoru správně diferencuje věci, které vyplývají ze vztahů soukromého práva (opravný prostředek zmíněný v § 14 odst. 1), jež budou řešeny v tzv. řízení ve věcech, o nichž bylo rozhodnuto jiným orgánem, tedy podle § 244 a násl. OSŘ, a věci, ve kterých nejde o návrhy na projednání v občanském soudním řízení s ohledem na to, že nejde o soukromoprávní věc [opravné prostředky proti nezapsání do seznamu notářských koncipientů (§ 18 odst. 2) a do seznamu notářských kandidátů (§ 22 odst. 4)] – v těchto případech se nápravy lze domoci žalobou proti rozhodnutí notářské komory jako správního orgánu v soudním řízení správním.

K textu komentáře bych měl dvě kritické poznámky. Byl bych poněkud opatrnější v možnosti (přípustnosti), aby se notář mohl zúčastnit konání valné hromady české korporace v zahraničí a aby její průběh nebo rozhodnutí mohl osvědčit notářským zápisem, jak dovozuje Jaromír Kožiak v komentáři k § 2 (s. 11–12). Argumentaci rozsudkem SDEU ze dne 15. 3. 2018, sp. zn. C-575/16, nepovažuji za případnou. Citované rozhodnutí SDEU se týká pouze slučitelnosti podmínky státní příslušnosti požadované českou právní úpravou pro přístup k povolání notáře z hlediska svobody usazování zakotvené v čl. 49 SFEU. Těžko lze tedy pouze s poukazem na citované rozhodnutí SDEU dovozovat oprávnění k výkonu notářství českým notářem v zahraničí.

Druhá moje poznámka se týká výkladu k § 76 (o protestech směnek a jiných listin). Chápu, že může být problém *„uchopit"* výklad tohoto ustanovení (stejně kritický jsem ale i k výkladu tohoto ustanovení v komentáři vydaném v Nakladatelství C. H. Beck), nicméně s ohledem na charakter celého komentáře bych uvítal takový výklad, který by usnadnil notářům orientaci v jinak poměrně složité materii. Bylo by tedy vhodné se soustředit pouze na výklad směnek (šeky lze pominout pro jejich mizivou roli v praxi) a na (základní) výklad o tom, jaké směnky existují (směnky cizí a vlastní), v čem se tyto směnky navzájem odlišují, jakým způsobem je vymezena jejich splatnost (směnky splatné v určitý den, nebo v určitý čas po vystavení nebo po viděné, anebo na viděnou), jaké jsou nejčastější protesty směnek (pro nepřijetí u směnky cizí, nebo pro nezaplacení) a jakým způsobem notář protest prakticky provede, včetně deskripce, co znamená *domicil* směnky nebo protest tzv. *„do větru"* nebo *„do zdi"*. Kromě notáře může protest vykonat ještě soud; mezi protestními orgány bych rozhodně neuváděl obecní úřady, neboť tyto úřady nelze tak jednoduše ztotožňovat s *„místními národními výbory"* (čl. I. § 79 zákona směnečného a šekového). Formulace v komentáři, že … *Lhůta pro provedení jednotlivých protestů se liší v závislosti na obsahu jednotlivých cenných papírů a na povaze uplatňované směnečné či šekové povinnosti* … je sice v obecné rovině správná, ale neodpovídá zaměření komentáře na praktickou stránku výkonu povolání notáře. Stejně tak i formulaci, že … *Z pohledu notáře je jistě nejvhodnější provést protestaci týž den, v němž o ni byl požádán; žádný z účinných právních předpisů však lhůtu k provedení protestace výslovně nestanoví* … považuji za poněkud zavádějící, a ne zcela přesnou. Podle čl. I. § 44 odst. 2 zákona směnečného a šekového musí být protest pro nezaplacení, jde-li o směnku splatnou v určitý den (nebo v určitý čas po vystavení nebo po viděné), vykonán v některém ze dvou pracovních dnů následujících po dni splatnosti. Jde-li tedy o směnku splatnou v určitý den a půjde-li o protest pro nezaplacení (což tvořilo většinu ze všech notářských protestů), je důležité zjistit datum splatnosti směnky a na základě toho se odvine i termín pro vykonání protestu pro nezaplacení, který ovšem zpravidla nebude v ten samý den, ve kterém klient notáře požádal o vykonání protestu.

Nechtěl bych ale končit nadmíru negativně. Přes tyto drobné a marginální (s přihlédnutím k četnosti protestů směnek) výhrady považuji komentář za velmi zdařilé dílo a za odvážný počin (s přihlédnutím k tradici komentářů notářského řádu, které dosud vyšly v Nakladatelství C. H. Beck). Tato publikace je zajímavou a užitečnou (praktickou) pomůckou určenou nejenom pro notáře a jejich zaměstnance, ale i pro advokáty, soudce, státní zástupce či soudní exekutory, a koneckonců i pro všechny potenciální klienty notářů. ■

Jiří Svoboda

Pátá kniha notářského spisovatele a básníka Tomáše Oulíka

TENTOKRÁT V TICHOSTI SE NA KNIŽNÍM TRHU OBJEVILA JIŽ PÁTÁ KNIŽNÍ PUBLIKACE NAŠEHO PRAŽSKÉHO KOLEGY TOMÁŠE OULÍKA. PRAŽŠTÍ A MNOZÍ MIMOPRAŽŠTÍ NOTÁŘI ZNAJÍ KOLEGU OULÍKA (1953) JAKO SPÍŠE TICHÉHO A NEKONFLIKTNÍHO CELOŽIVOTNÍHO ČLENA ČESKÉ NOTÁŘSKÉ OBCE, ALE PRVNÍ POHLED KLAME I V TOMTO PŘÍPADĚ.

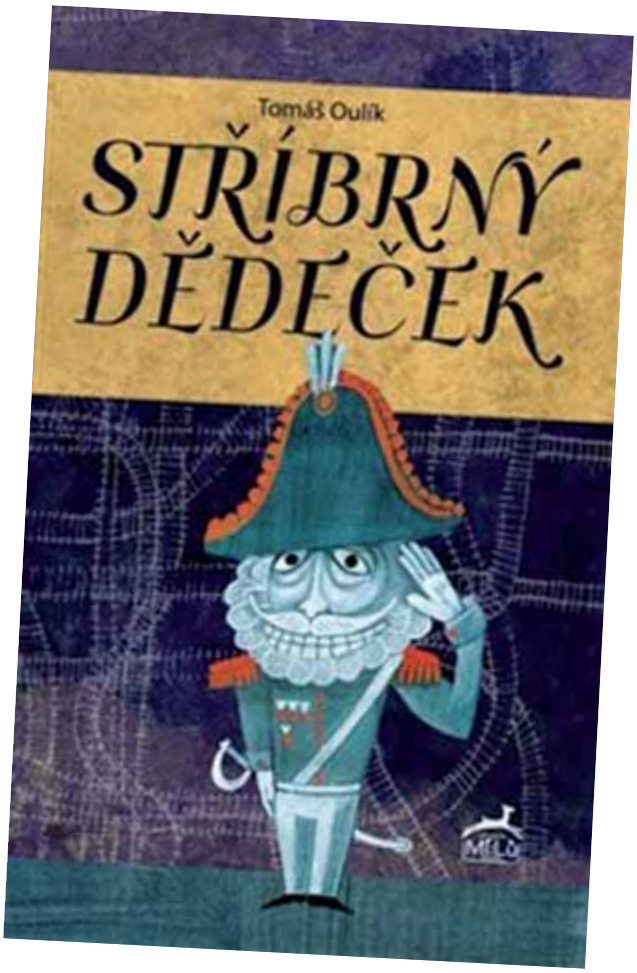

Jeho poetické i ironické jádro se již projevilo mnohokrát. Ve svých knihách *V mracích* (2005), *Blbý princ* (2009), *Most přes potom* (2013) a *Pták v úlu* (2015), o nichž jsme vesměs již v notářském časopise referovali, se v různých směsích propojovala poezie s kritikou, parodií a ironií adresovanou nejen do aktuální společenské, ale i notářské roviny. Nade vším ovšem vévodil téměř všudypřítomný humor a nadhled. Ten, kdo zná proslulé každoroční novoročenky Tomáše Oulíka, ocení jejich výtvarné i obsahové řešení, kdy obvykle jen nadhozený příběh pohádkového typu nečekaně končí poznámkou *„Pokračování příště“*.

Nelze jistě v této souvislosti nevzpomenout i na řadu často kritických článků, které Tomáš Oulík publikoval v průběhu 25 let existence Ad Notam na jeho stranách. Z jeho textů byla vždy zřejmá starost o správný chod notářské profese. To ostatně potvrzovala i próza s názvem *„Notář 2014“* uveřejněná v jeho první knize, která byla určitou kritickou futurologickou představou o budoucí podobě naší profese. Na ni pak v roce 2015 navázal další text *„Notář 2024“*, který do absurdna dovedl představu o superelektronické budoucnosti notářství.

Poslední kniha Tomáše Oulíka *„Stříbrný dědeček“* z roku 2018 vydaná nakladatelstvím Mi:Lú Publishing se z řady předchozích knih poněkud vymyká. Především se jedná o jeden ucelený příběh. V předchozích případech autor většinou kombinoval prozaické povídky s mini epigramy a s krátkými kritickými zamyšleními. Další novinkou je, že kniha počítá i (možná i především) s dětským čtenářem.

Příběh lze chápat jako pomyslné vyprávění tatínka dvou malých dcer (tedy autorovo alter ego v době před více než třiceti lety), které s chřipkou zůstaly ležet v posteli, zatímco tatínek odjel do Stříbra poblahopřát dědečkovi k narozeninám a po návratu přivezl dcerkám dědečkovu zázračnou bylinkovou medicínu.

Základ však tvoří to, co se v příběhu skrývá uprostřed. A to je nostalgický a poetický svět zázraků, který tvoří jednak cesta „stříbrným“ vlakem do Stříbra a jednak pobyt u „stříbrného“ dědečka, který žije sám ve starém domě na náměstí a umí doslova všechno. K narozeninám dostal plukovnickou uniformu včetně důstojnické čepice se zlatým prýmkem. Právě tato čepice je základem eskamotáží a divokých dějů v místní hospodě, při boji se zloději a při honbě za čepicí samotnou.

„Stříbrný“ dědeček je zosobněním dobrodružství a poetiky starých dobrých časů. Svým vyzněním kniha překračuje dětské vidění světa a klade důraz na fantazii, s níž se toho každému z nás a v každém věku může přihodit tolik veselého a nečekaného a to třeba i při večerním odchodu z notářské kanceláře.

Tomáš Oulík staví ve všech svých knihách do popředí potřebu malých poetických zázraků, které náš pobyt v tomto světě činí snesitelným a často i přijatelným. ■

JUDr. Karel Wawerka,
emeritní notář,

Dvě významná jubilea českého notářství: 25 let členství v Mezinárodní unii latinského notářství (UINL) a 15 let členství v Radě notářství Evropské unie (CNUE)

PŘED 25 LETY ČESKÉ NOTÁŘSTVÍ VSTOUPILO DO MEZINÁRODNÍ UNIE LATINSKÉHO NOTÁŘSTVÍ (UINL) A PŘED 15 LETY DO RADY NOTÁŘSTVÍ EVROPSKÉ UNIE. JDE O VÝZNAMNÁ JUBILEA PRO ČESKÉ NOTÁŘSTVÍ NA POLI MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE. MÁM ZA TO, ŽE PŘI TÉTO PŘÍLEŽITOSTI JE VHODNÉ SI VZPOMENOUT, JAK K TOMU DOŠLO, A TAKÉ PŘIPOMENOUT VÝZNAM TĚCHTO MEZINÁRODNÍCH NOTÁŘSKÝCH INSTITUCÍ PRO ČESKÉ NOTÁŘSTVÍ.

Unión Internacional del Notariado
Union Internationale du Notariat
International Union of Notaries

Španělský sál Pražského hradu 10. 5. 2003 – Notářská konference k 10. výročí obnovy notářství
Zleva: Helmut Fessler – SRN, prezident UINL 1999-2001
Francisco Arias - Mexiko, prezident UINL 2001- 2003
Martin Foukal - prezident NK ČR
Gilles Demers - Quebeck – Kanada, prezident UINL 1989 – 1992
Andre Schwachtgen – Luxemburg prezident UINL 1992 – 1995

Zatímco členství v Radě notářství Evropské unie, sdružující notářství členských států Evropské unie (při našem přijetí v roce 2004 se ještě jmenovala Konference notářství Evropské unie), bylo dáno vstupem našeho státu do Evropské unie, přijetí za člena Mezinárodní unie latinského notářství (UINL) v roce 1994 potvrzovalo, že obnovené české notářství splnilo všechny požadavky kladené na organizaci, funkci a výkon notářství v jeho světovém pojetí vycházejícího z jeho staletých tradic.

Nesmíme zapomenout, že našemu členství v UINL předcházelo nelehké období prosazování tradičního notářství v našem, po roce 1989 nově vznikajícím, právním řádu, ve kterém zahraniční pomoc sehrála důležitou roli. Za účelem prosazení obnovy notářství bylo v listopadu roku 1990 jako spolek založeno Sdružení notářů České republiky. Členy byli téměř všichni tehdejší státní notáři. Předsedou byl zvolen JUDr. Miloslav Jindřich, který patřil k největším propagátorům svobodného notářství a jeho tradičních principů a zásad. Vzhledem k tomu, že naše tehdejší reprezentace nejen politická, ale i právnická neznala smysl a význam notářství v právním státu, byla cesta k obnově notářství obtížná a bylo nutné hledat podporu i v zahraničí. Pro získání kontaktů se zahraničními kolegy byla důležitá pomoc Dr. Jiřího Brázdy, emeritního státního notáře v Mělníku, později čestného prezidenta Notářské komory České republiky, který i v době totality udržoval písemné kontakty s notáři v „kapitalistické cizině“. Jeho zásluhou jsme snadněji navázali styky s jednotlivými notáři a notářskými komorami nejen v Evropě, ale i v Latinské Americe, kde byla UINL dne 2. 10. 1948 v Buenos Aires založena. Následná osobní setkání Dr. Brázdy s těmi, se kterými si léta mohl jen dopisovat, byla často dojemná.

Naše návštěvy v zahraničí byly důležité nejen pro potvrzení našeho vědomí o tradičním notářství, ale i pro získání představy o organizaci práce v notářské kanceláři i o základním složení administrativního aparátu notářských komor, o úkolech notářských komor a jejich postavení. Nejvýraznější pomoc přicházela od Rakouské notářské komory, která k nám vyslala několik delegací k vysvětlování významu a funkce notářství našim politikům a odborné veřejnosti. Každým rokem v dubnu jsou pořádány Salcburské notářské dny, jejichž tématem byla na počátku devadesátých let právě obnova notářství v zemích bývalého východního bloku. Pozváni byli i ministři spravedlnosti těchto zemí včetně našeho tehdejší-

ho ministra Leona Richtera, jehož rakouským protějškem byl bývalý prezident Rakouské notářské komory Dr. Nikolaus Michalek, což mělo svůj význam.

Nicméně zcela zásadní roli sehrála návštěva početné delegace UINL v Praze ve dnech 2. až 4. 2. 1992 vedené jejím tehdejším prezidentem Gillesem Demersem z kanadského Quebecku, kterou pozvalo Sdružení notářů České republiky. Zástupci UINL vysvětlovali význam notářství a jeho nezastupitelnost v kontinentálním systému práva v ústavněprávních výborech tehdejšího Federálního shromáždění a v České národní radě, jednali s novým ministrem spravedlnosti Jiřím Novákem, předsedou Nejvyššího federálního soudu Otakarem Motejlem a místopředsedou federální vlády Pavlem Rychetským. Tato jednání jednoznačně přispěla k prosazení obnovy notářství přijetím potřebných zákonů v první polovině tohoto roku 1992.

Po úspěšném dovršení legislativního procesu, zejména po nabytí účinnosti zákona č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti, k 1. 1. 1993, nás ve dnech 20. 6. až 2. 7. 1993 navštívili zástupci UINL, kteří prostudovali notářský řád a další související právní předpisy. Zajímali se především o kompetence notářů, o úpravu odpovědnosti notáře za škodu, o rozsah pojištění, o kárné řízení, aby zjistili, zda je české notářství připraveno na vstup do UINL, zda jeho právní úprava odpovídá základním principům latinského notářství. Závěr zněl, že české notářství splňuje všechny podmínky a předpoklady pro přijetí do této světové notářské rodiny. Měli jsme opravdovou radost, že se podařilo celý proces obnovy českého notářství dokončit. Od tohoto okamžiku nastaly přípravy k cestě do Vídně, kde se přijetí českého notářství mělo uskutečnit. K tomu došlo na závěr řádného zasedání orgánů UINL při slavnostním ceremoniálu dne **11. 2. 1994**. Uvědomovali jsme si význam tohoto okamžiku pro budoucnost českého notářství. Jelikož hlavním úředním jazykem UINL je vedle španělštiny i francouzština, napadlo kolegu Dr. Eduarda Kyšperského, hovořícího francouzsky, abych projev při slavnostním ceremoniálu přednesl v této řeči. Francouzsky sice neumím, ale v té radostné euforii jsem jeho výzvu přijal. Eda Kyšperský měl se mnou při nácviku opravdu velkou trpělivost. Z videozáznamu z tohoto ceremoniálu bylo patrné, jak se mu po mém „francouzském exposé“ ulevilo. Dopadlo to dobře a mnozí účastníci, kteří věděli, že tento jazyk neovládám, naši přípravu ocenili.

Prezidentem UINL byl tehdy Dr. André Schwachtgen z Lucemburska, který vždy zdůrazňoval společnou historii obou zemí v osobách Jana Lucemburského a Karla IV. Jako jediné zemi z tehdejšího východního bloku nabídl mladým českým notářům studijní pobyt u lucemburských kolegů. Dnešní možnosti mladých notářů získat zkušenosti v zahraničí jsou mnohem rozsáhlejší. Jednou ze současných priorit UINL je rozvoj vzdělanosti notářů, a tak se jednou ročně v rámci světové notářské akademie organizují studijní pobyty pro notáře do 35 let věku, nazvané Škola světového notářství, a to střídavě v Buenos Aires a v Římě. Současné téma je „vzdělávání online“. Důležitost vzdělávání nejen mladých notářů si uvědomuje i vzdělávací komise UINL, která na posledním zasedání Stálé rady ve Veracruz v Mexiku vyzvala všechna členská notářství, aby zvážila stanovení minimálního počtu hodin, které každý notář absolvuje na vzdělávacích akcích v jednom kalendářním roce. Domnívám se, že tato výzva je aktuální i pro naše notářství.

Jak se rozvíjela naše spolupráce s řadou notářství různých kontinentů, vznikalo i mnoho osobních vazeb a přátelství, které měly význam pro získávání podrobnějších informací ze vzdáleného notářského světa. Ty se pak stávaly inspirací k přemýšlení o tom, zda nelze uplatnit některá poznání v naší praxi. Vždy nás těšil zájem vrcholných představitelů UINL účastnit se našich notářských konferencí. Při těchto příležitostech navštěvovali naše nejvyšší ústavní činitele, vysvětlovali jim obecné i konkrétní zásady notářství, což mělo silnější účinek, než kdybychom o zásadách notářství přesvědčovali politiky sami. Bylo to velmi důležité, neboť si naše politická reprezentace uvědomovala nadnárodní rozměr notářství. Důležité bylo též připomínat hlubokou historii této profese.

Na české notářství se v zahraničí hledí jako na spolehlivého partnera a člena světové notářské společnosti. K tomuto postavení významně přispěla průběžná dlouholetá angažovanost našich zástupců v pracovních komisích a nejvyšších orgánech. Připomenu namátkou některá jména. Již jsem zmínil Dr. Eduarda Kyšperského, dále se dlouhodobě a významně zapojili Dr. Jiří Svoboda, Dr. Jiří Kozelka, Dr. Šárka Tlášková, Dr. Jaroslava Krejčová, Dr. Martina Herzánová, Dr. Eva Wágnerová, Dr. Alena Skoupá a Dr. Lenka Leszay. V Komisi pro evropské záležitosti (CAE) se v posledních letech angažují i notáři mladší generace, Mgr. Bohumil Kunc a Mgr. Martin Říha. Členem CAE byl po dobu šesti let před svým zvolením do funkce prezidenta NK ČR též Mgr. Radim Neubauer. Nesmím ovšem zapomenout na Ing. Ivanu Horákovou, dlouholetou spolupracovnici Mezinárodní komise prezidia NK ČR – tlumočnici angličtiny, němčiny, francouzštiny, španělštiny, bez níž by se tak úzké mezinárodní vztahy nepodařilo navázat. Její znalost odborné terminologie ve všech jazykových mutacích je obdivuhodná a spolu se společenským citem a taktem získala respekt a úctu našich kolegů z celého světa.

V průběhu více než sedmdesátileté existence se podařilo UINL vybudovat prestižní postavení mezi světovými organizacemi, např. UNICEF, UNESCO. V poslední době se rozvíjí spolupráce s UNCITRAL, GAFI, GAFILAT, Světovou bankou, Mezinárodním měnovým fondem, OEA (Organizace amerických států) a dalšími. Opravdu žhavým tématem je boj proti praní špinavých peněz a organizovanému zločinu, kde notářství může být velmi důležitým spojencem vlád na celém světě. Neméně významná jsou jednání reprezentace UINL o účasti notářství v boji proti chudobě, při ochraně životního prostředí, ochraně zranitelných osob, ale i jednání o účasti notářství v oblasti práva obchodních společností, kde českému notářství patří v porovnání se světem jedinečné prvenství díky rozsahu kompetencí a zejména zápisům, které provádějí notáři do obchodního rejstříku.

Důležitá je i spolupráce UINL s ostatními právnickými reprezentacemi, zvláště se světovou organizací advokátů, soudců a exekutorů, a dále s právnickými organizacemi reprezentují-

cími common law, neboť stále probíhá skrytý boj dvou stěžejních právních systémů, civil law a common law. O to více je zajímavá informace, že se Velká Británie snaží posílit věrohodnost svého „Companies House" – (obchodního rejstříku), do kterého jsou zapisovány údaje na základě soukromých listin s tím, že je nespolehlivý, což oslabuje ekonomické postavení britských obchodních společností. Proto britská vláda nedávno rozhodla, že se obrátí na Německo se žádostí o spolupráci při hledání možnosti, jak lze tento problém řešit, když v anglosaském právním systému chybí takové právní instituty, které zajišťují právní jistotu – veřejné listiny a notáři latinského typu.

Založení UINL v roce 1948 bylo velikou vizionářskou myšlenkou. Dnes má UINL 88 členských notářství na všech kontinentech vyjma Austrálie. Sehrává důležitou roli při jednáních o globálních problémech a nabízí potenciál notářství latinského typu jako jedinečný nástroj k jejich řešení. Proto zaznamenáváme zvyšující se zájem o spolupráci ze strany dalších mezinárodních institucí.

Ačkoliv se nám ve střední Evropě může jevit dění v notářství mimo Evropu jako něco velmi vzdáleného, je potřeba si uvědomovat důležitost aktivního zapojení do nejvyšších orgánů UINL jednak z důvodu blízkosti ke všem zdrojům informací, ale také možnosti uplatňovat vliv na dění, které může mít dopad na budoucí vývoj celé notářské profese. Vedlejším, ale ne nepodstatným, efektem je i získaná prestiž na mezinárodní i vnitrostátní úrovni. To vše pomáhá i při prosazování zájmů notářského stavu v naší zemi.

Druhým neméně významným jubileem je vstup českého notářství do společenství evropských notářství v roce **2004**, spojeným se vstupem České republiky do Evropské unie. Letos si připomínáme **15. jubileum**, kdy se stalo české notářství členem **Konference notářství Evropské unie –** od 1. 1. 2006 s označením **Rada notářství EU (CNUE)**.

CNUE byla založena v r. 1976 jako autonomní organizace reprezentující notářství na evropské úrovni a původně měla šest členských notářství. Hlavním cílem CNUE je podpora a rozvoj notářské činnosti latinského typu v evropském prostoru při dodržování obecných zásad Mezinárodní unie latinského notářství, ale také prosazování společných rozhodnutí členů CNUE u evropských institucí. V souvislosti s rozšířením Evropské unie k **1. 5. 2004** přijaly nejvyšší orgány CNUE rozhodnutí, že od stejného data přijmou do svých řad 9 nových národních notářství, která o členství na konci roku 2003 oficiálně požádala a která měla doposud v CNUE jen statut pozorovatele. Kromě českého notářství šlo o notářství Estonska, Litvy, Lotyšska, Maďarska, Malty, Polska, Slovenska a Slovinska. České notářství svou žádost o přijetí podalo dne 29. 10. 2003. Tato událost měla význam nejen pro nově přijatá notářství, ale také pro CNUE samotnou, neboť došlo k významnému posílení pozice latinského notářství v rámci EU (z 25 zemí EU bylo 19 notářství členy CNUE). V době přijímání nových notářství byla Evropskou komisí aplikována směrnice „Konkurence", která nechala v roce 2004 vypracovat zprávy pod názvem Monti I a II. Pod tlakem Evropské komise antimonopolní úřady apelovaly na politiky a poslance v členských státech EU, aby bylo notářství liberalizováno, např. zrušením principu numerus clausus, pevného tarifu, zákazu reklamy apod., čemuž některá notářství, zejména zemí západní Evropy, která byla do té doby pro nás vzorem, postupně podléhala. Proto když pozval prezident CNUE Dr. Armand Roth prezidenty všech nově přijímaných notářství na „přijimací pohovor" a jako první v řadě jsem byl vyzván, abych charakterizoval naše notářství z pohledu způsobilosti stát se řádným členem CNUE, odpověděl jsem, že české notářství jako člen UINL se drží zásad a principů latinského notářství, což o některých současných členských notářstvích CNUE v západní Evropě již nelze říci. Uvedl jsem, že vstup nově příchozích notářství je pro CNUE velikou posilou a vzpruhou a pro nově přijímaná notářství v jistém smyslu ohrožením, neboť se tyto trendy mohou šířit i do dalších zemí. Tento názor sdílel i prezident Notářské komory Slovenské republiky Dr. Štefan Kutenič a přidali se všichni ostatní. Prezident Dr. Armand Roth ukončil tento pohovor a následně konstatoval, že nová notářství zásadně posilují postavení notářů v Evropě. V krátkém čase jsme byli i my navštíveni zástupci Evropské rady, která zjišťovala, jak u nás postupuje liberalizace notářství. Hájili jsme své postavení s argumenty, že notáři mají v rámci své činnosti volný pohyb služeb s poukazem na možnost zřízení úředních dnů mimo svůj úřad, čímž je splněn požadavek konkurence, nebo tím, že notáři nemají monopol v oblasti práv k nemovitostem, jak je všude v Evropě běžné.

V roce 2004 připadla funkce prezidenta CNUE prezidentovi Řecké notářské komory, Dr. Nicolasi Stassinopoulosovi. Z jeho iniciativy bylo svoláno zasedání CNUE do Atén, kde se ve večerních hodinách dne **13. 5. 2004** v aule Aténské státní univerzity uskutečnil slavnostní přijímací ceremoniál.

Již po několika měsících po přijetí za řádné členy CNUE se ukázalo, jak bylo pro české notářství toto členství významné, neboť notáři čelili poslaneckému návrhu postavit na roveň notářský a exekutorský zápis umožňující sepisování veřejných listin i v oblasti práva obchodních společností, tak jak bylo obsaženo v předložené novele obchodního zákoníku. Na jednání Generálního shromáždění CNUE v Bruselu, které se konalo dne 9. 12. 2004, byla přijata rezoluce na podporu českého notářství, upozorňující na hrozbu rozchodu českého práva s právem ostatních členských států. Rezoluce definovala postavení notáře a exekutora s tím, že bylo apelováno na Poslaneckou sněmovnu České republiky, aby nepřipustila ohrožení existujícího právního systému. Rezolucí se poslanci opravdu zabývali, a lze konstatovat, že i tato intervence CNUE pomohla k tomu, že poslanecký návrh nebyl přijat.

Do činnosti pracovních skupin CNUE se brzy zapojovali i členové nově přijatých notářství. Témat, která bylo nutné zpracovat, bylo opravdu mnoho, a tak vznikaly komise, které se jim jednotlivě věnovaly. Důležitými byly a stále jsou

oblasti, které se týkají práva evropských společností, služeb na vnitřním trhu, hypotečního práva, konkurence a soutěžního práva, rozvodů manželství a manželského práva, evropského smluvního práva, dědického práva a podobně.

Pro zviditelnění notářství po přijetí nových členů bylo rozhodnuto, že podobně, jak je běžné u UINL, se budou pravidelně konat kongresy CNUE. První kongres evropského notářství se uskutečnil ve dnech 10. a 11. 11. 2005 v Římě s názvem *„Notářství bez hranic: právní jistota ve službách Evropanů"*. Pod tímto souhrnným označením se skrývala další tři témata, a to veřejná funkce notáře v Evropské unii, aplikace nových technologií v notářské činnosti a přispění notáře k realizaci prostoru svobody, bezpečnosti a spravedlnosti EU. S ohledem na úspěch konání prvního kongresu notářů EU bylo rozhodnuto o uspořádání druhého kongresu notářů, a to ve Varšavě, ve dnech 11. a 12. 9. 2008. Další kongres evropských notářů se konal v Bruselu 28. 6. 2011, a zatím poslední, čtvrtý kongres se uskutečnil ve dnech 5.–7. 10. 2017 ve španělském poutním městě Santiago de Compostela pod názvem „Právo EU ve službách občanů".

K 1. 1. 2007 přistoupilo do Evropské unie Bulharsko a Rumunsko. Po přijetí notářství těchto zemí do CNUE došlo k rozšíření celkového počtu na 21 členů CNUE. Nyní má CNUE 22 členů, kterými jsou Rakousko, Belgie, Bulharsko, Chorvatsko, Česká republika, Estonsko, Francie, Německo, Řecko, Maďarsko, Itálie, Lotyšsko, Litva, Lucembursko, Malta, Nizozemsko, Polsko, Portugalsko, Rumunsko, Slovensko, Slovinsko a Španělsko, což je celkem 40 000 notářů. Statut pozorovatelů mají Severní Makedonie, Černá Hora, Srbsko a Turecko.

Jelikož stále vzrůstá počet občanů, kteří z profesních nebo rodinných důvodů navazují vztahy s občany jiného členského státu, reagovala CNUE projekty, které mají usnadnit občanům orientaci v běžných právních situacích, ve kterých je důležitá funkce notáře. Proto byl za finanční podpory z prostředků EU vytvořen evropský seznam notářů, manuál pro páry v Evropě, pro dědická řízení v Evropě a evropská notářská síť.

Pro větší efektivitu dialogu s evropskými institucemi zřídila CNUE pracovní skupiny, které sledují předpisy EU zavazující všechny členské notariáty CNUE. Témat a úkolů je skutečně mnoho. Do pracovních skupin jsou jmenováni notáři navržení jednotlivými členskými notářskými komorami, kteří se specializují na danou problematiku.

CNUE je především politickou institucí, která je přítomna všem jednáním, jež mají vliv na notářskou profesi. Vedle politických úkolů CNUE plní i další důležitou roli, a to v oblasti vzdělávání. Program 2018–2020 „Evropa pro notáře – notáři pro Evropu" je projektem s podporou Evropské unie a ve spolupráci s národními notářskými komorami. Aktuálně je naplánováno 21 seminářů, které se uskuteční ve 14 členských státech. Dvanáct vzdělávacích seminářů se zaměří na rodinné právo a devět na boj proti praní špinavých peněz. Cílem tohoto projektu je zajistit, aby všichni notáři absolvovali alespoň jeden týden odborné přípravy práva EU během jejich praxe.

Pro představu uvádím přehled několika plánovaných seminářů v nejbližší době:

- **Seminář – rodinné právo** – 6. září 2019 – **Amsterdam, Nizozemsko**
- **Seminář – Rodinné právo** – 11. října 2019 – **Vídeň, Rakousko**
- **Seminář – AML** – 14. října 2019 – **Lisabon, Portugalsko**
- **Seminář – AML** – 8. listopadu 2019 – **Valletta, Malta**
- **Seminář – AML** – 2. prosince 2019 – **Paříž, Francie**
- **Seminář – AML** – 7. února 2020 – **Brusel, Belgie**
- **Seminář – AML** – 13. března 2020 – **Itálie**
- **Seminář – Rodinné právo** – 3. dubna 2020 – **Estonsko**

Dovolím si závěrem malou úvahu. Je zřejmé, že budoucnost notářství je závislá především na tom, zda se stane trvalou součástí propojených systémů v oblasti ochrany práva a bezpečnosti. Je proto podstatné, aby se reprezentaci notářství na světové i evropské úrovni dařilo vysvětlovat potenciál notářství a možnosti, které tato profese společnosti v těchto oblastech nabízí. Je nutné stále opakovat, že trvalou hodnotou je právní jistota, kterou poskytuje veřejná listina sepsaná notářem za předem definovaných podmínek. A jistota přináší klid do života každého z nás. Tu si přeci přeje každý. Působením notářů dochází k předcházení sporům, což přináší sociální i ekonomický efekt. Novým akcentovaným požadavkem současnosti a blízké budoucnosti je schopnost poskytnout notářské služby na dálku, čemuž je potřeba se přizpůsobit. Je politicky důležité, že notářství činí vstřícné kroky. S pomocí moderních technologií, které si už notářská profese osvojila, lze tento požadavek uspokojit, aniž by utrpěly zásadní pricipy výkonu notářství, kterými je zjištění totožnosti osoby, která notářský úkon činí, a její skutečné vůle. Aby měla světová a evropská notářská reprezentace dostatek argumentů pro obhajobu notářství a prosazování jeho zájmů, musí se opírat o výkon notářství v jednotlivých zemích, o jednotlivé notářské samosprávy. Každé členské notářství nese díl odpovědnosti, a proto je nutné se zajímat o mezinárodní dění nejen v Evropě, ale v celém světě. To je možné jen za předpokladu aktivní účasti.

Neměli bychom zapomínat i na to, že podstata úspěchu začíná vždy u jednotlivce. Může se to zdát až příliš abstraktní, ale jsem přesvědčen, že rozsahem a kvalitou poskytovaných služeb a vstřícným přístupem k zájemcům o notářské úkony vytváříme my, jednotliví notáři, celkový obraz naší profese, a to nejen doma, ale také v zahraničí. Na základě konkrétních zkušeností jsme často posuzováni těmi, kteří mohou budoucnost notářství ovlivnit. V tom nám nemůže pomoci ani sebelepší PR agentura.

Na závěr si dovolím konstatovat, že české notářství na mezinárodní úrovni hraje po celou dobu významnou roli a že se tohoto dění aktivně účastní. Vážím si toho, že jsem měl příležitost se nejen jako řadový člen, ale též jako člen nejvyšších řídících a poradních orgánů, osobně na činnosti světové, a do roku 2015 i evropské notářské organizace, podílet. ■

JUDr. Martin Foukal, čestný prezident NK ČR, notář v Praze

31. evropské notářské dny: Evropa procházející zkouškou

MEZINÁRODNÍ SETKÁNÍ NOTÁŘŮ, NOTÁŘSKÝCH KANDIDÁTŮ A KONCIPIENTŮ ORGANIZOVANÉ RAKOUSKOU NOTÁŘSKOU KOMOROU V SALCBURKU SE TENTO ROK KONALO VE DNECH 25. AŽ 26. DUBNA. HLAVNÍM TÉMATEM V POŘADÍ JIŽ 31. EVROPSKÝCH NOTÁŘSKÝCH DNŮ BYLA BUDOUCNOST EVROPY – AMBICE A JEJICH REALIZACE. TATO PROBLEMATIKA BYLA AKTUÁLNÍ S OHLEDEM NA KVĚTNOVÉ VOLBY DO EVROPSKÉHO PARLAMENTU, KONČÍCÍ FUNKČNÍ OBDOBÍ EVROPSKÉ KOMISE, NÁRŮST EUROSKEPTICISMU, BREXIT A MIGRAČNÍ KRIZI.

Na 300 účastníků z více než 30 zemí přivítali prezident Rakouské notářské komory Ludwig Bittner, prezident Rakouské notářské akademie Michael Umfahrer, prezidentka Salcburského zemského sněmu Brigitta Pallauf a vedoucí sekce Spolkového ministerstva spravedlnosti Georg Kathrein. Program konference byl rozčleněn na tři tematické bloky, a to Evropa pod drobnohledem, Propojení evropských registrů a Další vývoj balíčku práva obchodních společností. Jako přednášející vystoupili Jérémie Gallon, výkonný ředitel Americké hospodářské komory ve Francii; Rudolf Streinz, odborník na evropské právo a profesor veřejného a evropského práva na Ludwig-Maximilians-Universität v Mnichově; Salla Saastamoinen, vedoucí sekce občanského a obchodního práva Generálního ředitelství Spravedlnost, a Francisco J. Garcimartin, profesor mezinárodního práva soukromého na Universidad Autónoma v Madridu.

Jérémie Gallon v úvodu odborné části upozornil na to, že Evropa trpí nedostatkem politického vedení a jediným východiskem je politická jednota a soudržná strategie k řešení problémů spojených s globalizací a digitalizací. Pro Rudolfa Streinze je nejdůležitějším aspektem fungování Evropy jednotná politická vůle, které však s ohledem na různorodost zájmů jednotlivých států není snadné dosáhnout. Pan Streinz se domnívá, že Evropská unie je často podceňovaným úspěchem, ač by tomu tak pro komplexnost tohoto systému být nemělo, a je třeba se zaměřit na její jednotné budoucí směřování. Mezi pozitivními stránkami jednotné Evropy byla zmíněna nejvyšší míra zaměstnanosti v historii a rostoucí ekonomika členských států.

V odpolední části programu následovala přednáška od Sally Saastamoinen pojednávající o kvalitě propojení evropských registrů. Přednáška pojednávala jak o současném stavu přístupu k informacím o justičním systému v jednotlivých zemích EU, tak o dalších možnostech, které Evropská komise pro občany zemí EU připravuje. Hlavním cílem je zlepšení kvality soudnictví, propojení soudů, občanů a zástupců právních profesí. Nezávislost, úroveň a efektivnost systémů soudnictví v jednotlivých státech má zásadní význam pro provádění práva EU a pro posilování vzájemné důvěry. Také proto byl jako komparativní informační nástroj vytvořen Srovnávací přehled EU o soudnictví, který má členským státům pomoci zvýšit účinnost jejich vnitrostátních systémů.

První část přednášky se zaměřila na porovnání propojenosti mezi občany a státními orgány jednotlivých zemí EU (dostupnost informací o soudním systému, přístup k rozhodnutím soudů, možnost elektronického podání a přínos elektronického kontaktu se státními orgány). Česká republika se v těchto srovnáních jeví jako velmi nakloněná elektronické komunikaci se státními orgány a je dobře připravená na další fázi propojení registrů na úrovni Evropské unie.

Ve druhé části svého příspěvku se paní Saastamoinen věnovala vývoji systémů propojených registrů obchodních rejstříků (BRIS), katastrů nemovitostí (LRI) a systémem e-CODEX, jenž sloužící k přeshraniční výměně dat. Všechny tyto registry mají především zjednodušit a sjednotit informace, které jsou k dispozici v jednotlivých registrech států. Přístup k těmto registrům však není vždy stejný. V budoucnu by tak mělo být možné ověřit na jednom místě data o obchodních subjektech (BRIS), nemovitostech (LRI) nebo elektronicky zadat soudní podání a sledovat jejich průběh, a to v jakémkoliv státě EU a z jakéhokoliv státu EU. Pro zajištění kvality informací připravila Evropská komise minimum, které musí každý registr splňovat, aby dosáhl kvality poskytovaných informací. Vzhledem ke statutu Evropské unie je tento portál k dispozici ve všech jazycích EU, což by mělo zajistit zjednodušení přístupu pro všechny občany.

Závěrečná přednáška Francisca J. Garcimartina se věnovala směrnici týkající se přeshraničních přeměn, fúzí a rozdělení unijních společností. Již v loňském roce Evropská komise představila balíček k právu obchodních společností sestávající ze dvou návrhů směrnic: směrnice o používání digitálních nástrojů a postupů v oblasti práva obchodních společností a směrnice týkající se přeshraničních přeměn, fúzí a rozdělení unijních společností. Cílem balíčku je modernizace současné evropské legislativy [obsažené zejména ve směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1132] pro efektivnější využívání digitálních nástrojů v právu obchodních společností a vetší přeshraniční mobilitu. Dne 13. 3. 2019 bylo dosaženo finální dohody ohledně nových pravidel, která unijním společnostem usnadní fúze, rozdělení nebo stěhování v rámci jednotného trhu a zároveň zavede ochranná opatření. Francisco J. Garcimartin zúčastněným přednesl ucelený přehled jednotlivých fází celého procesu, včetně ochranných opatření menšinových společníků, věřitelů a zaměstnanců.

Z původně malého diskusního kruhu se Evropské notářské dny dokázaly rychle etablovat v jednu z nejvýznamnějších odborných akcí evropského notářství, kde se diskutuje o právních a politických unijních otázkách a kde dochází k formování názorů o dalším směřování Evropy. ■

Mgr. Monika Čechová
zástupce notářky JUDr. Blanky Čechové

Český notář je ve finále mistrovství světa v korespondenčním šachu

Třebíčský notář, člen šachového klubu ŠK Caissa Třebíč, JUDr. Miroslav Michálek, LL.M. (SIM, ELO 2482), postoupil ze semifinálové skupiny WC37/sf02 (2013–2015) do turnaje kandidátů mistrovství světa v korespondenčním šachu. Tento turnaj WC36/ct02 (2016–2019) byl ukončen poslední partií v dubnu letošního roku. V ní náš šachista porazil amerického velmistra Jona Ostrikera (ELO 2564) a obsadil za Thomasem Märtenem (GER, ELO 2502) druhé postupové místo do finále mistrovství světa v korespondenčním šachu, tedy v šachové disciplíně, kdy hráči vkládají jednotlivé tahy do šachového serveru Mezinárodní šachové organizace korespondenčního šachu ICCF. Finálový turnaj bude zahájen v červnu 2021 za účasti 17 hráčů. ■

K výpisům ze zahraničních obchodních rejstříků

ČESKÁ REPUBLIKA NEDÁVNO OSLAVILA 15 LET ČLENSTVÍ V EVROPSKÉ UNII. JEDNÍM Z MNOHA ASPEKTŮ, VE KTERÉM SE INTEGRACE PROJEVUJE A KTERÝ JE DÍKY ČLENSTVÍ V EVROPSKÉ UNII VÝRAZNĚ USNADNĚN, JE PŘESHRANIČNÍ ZAKLÁDÁNÍ ČI PŘEMĚNY OBCHODNÍCH KORPORACÍ MEZI JEDNOTLIVÝMI ČLENSKÝMI STÁTY. JEDNÍM ZE ZÁKLADNÍCH PODKLADŮ K ZALOŽENÍ OBCHODNÍ SPOLEČNOSTI, ALE I PRO ŘADU ÚKONŮ A TRANSAKCÍ PROVÁDĚNÝCH V PRŮBĚHU CELÉHO ŽIVOTNÍHO CYKLU SPOLEČNOSTI JSOU VÝPISY Z OBCHODNÍCH REJSTŘÍKŮ ČLENSKÝCH STÁTŮ. AČKOLIV JE MATERIE OBCHODNÍCH REJSTŘÍKŮ UPRAVENA PROSTŘEDNICTVÍM SMĚRNICE O NĚKTERÝCH ASPEKTECH PRÁVA OBCHODNÍCH SPOLEČNOSTÍ, MÍRA VĚROHODNOSTI ÚDAJŮ V NICH OBSAŽENÝCH NAPŘÍČ JEDNOTLIVÝMI ČLENSKÝMI STÁTY ZNAČNĚ KOLÍSÁ.

Jedním ze států, v němž se oproti české úpravě výrazně odlišuje způsob, jakým je obchodní rejstřík veden, je Spojené království. Ponechme stranou úvahy ohledně toho, jaká bude konečná podoba brexitu a jak se projeví v obchodněprávní sféře. Ačkoliv je Spojené království stále jedním z členských států Evropské unie, v kontextu přeshraničního zakládání obchodních korporací (a mnoha dalších úkonů) je již v současné době nezbytné upozornit na odlišnou míru věrohodnosti informací zanesených do veřejných rejstříků České republiky a Spojeného království.

Tamní obchodní rejstřík je primárně upraven zákonem o společnostech z roku 2006 (Companies Act 2006). Základním rozdílem v pojetí obchodního rejstříku Spojeného království oproti českým veřejným rejstříkům ve smyslu zákona č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob, je skutečnost, že správnost informací týkajících se zapsaných subjektů není rejstříkovým orgánem ověřována. Tamní rejstříkový orgán (Companies House) informace přijímá v dobré víře. O tom ostatně informuje také poznámka v záhlaví webové aplikace sloužící k online vyhledávání, stejně jako na samotném výpisu z rejstříku. Companies House pak na svých internetových stránkách informuje o nebezpečí krádeži identity v souvislosti se zápisy do rejstříku. Prakticky jediným mechanismem, který má přispět ke správnosti zapsaných údajů, tak zůstávají případné sankce a pravomoc soudu nařídit opravu nesprávného zápisu. To však není v žádném případě způsobilé pravdivost těchto údajů zaručit.

K prokázání existence společnosti a oprávnění dané osoby jednat jménem společnosti je tak nezbytné obrátit se na některou z kanceláří notářů označovaných jako Scrivener Notaries, které disponují zkušenostmi z komplexních

notářských úkonů s mezinárodním prvkem a znalostí alespoň dvou cizích jazyků. Ty provedou určitou formu právního auditu dané společnosti, v jehož rámci jsou vedle výpisu z obchodního rejstříku předloženy také stanovy a usnesení ředitelů. Na základě toho je vydána listina potvrzující tyto skutečnosti rozhodné pro právo zastupovat danou společnost. Druhou možností je, aby ředitel společnosti před některým ze Scrivener Notaries udělil plnou moc, ke které dotyčný Scrivener Notary následně připojí doložku po obsahové stránce podobnou výše uvedené listině. Kontakt na notářskou kancelář disponující tímto oprávněním je možné získat mj. na stránkách the Society of Scrivener Notaries (https://scrivener-notaries.org.uk/). Nikdo z českých notářů by tak neměl při žádných úkonech vyžadujících doložení rozhodných skutečností týkajících se společností ze Spojeného království bez dalšího vycházet z výpisu z tamějšího obchodního rejstříku. ■

Mgr. Petr Klika, právník, NK ČR

K zastavení exekučního řízení pro vady exekučního titulu v oblasti spotřebitelských úvěrů

ÚSTAVNÍ SOUD VYDAL BĚHEM PRVNÍHO POLOLETÍ TOHOTO ROKU DVA VÝZNAMNÉ NÁLEZY TÝKAJÍCÍ SE ZASTAVENÍ EXEKUČNÍHO ŘÍZENÍ V SOUVISLOSTI S PŘÍPADY PORUŠENÍ POVINNOSTI POSKYTOVATELE SPOTŘEBITELSKÉHO ÚVĚRU PROVĚŘIT SCHOPNOST ÚVĚROVANÉHO ÚVĚR SPLÁCET A NEPŘÍPUSTNÉ VÝŠE ÚROKŮ Z PRODLENÍ. VEDLE TOHO SE VYJÁDŘIL K MOŽNOSTI PŘEZKUMU RŮZNÝCH DRUHŮ EXEKUČNÍCH TITULŮ.

Problematika ochrany spotřebitele byla dlouhodobě spojována v první řadě s přezkumem rozhodčích nálezů, Ústavní soud se však v nálezu ze dne 1. 4. 2019, sp. zn. II. ÚS 3194/18, vypořádává s otázkou, zda lze v rámci exekučního řízení výjimečně zkoumat vady exekučního titulu vydaného obecným soudem, přičemž dospěl k závěru, že forma exekučního titulu je z hlediska možnosti jeho přezkumu v exekučním řízení nerozhodná a přezkum je možný také v případě rozhodnutí rozsudkem pro zmeškání, rozsudkem pro uznání či v případě vydání platebního rozkazu. Vedle toho nelze nezmínit, že by bylo poněkud zavádějící domnívat se, že oblast notářských zápisů zůstává spotřebitelskou problematikou nedotčena.

Konkrétně byly v daném případě vady exekučního titulu shledány v přiznání úroků z prodlení překračujících nejvyšší ústavně přípustnou výši.[1] V souvislosti s tím Ústavní soud upozorňuje, že není-li možné takové úroky sjednat, není ani možné připustit, aby soudy přiznávaly nárok na jejich plnění. Samotné zastavení exekuce podle § 268 odst. 1 písm. h) zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, míří na případy, kdy je nezbytné odstranit zjevnou nespravedlnost, či v případě, kdy výkon rozhodnutí (exekuce) zakládá rozpor s principy právního státu. Přiznání práva na plnění úroků v neústavní výši pak dle Ústavního soudu představuje zásadní vadu exekučního titulu, a výkon rozhodnutí vedený za účelem vymožení takového práva tudíž vede ke zjevné nespravedlnosti. Dalším důvodem, kvůli kterému by takový výkon rozhodnutí zakládal zjevnou nespravedlnost, je skutečnost, že nejen samotné sjednání úroků z prodlení v neústavní výši, ale i jejich uplatnění je považováno za zneužití práva. Dochází tak k selhání obecných soudů při poskytování právní ochrany ve smyslu čl. 36 Listiny základních práv a svobod, pokud v průběhu nalézacího řízení přiznají právo na plnění úroků z prodlení v ústavně nekonformní výši. Obecné soudy jsou tedy v takovém případě povinny exekuci částečně zastavit, a to v části týkající se těchto nepřiměřených úroků.

Ústavní soud v uvedeném rozhodnutí také řeší otázku legitimního očekávání oprávněných, kterým bylo právo na přemrštěné úroky z prodlení přiznáno pravomocným rozhodnutím soudu, přičemž tito v důsledku zastavení exekuce úroky v takové výši neobdrží. Zde bylo konstatováno, že očekávání oprávněného, že získá úroky z prodlení v neústavní výši, nepředstavuje legitimní očekávání, které by požívalo právní ochrany. I kdyby se však mělo jednat o prolomení legitimního očekávání, byl by takový zásah ústavně konformní.

Vůči zmíněnému nálezu již však bylo možné zaznamenat jistou kritiku ze strany soudců krajských soudů, podle kterých může prolomení zásady, že v exekučním řízení soudu nepřísluší přezkoumávat vykonatelné rozhodnutí, mít nedozírné důsledky.

Nález ze dne 26. 2. 2019, sp. zn. III. ÚS 4129/18, pak zejména akcentuje povinnost poskytovatele spotřebitelského úvěru prověřit schopnost spotřebitele daný úvěr splatit mj. s ohledem na to, že tato povinnost neslouží pouze k ochraně samotného dlužníka a poskytovatele, ale společnosti jako takové. Nelze tak poskytnout zvýšenou ochranu ve formě exekučního řízení poskytovatelům spotřebitelských úvěrů, kteří neověří schopnost úvěrovaného splácet, a popř. dokonce spoléhají na vyšší zisky pramenící z realizace zajištění, které několikanásobně převyšuje původní dluh. Naopak, obecné soudy by měly poskytovatele úvěrů vést k přesvědčivému zhodnocení schopnosti dlužníka úvěr splatit, a to i prostřednictvím zastavení exekuce na návrh povinného. Dále Ústavní soud dovodil, že při posuzování rozporu smlouvy s dobrými mravy, který eventuálně vede k zastavení exekuce, není možné vycházet pouze z vyhodnocení jednotlivých dílčích parametrů smlouvy z objektivního pohledu. Vedle toho v souladu se svou dřívější rozhodovací činností Ústavní soud deklaroval, že případná pasivita povinného v průběhu řízení je nerozhodná z hlediska toho, zda mu má být poskytnuta právní ochrana. ■

Mgr. Petr Klika, právník, NK ČR

1 Nejvyšší ústavně konformní míru úroku z prodlení nelze pochopitelně stanovit fixně, Ústavní soud však v minulosti opakovaně shledal úrokovou míru ve výši 0,5 % denně jako protiústavní, srov. nálezy sp. zn. I. ÚS 523/07 a sp. zn. I. ÚS 728/10.

Ilustrační foto: Shutterstock.com

PRÁVNÍ ROZHLEDY: 6/2019

DISKUSE

Uplatnění práva na uspokojení ze zajištění jen z části aneb „parcelace" pohledávek
JUDr. Lukáš Pavelka, Praha

PRÁVNÍ ROZHLEDY: 7/2019

LEGISLATIVA

Poslanecká sněmovna začala projednávat vládní návrh novely zákona o obchodních korporacích

JUDIKATURA

Nejvyšší soud České republiky: Význam doložky obsažené na rubu směnky
čl. I § 75 SŠZ
Podstatnou náležitostí obsahu směnky je i souvislý obsah listiny; nestačilo by pořadí zcela nesouvislé, a tím spíše by byla neplatná směnka obsahující vnitřní rozpor. Jde-li o podpis výstavce směnky vlastní, musí krýt souvislý text směnky, z čehož plyne, že je třeba umístit jej na líci směnky pod její obsah. Mezi podstatné náležitosti vlastní směnky patří (mimo jiné) i bezpodmínečný slib zaplatit určitou peněžitou sumu; slib zaplatit musí být prost jakýchkoliv podmínek.
Při posouzení, zda doložka obsažená na rubu posuzované směnky (ve znění „s podmínkou pravomocného osvobození výstavce dle 19 T 131/2009"), podepsaná výstavcem, je vskutku nepřípustnou podmínkou zaplacení směnky, která činí směnku neplatnou, neobsahuje směnečné prohlášení, nacházející se na líci směnky (kryté podpisem výstavce), žádnou podmínkou, na jejíž

splnění by byla vázána povinnost výstavce zaplatit směnečnou sumu.
Skutečnost, že výstavce podepsal (vedle směnečného prohlášení) též spornou doložkou (nacházející se na rubu směnky), je pro posouzení otázky (ne)platnosti směnky bez právního významu již proto, že zmíněná doložka nemá (vzhledem k jejímu obsahu) přímou souvislost s platebním slibem vyjádřeným (a výstavcem podepsaným) na líci směnky (z této doložky nelze usuzovat na podmínku pro zaplacení směnky).
Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky z 24. 10. 2018, sp. zn. 29 Cdo 1963/2017

PRÁVNÍ ROZHLEDY: 8/2019

ČLÁNKY

Správa domu bez vzniku společenství vlastníků jednotek podle občanského zákoníku
doc. JUDr. Tomáš Dvořák, Ph.D., Plzeň

PRÁVNÍ ROZHLEDY: 9/2019

ČLÁNKY

Několikeré příbuzenství v dědickém právu
JUDr. Adam Talanda, Olomouc, Ostrava

Postižení účtu manžela povinného u peněžního ústavu
JUDr. Hubert Maxa, České Budějovice

SOUDNÍ ROZHLEDY: 3/2019

Výběr rozhodnutí

Přikázání obchodního podílu při vypořádání SJM
Usnesení NS z 30. 5. 2017, sp. zn. 22 Cdo 3192/2015 (Rc 129/2018, BA 4/2018, s. 43)
Obchodní podíl může být v rámci řízení o vypořádání společného jmění účastníků řízení přikázán pouze tomu z manželů, který je – jako spolumajitel tohoto obchodního podílu – společníkem společnosti s ručením omezeným.

Notářský zápis se svolením k vykonatelnosti jím neřešené pohledávky
Usnesení NS z 2. 5. 2017, sp. zn. 20 Cdo 1397/2017 (SJ 121/2018)
Z § 71a odst. 1 NotŘ vyplývá, že svolení zavázaného účastníka, aby byl podle zápisu nařízen a proveden výkon rozhodnutí (vedena exekuce) a aby byl notářský zápis exekučním titulem, jestliže svou povinnost řádně a včas nesplní, se může týkat pouze peněžitého dluhu vyplývajícího ze závazkového právního vztahu zakládaného právním jednáním, o kterém je notářský zápis.
Komentář: Závěr uvedený v právní větě podle dovolacího soudu jednoznačně plyne ze samotné dikce zákona, neboť podle § 71a odst. 1 NotŘ je primární zachycení právního jednání v notářském zápise a navíc se k němu může připojit svolení účastníka k exekuci. Nelze tedy touto formou svolit, aby byla podle notářského zápisu nařízena a provedena exekuce k vymožení smluvní pokuty, na jejíž zaplacení vznikne oprávněné osobě nárok teprve v případě porušení povinností ze strany zavázaného účastníka po sepisu notářského zápisu.

SOUDNÍ ROZHLEDY: 4/2019

Občanské právo

18. Podle čeho se vypořádá rozsah postižení SJM v exekuci
§ 3028 ObčZ
§ 262b odst. OSŘ
V případě, že dluh povinného, jenž není součástí společného jmění manželů proto, že do 31. 12. 2013 (tedy před účinností ObčZ) došlo k zúžení společného jmění manželů, lze oprávněného uspokojit z výlučného majetku manželky povinného jen v případě, že to s ohledem na toto zúžení připouští právní úprava účinná do 31. 12. 2013.
Usnesení NS z 26. 2. 2019, sp. zn. 20 Cdo 169/2019 ■

Rubriku zpracoval Mgr. Erik Mrzena, notář v Praze, člen redakční rady Ad Notam.

Zahájení a ukončení činnosti notářů

Ministr spravedlnosti JUDr. Jan Kněžínek, Ph.D., s účinností od 1. 4. 2019, na základě výsledku konkurzu, jmenoval notářského kandidáta **Mgr. Vojtěcha Novobilského** notářem do notářského úřadu v obvodu Okresního soudu ve Frýdku-Místku se sídlem ve Frýdku-Místku a notářskou kandidátku **JUDr. Ladislavu Šebánkovou** notářkou do notářského úřadu v obvodu Okresního soudu v Rakovníku, se sídlem v Rakovníku.

Dnem 15. 4. 2019 byla jmenována ministrem spravedlnosti, na základě výsledku konkurzu, notářská kandidátka **JUDr. Martina Králová** do funkce notářky v obvodu Okresního soudu v Benešově, se sídlem v Benešově.

Ministr spravedlnosti jmenoval ke dni 1. 5. 2019 notářského kandidáta **JUDr. Jaromíra Kožiaka, Ph.D.**, do funkce notáře notářského úřadu v obvodu Okresního soudu v Opavě, se sídlem v Opavě.

Dnem 15. 5. 2019 byl jmenován ministrem spravedlnosti, na základě výsledku konkurzu, **Mgr. Ondřej Stupka** do funkce notáře v obvodu Okresního soudu v Třebíči, se sídlem v Třebíči.

Ke dni 1. 7. 2019 ministr spravedlnosti jmenoval, na základě výsledku konkurzu, do funkce notáře v obvodu Okresního soudu Plzeň-město **JUDr. Jana Stránského** a současně ho odvolal z funkce notáře v obvodu Okresního soudu Plzeň-sever.

Ministryně spravedlnosti JUDr. Marie Benešová s účinností od 1. 6. 2019, na základě výsledku konkurzu, jmenovala notářského kandidáta **Mgr. Michaela Komendu** notářem do notářského úřadu v obvodu Okresního soudu v Mělníku, se sídlem v Mělníku.

Dnem 1. 7. 2019 byl jmenován ministryní spravedlnosti, na základě výsledku konkurzu, notářský kandidát **Mgr. Filip Vorel** notářem v obvodu Okresního soudu v Liberci, se sídlem v Liberci.

Novým notářkám a novým notářům přejeme hodně úspěchů v jejich pracovní činnosti.

Ministr spravedlnosti JUDr. Jan Kněžínek, Ph.D., odvolal dnem 30. 4. 2019, na vlastní žádost, **JUDr. Blanku Burdovou** z funkce notářky v Opavě. Ke dni 30. 6. 2019 byli, na vlastní žádost, ministrem spravedlnosti odvoláni **JUDr. Václava Švarcová** z funkce notářky v Liberci a **Mgr. Ladislav Černý** z funkce notáře ve Starkonicích.

Ministr spravedlnosti JUDr. Jan Kněžínek, Ph.D., odvolal dnem 31. 12. 2019, na vlastní žádost, **Mgr. Janu Kolafovou**, z funkce notářky v Českých Budějovicích; **JUDr. Jitku Holcmanovou**, notářku v Brně; **JUDr. Ivu Kocinovou**, notářku v OS Plzeň-město; **Mgr. Jarmilu Chmelařovou**, notářku ve Valašském Meziříčí; **JUDr. Hanu Sýkorovou**, notářku v OS Plzeň-jih, **JUDr. Marii Matouškovou**, notářku v Brně.

Za dlouholetou činnost ve prospěch notářství děkujeme a do dalšího života přejeme pevné zdraví a osobní spokojenost. Redakce Ad Notam. ■

Redakce Ad Notam

Mgr. Vojtěch Novobilský

JUDr. Ladislava Šebánková

JUDr. Martina Králová

JUDr. Jaromír Kožiak, Ph.D.

Mgr. Ondřej Stupka

JUDr. Jan Stránský

Mgr. Michael Komenda

Mgr. Filip Vorel

NOTÁŘSKÁ KOMORA ČESKÉ REPUBLIKY

vyhlašuje podle § 8 odst. 6 zákona č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „notářský řád“), a podle § 2 odst. 1 předpisu Notářské komory České republiky o postupu při vyhlašování a organizaci konkurzu na obsazení notářského úřadu (konkurzní řád),

KONKURZ

na obsazení notářského úřadu

pro obvod Okresního soudu ve Strakonicích se sídlem **ve Strakonicích**.

Jde o uvolněný notářský úřad po notáři Mgr. Ladislavu Černém, který ukončí činnost notáře ke dni 30. 6. 2019. Notářská komora České republiky přijímá přihlášky do konkurzu ve svém sídle v Praze 2, Apolinářská 12, nejpozději do 5. srpna 2019.
Jednání před konkurzní komisí se bude konat v úterý 3. září 2019 v době od 9:00 hodin v sídle Notářské komory České republiky v Praze 2, Apolinářská 12.

Přehled předpokladů pro zařazení uchazeče do konkurzu ve smyslu § 7 odst. 1 notářského řádu:
1) státní občanství členského státu Evropské unie, jiného státu tvořícího Evropský hospodářský prostor nebo Švýcarské konfederace,
2) plná svéprávnost,
3) vysokoškolské vzdělání v oboru právo, získané
   a) v magisterském studijním programu právo a právní věda studiem na vysoké škole v České republice, nebo
   b) studiem na vysoké škole v zahraničí, pokud je takové vzdělání v České republice uznáváno za rovnocenné vzdělání uvedenému v bodě a) na základě mezinárodní smlouvy, kterou je Česká republika vázána, anebo pokud takové vzdělání bylo uznáno podle zvláštního právního předpisu, a současně takové vzdělání odpovídá obsahem a rozsahem obecnému vzdělání, které lze získat v magisterském studijním programu právo a právní věda v oboru právo na vysoké škole v České republice; za vzdělání podle bodu a) se považuje také vysokoškolské vzdělání získané před 1. lednem 1999 na právnické fakultě vysoké školy se sídlem v České republice nebo jejích právních předchůdců,
4) bezúhonnost,
5) vykonání alespoň pětileté notářské praxe,
6) složení notářské zkoušky.

Přehled praxí považovaných ve smyslu § 7 odst. 2 notářského řádu za praxi notářskou:
Notářskou praxí se rozumí praxe notáře, notářského kandidáta a notářského koncipienta podle notářského řádu a praxe státního notáře a notářského čekatele podle dřívějších předpisů. Do notářské praxe Notářská komora České republiky započte zcela praxi soudce, prokurátora, státního zástupce, advokáta, komerčního právníka, soudního exekutora, soudce Ústavního soudu, asistenta soudce Ústavního soudu nebo Nejvyššího soudu a Nejvyššího správního soudu, exekutorského kandidáta, justičního čekatele, asistenta soudce, asistenta veřejného ochránce práv, asistenta státního zástupce, právního čekatele prokuratury, právního čekatele státního zastupitelství, advokátního koncipienta, exekutorského koncipienta nebo právního čekatele u komerčního právníka, činnost zaměstnance Ministerstva spravedlnosti, který získal vysokoškolské vzdělání v rámci magisterského studijního programu v oblasti práva na vysoké škole a který se samostatně podílí na tvorbě návrhů obecně závazných právních předpisů; do notářské praxe ministr spravedlnosti na návrh Notářské komory České republiky z jiné právní praxe může započítat nejvýše 2 roky.

Přehled zkoušek považovaných ve smyslu § 7 odst. 3 notářského řádu za zkoušku notářskou:
Notářskou zkouškou se rozumí notářská zkouška podle notářského řádu a notářská zkouška podle dřívějších předpisů. Za osobu, která složila notářskou zkoušku, se považuje i ten, kdo složil odbornou justiční zkoušku, soudcovskou zkoušku, jednotnou soudcovskou zkoušku, jednotnou soudcovskou a advokátní zkoušku, prokurátorskou zkoušku, odbornou závěrečnou zkoušku právních čekatelů, advokátní zkoušku, exekutorskou zkoušku a profesní zkoušku na komerčního právníka.

Podmínkou zařazení **uchazeče** do konkurzu je podání přihlášky a předložení těchto dokladů:
1) doklad o státním občanství,
2) prohlášení o plné svéprávnosti,
3) výpis z evidence Rejstříku trestů s datem vydání ne starším tří měsíců,
4) doklad o vzdělání ve smyslu § 7 odst. 1 písm. b) notářského řádu,
5) doklad o složení notářské zkoušky nebo jiné zkoušky (§ 7 odst. 3 notářského řádu),
6) doklad o alespoň pětiletém trvání notářské praxe nebo jiné praxe (§ 7 odst. 2 notářského řádu),
7) osvědčení podle zákona č. 451/1991 Sb., kterým se stanoví některé další předpoklady pro výkon některých funkcí ve státních orgánech a organizacích České a Slovenské Federativní Republiky, České republiky a Slovenské republiky, ve znění pozdějších předpisů, jde-li o uchazeče narozeného před 1. 12. 1971,
8) doklad o zaplacení účastnického poplatku (kopie výpisu z účtu, kopie ústřižku poštovní poukázky, kopie příjmového dokladu Notářské komory České republiky).

Podmínkou zařazení **uchazeče – notáře** se sídlem v České republice do konkurzu je podání přihlášky a předložení dokladu uvedeného shora pod bodem 8).
Podmínkou zařazení **uchazeče – notářského kandidáta** do konkurzu je podání přihlášky a předložení dokladů uvedených shora pod body 6), 7), 8) a dokladu o tom, že je zapsán v seznamu kandidátů příslušné notářské komory.
Notářskou praxi dokládá potvrzením notářské komory o době zápisu v seznamu notářských koncipientů a seznamu notářských kandidátů a potvrzením notáře o době trvání pracovního poměru nebo jiným dokladem, z něhož je zjistitelná délka praxe.

Výše účastnického poplatku za podání přihlášky do konkurzu činí 12 000 Kč a je
třeba jej zaplatit nejpozději při podání přihlášky do konkurzu. Poplatek se platí převodem nebo složením na účet Notářské komory České republiky u UniCredit Bank Czech Republik and Slovakia, a.s., č. ú. 45818009/2700, variabilní symbol rodné číslo uchazeče, převodem poštovní poukázkou nebo v hotovosti v sídle Notářské komory ČR v Praze 2, Apolinářská 12.
Na základě písemné žádosti uchazeče sdělí Notářská komora České republiky statistické údaje o výkonnosti uvolněného notářského úřadu za poslední ukončený kalendářní rok.
Notářská komora České republiky odešle účastníkům zařazeným do konkurzu nejpozději desátý den před jednáním konkurzní komise pozvánku k jednání na adresu uvedenou v přihlášce ke konkurzu.
Notářská komora České republiky předloží na základě výsledku konkurzu ministru spravedlnosti návrh na jmenování notáře do notářského úřadu.

NOTÁŘSKÁ KOMORA ČESKÉ REPUBLIKY

vyhlašuje podle § 8 odst. 6 zákona č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „notářský řád"), a podle § 2 odst. 1 předpisu Notářské komory České republiky o postupu při vyhlašování a organizaci konkurzu na obsazení notářského úřadu (konkurzní řád),

KONKURZ

na obsazení notářského úřadu

pro obvod Okresního soudu ve Vsetíně se sídlem **ve Valašském Meziříčí**.

Jde o uvolněný notářský úřad po notářce Mgr. Jarmile Chmelařové, která ukončí činnost notářky ke dni 31. 12. 2019. Notářská komora České republiky přijímá přihlášky do konkurzu ve svém sídle v Praze 2, Apolinářská 12, nejpozději do 12. srpna 2019.
Jednání před konkurzní komisí se bude konat v úterý 10. září 2019 v době od 9:00 hodin v sídle Notářské komory České republiky v Praze 2, Apolinářská 12.

Přehled předpokladů pro zařazení uchazeče do konkurzu ve smyslu § 7 odst. 1 notářského řádu:
1) státní občanství členského státu Evropské unie, jiného státu tvořícího Evropský hospodářský prostor nebo Švýcarské konfederace,
2) plná svéprávnost,
3) vysokoškolské vzdělání v oboru právo, získané
   a) v magisterském studijním programu právo a právní věda studiem na vysoké škole v České republice, nebo
   b) studiem na vysoké škole v zahraničí, pokud je takové vzdělání v České republice uznáváno za rovnocenné vzdělání uvedenému v bodě a) na základě mezinárodní smlouvy, kterou je Česká republika vázána, anebo pokud takové vzdělání bylo uznáno podle zvláštního právního předpisu, a současně takové vzdělání odpovídá obsahem a rozsahem obecnému vzdělání, které lze získat v magisterském studijním programu právo a právní věda v oboru právo na vysoké škole v České republice; za vzdělání podle bodu a) se považuje také vysokoškolské vzdělání získané před 1. lednem 1999 na právnické fakultě vysoké školy se sídlem v České republice nebo jejích právních předchůdců,
4) bezúhonnost,
5) vykonání alespoň pětileté notářské praxe,
6) složení notářské zkoušky.

Přehled praxí považovaných ve smyslu § 7 odst. 2 notářského řádu za praxi notářskou:
Notářskou praxí se rozumí praxe notáře, notářského kandidáta a notářského koncipienta podle notářského řádu a praxe státního notáře a notářského čekatele podle dřívějších předpisů. Do notářské praxe Notářská komora České republiky započte zcela praxi soudce, prokurátora, státního zástupce, advokáta, komerčního právníka, soudního exekutora, soudce Ústavního soudu, asistenta soudce Ústavního soudu nebo Nejvyššího soudu a Nejvyššího správního soudu, exekutorského kandidáta, justičního čekatele, asistenta soudce, asistenta veřejného ochránce práv, asistenta státního zástupce, právního čekatele prokuratury, právního čekatele státního zastupitelství, advokátního koncipienta, exekutorského koncipienta nebo právního čekatele u komerčního právníka, činnost zaměstnance Ministerstva spravedlnosti, který získal vysokoškolské vzdělání v rámci magisterského studijního programu v oblasti práva na vysoké škole a který se samostatně podílí na tvorbě návrhů obecně závazných právních předpisů; do notářské praxe ministr spravedlnosti na návrh Notářské komory České republiky z jiné právní praxe může započítat nejvýše 2 roky.

Přehled zkoušek považovaných ve smyslu § 7 odst. 3 notářského řádu za zkoušku notářskou:
Notářskou zkouškou se rozumí notářská zkouška podle notářského řádu a notářská zkouška podle dřívějších předpisů. Za osobu, která složila notářskou zkoušku, se považuje i ten, kdo složil odbornou justiční zkoušku, soudcovskou zkoušku, jednotnou soudcovskou zkoušku, jednotnou soudcovskou a advokátní zkoušku, prokurátorskou zkoušku, odbornou závěrečnou zkoušku právních čekatelů, advokátní zkoušku, exekutorskou zkoušku a profesní zkoušku na komerčního právníka.

Podmínkou zařazení **uchazeče** do konkurzu je podání přihlášky a předložení těchto dokladů:
1) doklad o státním občanství,
2) prohlášení o plné svéprávnosti,
3) výpis z evidence Rejstříku trestů s datem vydání ne starším tří měsíců,
4) doklad o vzdělání ve smyslu § 7 odst. 1 písm. b) notářského řádu,
5) doklad o složení notářské zkoušky nebo jiné zkoušky (§ 7 odst. 3 notářského řádu),
6) doklad o alespoň pětiletém trvání notářské praxe nebo jiné praxe (§ 7 odst. 2 notářského řádu),
7) osvědčení podle zákona č. 451/1991 Sb., kterým se stanoví některé další předpoklady pro výkon některých funkcí ve státních orgánech a organizacích České a Slovenské Federativní Republiky, České republiky a Slovenské republiky, ve znění pozdějších předpisů, jde-li o uchazeče narozeného před 1. 12. 1971,
8) doklad o zaplacení účastnického poplatku (kopie výpisu z účtu, kopie ústřižku poštovní poukázky, kopie příjmového dokladu Notářské komory České republiky).

Podmínkou zařazení **uchazeče – notáře** se sídlem v České republice do konkurzu je podání přihlášky a předložení dokladu uvedeného shora pod bodem 8).
Podmínkou zařazení **uchazeče – notářského kandidáta** do konkurzu je podání přihlášky a předložení dokladů uvedených shora pod body 6), 7), 8) a dokladu o tom, že je zapsán v seznamu kandidátů příslušné notářské komory.
Notářskou praxi dokládá potvrzením notářské komory o době zápisu v seznamu notářských koncipientů a seznamu notářských kandidátů a potvrzením notáře o době trvání pracovního poměru nebo jiným dokladem, z něhož je zjistitelná délka praxe.

Výše účastnického poplatku za podání přihlášky do konkurzu činí 12 000 Kč a je
třeba jej zaplatit nejpozději při podání přihlášky do konkurzu. Poplatek se platí převodem nebo složením na účet Notářské komory České republiky u UniCredit Bank Czech Republik and Slovakia, a.s., č. ú. 45818009/2700, variabilní symbol rodné číslo uchazeče, převodem poštovní poukázkou nebo v hotovosti v sídle Notářské komory ČR v Praze 2, Apolinářská 12.
Na základě písemné žádosti uchazeče sdělí Notářská komora České republiky statistické údaje o výkonnosti uvolněného notářského úřadu za poslední ukončený kalendářní rok.
Notářská komora České republiky odešle účastníkům zařazeným do konkurzu nejpozději desátý den před jednáním konkurzní komise pozvánku k jednání na adresu uvedenou v přihlášce ke konkurzu.
Notářská komora České republiky předloží na základě výsledku konkurzu ministru spravedlnosti návrh na jmenování notáře do notářského úřadu.

NOTÁŘSKÁ KOMORA ČESKÉ REPUBLIKY

vyhlašuje podle § 8 odst. 6 zákona č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „notářský řád“), a podle § 2 odst. 1 předpisu Notářské komory České republiky o postupu při vyhlašování a organizaci konkurzu na obsazení notářského úřadu (konkurzní řád),

KONKURZ

na obsazení notářského úřadu

pro obvod Městského soudu v Brně se sídlem **v Brně**.

Jde o uvolněný notářský úřad po notářce JUDr. Marii Matouškové, která ukončí činnost notářky ke dni 31. 12. 2019. Notářská komora České republiky přijímá přihlášky do konkurzu ve svém sídle v Praze 2, Apolinářská 12, nejpozději do 19. srpna 2019.
Jednání před konkurzní komisí se bude konat v úterý 17. září 2019 v době od 9:00 hodin v sídle Notářské komory České republiky v Praze 2, Apolinářská 12.

Přehled předpokladů pro zařazení uchazeče do konkurzu ve smyslu § 7 odst. 1 notářského řádu:
1) státní občanství členského státu Evropské unie, jiného státu tvořícího Evropský hospodářský prostor nebo Švýcarské konfederace,
2) plná svéprávnost,
3) vysokoškolské vzdělání v oboru právo, získané
   a) v magisterském studijním programu právo a právní věda studiem na vysoké škole v České republice, nebo
   b) studiem na vysoké škole v zahraničí, pokud je takové vzdělání v České republice uznáváno za rovnocenné vzdělání uvedenému v bodě a) na základě mezinárodní smlouvy, kterou je Česká republika vázána, anebo pokud takové vzdělání bylo uznáno podle zvláštního právního předpisu, a současně takové vzdělání odpovídá obsahem a rozsahem obecnému vzdělání, které lze získat v magisterském studijním programu právo a právní věda v oboru právo na vysoké škole v České republice; za vzdělání podle bodu a) se považuje také vysokoškolské vzdělání získané před 1. lednem 1999 na právnické fakultě vysoké školy se sídlem v České republice nebo jejích právních předchůdců,
4) bezúhonnost,
5) vykonání alespoň pětileté notářské praxe,
6) složení notářské zkoušky.

Přehled praxí považovaných ve smyslu § 7 odst. 2 notářského řádu za praxi notářskou:
Notářskou praxí se rozumí praxe notáře, notářského kandidáta a notářského koncipienta podle notářského řádu a praxe státního notáře a notářského čekatele podle dřívějších předpisů. Do notářské praxe Notářská komora České republiky započte zcela praxi soudce, prokurátora, státního zástupce, advokáta, komerčního právníka, soudního exekutora, soudce Ústavního soudu, asistenta soudce Ústavního soudu nebo Nejvyššího soudu a Nejvyššího správního soudu, exekutorského kandidáta, justičního čekatele, asistenta soudce, asistenta veřejného ochránce práv, asistenta státního zástupce, právního čekatele prokuratury, právního čekatele státního zastupitelství, advokátního koncipienta, exekutorského koncipienta nebo právního čekatele u komerčního právníka, činnost zaměstnance Ministerstva spravedlnosti, který získal vysokoškolské vzdělání v rámci magisterského studijního programu v oblasti práva na vysoké škole a který se samostatně podílí na tvorbě návrhů obecně závazných právních předpisů; do notářské praxe ministr spravedlnosti na návrh Notářské komory České republiky z jiné právní praxe může započítat nejvýše 2 roky.

Přehled zkoušek považovaných ve smyslu § 7 odst. 3 notářského řádu za zkoušku notářskou:
Notářskou zkouškou se rozumí notářská zkouška podle notářského řádu a notářská zkouška podle dřívějších předpisů. Za osobu, která složila notářskou zkoušku, se považuje i ten, kdo složil odbornou justiční zkoušku, soudcovskou zkoušku, jednotnou soudcovskou zkoušku, jednotnou soudcovskou a advokátní zkoušku, prokurátorskou zkoušku, odbornou závěrečnou zkoušku právních čekatelů, advokátní zkoušku, exekutorskou zkoušku a profesní zkoušku na komerčního právníka.

Podmínkou zařazení **uchazeče** do konkurzu je podání přihlášky a předložení těchto dokladů:
1) doklad o státním občanství,
2) prohlášení o plné svéprávnosti,
3) výpis z evidence Rejstříku trestů s datem vydání ne starším tří měsíců,
4) doklad o vzdělání ve smyslu § 7 odst. 1 písm. b) notářského řádu,
5) doklad o složení notářské zkoušky nebo jiné zkoušky (§ 7 odst. 3 notářského řádu),
6) doklad o alespoň pětiletém trvání notářské praxe nebo jiné praxe (§ 7 odst. 2 notářského řádu),
7) osvědčení podle zákona č. 451/1991 Sb., kterým se stanoví některé další předpoklady pro výkon některých funkcí ve státních orgánech a organizacích České a Slovenské Federativní Republiky, České republiky a Slovenské republiky, ve znění pozdějších předpisů, jde-li o uchazeče narozeného před 1. 12. 1971,
8) doklad o zaplacení účastnického poplatku (kopie výpisu z účtu, kopie ústřižku poštovní poukázky, kopie příjmového dokladu Notářské komory České republiky).

Podmínkou zařazení **uchazeče – notáře** se sídlem v České republice do konkurzu je podání přihlášky a předložení dokladu uvedeného shora pod bodem 8).
Podmínkou zařazení **uchazeče – notářského kandidáta** do konkurzu je podání přihlášky a předložení dokladů uvedených shora pod body 6), 7), 8) a dokladu o tom, že je zapsán v seznamu kandidátů příslušné notářské komory.
Notářskou praxi dokládá potvrzením notářské komory o době zápisu v seznamu notářských koncipientů a seznamu notářských kandidátů a potvrzením notáře o době trvání pracovního poměru nebo jiným dokladem, z něhož je zjistitelná délka praxe.

Výše účastnického poplatku za podání přihlášky do konkurzu činí 12 000 Kč a je
třeba jej zaplatit nejpozději při podání přihlášky do konkurzu. Poplatek se platí převodem nebo složením na účet Notářské komory České republiky u UniCredit Bank Czech Republik and Slovakia, a.s., č. ú. 45818009/2700, variabilní symbol rodné číslo uchazeče, převodem poštovní poukázkou nebo v hotovosti v sídle Notářské komory ČR v Praze 2, Apolinářská 12.
Na základě písemné žádosti uchazeče sdělí Notářská komora České republiky statistické údaje o výkonnosti uvolněného notářského úřadu za poslední ukončený kalendářní rok.
Notářská komora České republiky odešle účastníkům zařazeným do konkurzu nejpozději desátý den před jednáním konkurzní komise pozvánku k jednání na adresu uvedenou v přihlášce ke konkurzu.
Notářská komora České republiky předloží na základě výsledku konkurzu ministru spravedlnosti návrh na jmenování notáře do notářského úřadu.

NOTÁŘSKÁ KOMORA ČESKÉ REPUBLIKY

vyhlašuje podle § 8 odst. 6 zákona č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „notářský řád“), a podle § 2 odst. 1 předpisu Notářské komory České republiky o postupu při vyhlašování a organizaci konkurzu na obsazení notářského úřadu (konkurzní řád),

KONKURZ

na obsazení notářského úřadu

pro obvod Okresního soudu ve Zlíně se sídlem **ve Zlíně**.

Jde o uvolněný notářský úřad po notářce JUDr. Jitce Holcmanové, která ukončí činnost notářky ke dni 31. 12. 2019. Notářská komora České republiky přijímá přihlášky do konkurzu ve svém sídle v Praze 2, Apolinářská 12, nejpozději do 26. srpna 2019.
Jednání před konkurzní komisí se bude konat v úterý 24. září 2019 v době od 9:00 hodin v sídle Notářské komory České republiky v Praze 2, Apolinářská 12.

Přehled předpokladů pro zařazení uchazeče do konkurzu ve smyslu § 7 odst. 1 notářského řádu:
1) státní občanství členského státu Evropské unie, jiného státu tvořícího Evropský hospodářský prostor nebo Švýcarské konfederace,
2) plná svéprávnost,
3) vysokoškolské vzdělání v oboru právo, získané
   a) v magisterském studijním programu právo a právní věda studiem na vysoké škole v České republice, nebo
   b) studiem na vysoké škole v zahraničí, pokud je takové vzdělání v České republice uznáváno za rovnocenné vzdělání uvedenému v bodě a) na základě mezinárodní smlouvy, kterou je Česká republika vázána, anebo pokud takové vzdělání bylo uznáno podle zvláštního právního předpisu, a současně takové vzdělání odpovídá obsahem a rozsahem obecnému vzdělání, které lze získat v magisterském studijním programu právo a právní věda v oboru právo na vysoké škole v České republice; za vzdělání podle bodu a) se považuje také vysokoškolské vzdělání získané před 1. lednem 1999 na právnické fakultě vysoké školy se sídlem v České republice nebo jejích právních předchůdců,
4) bezúhonnost,
5) vykonání alespoň pětileté notářské praxe,
6) složení notářské zkoušky.

Přehled praxí považovaných ve smyslu § 7 odst. 2 notářského řádu za praxi notářskou:
Notářskou praxí se rozumí praxe notáře, notářského kandidáta a notářského koncipienta podle notářského řádu a praxe státního notáře a notářského čekatele podle dřívějších předpisů. Do notářské praxe Notářská komora České republiky započte zcela praxi soudce, prokurátora, státního zástupce, advokáta, komerčního právníka, soudního exekutora, soudce Ústavního soudu, asistenta soudce Ústavního soudu nebo Nejvyššího soudu a Nejvyššího správního soudu, exekutorského kandidáta, justičního čekatele, asistenta soudce, asistenta veřejného ochránce práv, asistenta státního zástupce, právního čekatele prokuratury, právního čekatele státního zastupitelství, advokátního koncipienta, exekutorského koncipienta nebo právního čekatele u komerčního právníka, činnost zaměstnance Ministerstva spravedlnosti, který získal vysokoškolské vzdělání v rámci magisterského studijního programu v oblasti práva na vysoké škole a který se samostatně podílí na tvorbě návrhů obecně závazných právních předpisů; do notářské praxe ministr spravedlnosti na návrh Notářské komory České republiky z jiné právní praxe může započítat nejvýše 2 roky.

Přehled zkoušek považovaných ve smyslu § 7 odst. 3 notářského řádu za zkoušku notářskou:
Notářskou zkouškou se rozumí notářská zkouška podle notářského řádu a notářská zkouška podle dřívějších předpisů. Za osobu, která složila notářskou zkoušku, se považuje i ten, kdo složil odbornou justiční zkoušku, soudcovskou zkoušku, jednotnou soudcovskou zkoušku, jednotnou soudcovskou a advokátní zkoušku, prokurátorskou zkoušku, odbornou závěrečnou zkoušku právních čekatelů, advokátní zkoušku, exekutorskou zkoušku a profesní zkoušku na komerčního právníka.

Podmínkou zařazení **uchazeče** do konkurzu je podání přihlášky a předložení těchto dokladů:
1) doklad o státním občanství,
2) prohlášení o plné svéprávnosti,
3) výpis z evidence Rejstříku trestů s datem vydání ne starším tří měsíců,
4) doklad o vzdělání ve smyslu § 7 odst. 1 písm. b) notářského řádu,
5) doklad o složení notářské zkoušky nebo jiné zkoušky (§ 7 odst. 3 notářského řádu),
6) doklad o alespoň pětiletém trvání notářské praxe nebo jiné praxe (§ 7 odst. 2 notářského řádu),
7) osvědčení podle zákona č. 451/1991 Sb., kterým se stanoví některé další předpoklady pro výkon některých funkcí ve státních orgánech a organizacích České a Slovenské Federativní Republiky, České republiky a Slovenské republiky, ve znění pozdějších předpisů, jde-li o uchazeče narozeného před 1. 12. 1971,
8) doklad o zaplacení účastnického poplatku (kopie výpisu z účtu, kopie ústřižku poštovní poukázky, kopie příjmového dokladu Notářské komory České republiky).

Podmínkou zařazení **uchazeče – notáře** se sídlem v České republice do konkurzu je podání přihlášky a předložení dokladu uvedeného shora pod bodem 8).
Podmínkou zařazení **uchazeče – notářského kandidáta** do konkurzu je podání přihlášky a předložení dokladů uvedených shora pod body 6), 7), 8) a dokladu o tom, že je zapsán v seznamu kandidátů příslušné notářské komory.
Notářskou praxi dokládá potvrzením notářské komory o době zápisu v seznamu notářských koncipientů a seznamu notářských kandidátů a potvrzením notáře o době trvání pracovního poměru nebo jiným dokladem, z něhož je zjistitelná délka praxe.

Výše účastnického poplatku za podání přihlášky do konkurzu činí 12 000 Kč a je
třeba jej zaplatit nejpozději při podání přihlášky do konkurzu. Poplatek se platí převodem nebo složením na účet Notářské komory České republiky u UniCredit Bank Czech Republik and Slovakia, a.s., č. ú. 45818009/2700, variabilní symbol rodné číslo uchazeče, převodem poštovní poukázkou nebo v hotovosti v sídle Notářské komory ČR v Praze 2, Apolinářská 12.
Na základě písemné žádosti uchazeče sdělí Notářská komora České republiky statistické údaje o výkonnosti uvolněného notářského úřadu za poslední ukončený kalendářní rok.
Notářská komora České republiky odešle účastníkům zařazeným do konkurzu nejpozději desátý den před jednáním konkurzní komise pozvánku k jednání na adresu uvedenou v přihlášce ke konkurzu.
Notářská komora České republiky předloží na základě výsledku konkurzu ministru spravedlnosti návrh na jmenování notáře do notářského úřadu.

NOTÁŘSKÁ KOMORA ČESKÉ REPUBLIKY

vyhlašuje podle § 8 odst. 6 zákona č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „notářský řád“), a podle § 2 odst. 1 předpisu Notářské komory České republiky o postupu při vyhlašování a organizaci konkurzu na obsazení notářského úřadu (konkurzní řád),

KONKURZ

na obsazení notářského úřadu

pro obvod Okresního soudu v Tachově se sídlem **v Tachově**.

Jde o uvolněný notářský úřad po notářce Mgr. Miluši Pavlíkové, která ukončí činnost notářky ke dni 31. 12. 2019. Notářská komora České republiky přijímá přihlášky do konkurzu ve svém sídle v Praze 2, Apolinářská 12, nejpozději do 9. září 2019.
Jednání před konkurzní komisí se bude konat v úterý 8. října 2019 v době od 9:00 hodin v sídle Notářské komory České republiky v Praze 2, Apolinářská 12.

Přehled předpokladů pro zařazení uchazeče do konkurzu ve smyslu § 7 odst. 1 notářského řádu:
1) státní občanství členského státu Evropské unie, jiného státu tvořícího Evropský hospodářský prostor nebo Švýcarské konfederace,
2) plná svéprávnost,
3) vysokoškolské vzdělání v oboru právo, získané
   a) v magisterském studijním programu právo a právní věda studiem na vysoké škole v České republice, nebo
   b) studiem na vysoké škole v zahraničí, pokud je takové vzdělání v České republice uznáváno za rovnocenné vzdělání uvedenému v bodě a) na základě mezinárodní smlouvy, kterou je Česká republika vázána, anebo pokud takové vzdělání bylo uznáno podle zvláštního právního předpisu, a současně takové vzdělání odpovídá obsahem a rozsahem obecnému vzdělání, které lze získat v magisterském studijním programu právo a právní věda v oboru právo na vysoké škole v České republice; za vzdělání podle bodu a) se považuje také vysokoškolské vzdělání získané před 1. lednem 1999 na právnické fakultě vysoké školy se sídlem v České republice nebo jejích právních předchůdců,
4) bezúhonnost,
5) vykonání alespoň pětileté notářské praxe,
6) složení notářské zkoušky.

Přehled praxí považovaných ve smyslu § 7 odst. 2 notářského řádu za praxi notářskou:
Notářskou praxí se rozumí praxe notáře, notářského kandidáta a notářského koncipienta podle notářského řádu a praxe státního notáře a notářského čekatele podle dřívějších předpisů. Do notářské praxe Notářská komora České republiky započte zcela praxi soudce, prokurátora, státního zástupce, advokáta, komerčního právníka, soudního exekutora, soudce Ústavního soudu, asistenta soudce Ústavního soudu nebo Nejvyššího soudu a Nejvyššího správního soudu, exekutorského kandidáta, justičního čekatele, asistenta soudce, asistenta veřejného ochránce práv, asistenta státního zástupce, právního čekatele prokuratury, právního čekatele státního zastupitelství, advokátního koncipienta, exekutorského koncipienta nebo právního čekatele u komerčního právníka, činnost zaměstnance Ministerstva spravedlnosti, který získal vysokoškolské vzdělání v rámci magisterského studijního programu v oblasti práva na vysoké škole a který se samostatně podílí na tvorbě návrhů obecně závazných právních předpisů; do notářské praxe ministr spravedlnosti na návrh Notářské komory České republiky z jiné právní praxe může započítat nejvýše 2 roky.

Přehled zkoušek považovaných ve smyslu § 7 odst. 3 notářského řádu za zkoušku notářskou:
Notářskou zkouškou se rozumí notářská zkouška podle notářského řádu a notářská zkouška podle dřívějších předpisů. Za osobu, která složila notářskou zkoušku, se považuje i ten, kdo složil odbornou justiční zkoušku, soudcovskou zkoušku, jednotnou soudcovskou zkoušku, jednotnou soudcovskou a advokátní zkoušku, prokurátorskou zkoušku, odbornou závěrečnou zkoušku právních čekatelů, advokátní zkoušku, exekutorskou zkoušku a profesní zkoušku na komerčního právníka.

Podmínkou zařazení **uchazeče** do konkurzu je podání přihlášky a předložení těchto dokladů:
1) doklad o státním občanství,
2) prohlášení o plné svéprávnosti,
3) výpis z evidence Rejstříku trestů s datem vydání ne starším tří měsíců,
4) doklad o vzdělání ve smyslu § 7 odst. 1 písm. b) notářského řádu,
5) doklad o složení notářské zkoušky nebo jiné zkoušky (§ 7 odst. 3 notářského řádu),
6) doklad o alespoň pětiletém trvání notářské praxe nebo jiné praxe (§ 7 odst. 2 notářského řádu),
7) osvědčení podle zákona č. 451/1991 Sb., kterým se stanoví některé další předpoklady pro výkon některých funkcí ve státních orgánech a organizacích České a Slovenské Federativní Republiky, České republiky a Slovenské republiky, ve znění pozdějších předpisů, jde-li o uchazeče narozeného před 1. 12. 1971,
8) doklad o zaplacení účastnického poplatku (kopie výpisu z účtu, kopie ústřižku poštovní poukázky, kopie příjmového dokladu Notářské komory České republiky).

Podmínkou zařazení **uchazeče – notáře** se sídlem v České republice do konkurzu je podání přihlášky a předložení dokladu uvedeného shora pod bodem 8).
Podmínkou zařazení **uchazeče – notářského kandidáta** do konkurzu je podání přihlášky a předložení dokladů uvedených shora pod body 6), 7), 8) a dokladu o tom, že je zapsán v seznamu kandidátů příslušné notářské komory.
Notářskou praxi dokládá potvrzením notářské komory o době zápisu v seznamu notářských koncipientů a seznamu notářských kandidátů a potvrzením notáře o době trvání pracovního poměru nebo jiným dokladem, z něhož je zjistitelná délka praxe.

Výše účastnického poplatku za podání přihlášky do konkurzu činí 12 000 Kč a je
třeba jej zaplatit nejpozději při podání přihlášky do konkurzu. Poplatek se platí převodem nebo složením na účet Notářské komory České republiky u UniCredit Bank Czech Republik and Slovakia, a.s., č. ú. 45818009/2700, variabilní symbol rodné číslo uchazeče, převodem poštovní poukázkou nebo v hotovosti v sídle Notářské komory ČR v Praze 2, Apolinářská 12.
Na základě písemné žádosti uchazeče sdělí Notářská komora České republiky statistické údaje o výkonnosti uvolněného notářského úřadu za poslední ukončený kalendářní rok.
Notářská komora České republiky odešle účastníkům zařazeným do konkurzu nejpozději desátý den před jednáním konkurzní komise pozvánku k jednání na adresu uvedenou v přihlášce ke konkurzu.
Notářská komora České republiky předloží na základě výsledku konkurzu ministru spravedlnosti návrh na jmenování notáře do notářského úřadu.

NOTÁŘSKÁ KOMORA ČESKÉ REPUBLIKY

vyhlašuje podle § 8 odst. 6 zákona č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „notářský řád"), a podle § 2 odst. 1 předpisu Notářské komory České republiky o postupu při vyhlašování a organizaci konkurzu na obsazení notářského úřadu (konkurzní řád),

KONKURZ

na obsazení notářského úřadu

pro obvod Okresního soudu v Ústí nad Labem se sídlem **v Ústí nad Labem.**

Jde o uvolněný notářský úřad po notářce Mgr. Jarmile Buršíkové, která ukončila činnost notářky ke dni 30. 11. 2018. Notářská komora České republiky přijímá přihlášky do konkurzu ve svém sídle v Praze 2, Apolinářská 12, nejpozději do 16. září 2019.
Jednání před konkurzní komisí se bude konat v úterý 15. října 2019 v době od 12:00 hodin v sídle Notářské komory České republiky v Praze 2, Apolinářská 12.

Přehled předpokladů pro zařazení uchazeče do konkurzu ve smyslu § 7 odst. 1 notářského řádu:
1) státní občanství členského státu Evropské unie, jiného státu tvořícího Evropský hospodářský prostor nebo Švýcarské konfederace,
2) plná svéprávnost,
3) vysokoškolské vzdělání v oboru právo, získané
   a) v magisterském studijním programu právo a právní věda studiem na vysoké škole v České republice, nebo
   b) studiem na vysoké škole v zahraničí, pokud je takové vzdělání v České republice uznáváno za rovnocenné vzdělání uvedenému v bodě a) na základě mezinárodní smlouvy, kterou je Česká republika vázána, anebo pokud takové vzdělání bylo uznáno podle zvláštního právního předpisu, a současně takové vzdělání odpovídá obsahem a rozsahem obecnému vzdělání, které lze získat v magisterském studijním programu právo a právní věda v oboru právo na vysoké škole v České republice; za vzdělání podle bodu a) se považuje také vysokoškolské vzdělání získané před 1. lednem 1999 na právnické fakultě vysoké školy se sídlem v České republice nebo jejích právních předchůdců,
4) bezúhonnost,
5) vykonání alespoň pětileté notářské praxe,
6) složení notářské zkoušky.

Přehled praxí považovaných ve smyslu § 7 odst. 2 notářského řádu za praxi notářskou:
Notářskou praxí se rozumí praxe notáře, notářského kandidáta a notářského koncipienta podle notářského řádu a praxe státního notáře a notářského čekatele podle dřívějších předpisů. Do notářské praxe Notářská komora České republiky započte zcela praxi soudce, prokurátora, státního zástupce, advokáta, komerčního právníka, soudního exekutora, soudce Ústavního soudu, asistenta soudce Ústavního soudu nebo Nejvyššího soudu a Nejvyššího správního soudu, exekutorského kandidáta, justičního čekatele, asistenta soudce, asistenta veřejného ochránce práv, asistenta státního zástupce, právního čekatele prokuratury, právního čekatele státního zastupitelství, advokátního koncipienta, exekutorského koncipienta nebo právního čekatele u komerčního právníka, činnost zaměstnance Ministerstva spravedlnosti, který získal vysokoškolské vzdělání v rámci magisterského studijního programu v oblasti práva na vysoké škole a který se samostatně podílí na tvorbě návrhů obecně závazných právních předpisů; do notářské praxe ministr spravedlnosti na návrh Notářské komory České republiky z jiné právní praxe může započítat nejvýše 2 roky.

Přehled zkoušek považovaných ve smyslu § 7 odst. 3 notářského řádu za zkoušku notářskou:
Notářskou zkouškou se rozumí notářská zkouška podle notářského řádu a notářská zkouška podle dřívějších předpisů. Za osobu, která složila notářskou zkoušku, se považuje i ten, kdo složil odbornou justiční zkoušku, soudcovskou zkoušku, jednotnou soudcovskou zkoušku, jednotnou soudcovskou a advokátní zkoušku, prokurátorskou zkoušku, odbornou závěrečnou zkoušku právních čekatelů, advokátní zkoušku, exekutorskou zkoušku a profesní zkoušku na komerčního právníka.

Podmínkou zařazení **uchazeče** do konkurzu je podání přihlášky a předložení těchto dokladů:
1) doklad o státním občanství,
2) prohlášení o plné svéprávnosti,
3) výpis z evidence Rejstříku trestů s datem vydání ne starším tří měsíců,
4) doklad o vzdělání ve smyslu § 7 odst. 1 písm. b) notářského řádu,
5) doklad o složení notářské zkoušky nebo jiné zkoušky (§ 7 odst. 3 notářského řádu),
6) doklad o alespoň pětiletém trvání notářské praxe nebo jiné praxe (§ 7 odst. 2 notářského řádu),
7) osvědčení podle zákona č. 451/1991 Sb., kterým se stanoví některé další předpoklady pro výkon některých funkcí ve státních orgánech a organizacích České a Slovenské Federativní Republiky, České republiky a Slovenské republiky, ve znění pozdějších předpisů, jde-li o uchazeče narozeného před 1. 12. 1971,
8) doklad o zaplacení účastnického poplatku (kopie výpisu z účtu, kopie ústřižku poštovní poukázky, kopie příjmového dokladu Notářské komory České republiky).

Podmínkou zařazení **uchazeče – notáře** se sídlem v České republice do konkurzu je podání přihlášky a předložení dokladu uvedeného shora pod bodem 8).
Podmínkou zařazení **uchazeče – notářského kandidáta** do konkurzu je podání přihlášky a předložení dokladů uvedených shora pod body 6), 7), 8) a dokladu o tom, že je zapsán v seznamu kandidátů příslušné notářské komory.
Notářskou praxi dokládá potvrzením notářské komory o době zápisu v seznamu notářských koncipientů a seznamu notářských kandidátů a potvrzením notáře o době trvání pracovního poměru nebo jiným dokladem, z něhož je zjistitelná délka praxe.

Výše účastnického poplatku za podání přihlášky do konkurzu činí 12 000 Kč a je
třeba jej zaplatit nejpozději při podání přihlášky do konkurzu. Poplatek se platí převodem nebo složením na účet Notářské komory České republiky u UniCredit Bank Czech Republik and Slovakia, a.s., č. ú. 45818009/2700, variabilní symbol rodné číslo uchazeče, převodem poštovní poukázkou nebo v hotovosti v sídle Notářské komory ČR v Praze 2, Apolinářská 12.
Na základě písemné žádosti uchazeče sdělí Notářská komora České republiky statistické údaje o výkonnosti uvolněného notářského úřadu za poslední ukončený kalendářní rok.
Notářská komora České republiky odešle účastníkům zařazeným do konkurzu nejpozději desátý den před jednáním konkurzní komise pozvánku k jednání na adresu uvedenou v přihlášce ke konkurzu.
Notářská komora České republiky předloží na základě výsledku konkurzu ministru spravedlnosti návrh na jmenování notáře do notářského úřadu.

NOTÁŘSKÁ KOMORA ČESKÉ REPUBLIKY

vyhlašuje podle § 8 odst. 6 zákona č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „notářský řád“), a podle § 2 odst. 1 předpisu Notářské komory České republiky o postupu při vyhlašování a organizaci konkurzu na obsazení notářského úřadu (konkurzní řád),

KONKURZ

na obsazení notářského úřadu

pro obvod Okresního soudu v Chomutově se sídlem **v Chomutově**.

Jde o uvolněný notářský úřad po notářce Mgr. Janě Galkové, která ukončila činnost notářky v tomto úřadě ke dni 31. 7. 2018. Notářská komora České republiky přijímá přihlášky do konkurzu ve svém sídle v Praze 2, Apolinářská 12, nejpozději do 16. září 2019.
Jednání před konkurzní komisí se bude konat v úterý 15. října 2019 v době od 9:00 hodin v sídle Notářské komory České republiky v Praze 2, Apolinářská 12.

Přehled předpokladů pro zařazení uchazeče do konkurzu ve smyslu § 7 odst. 1 notářského řádu:
1) státní občanství členského státu Evropské unie, jiného státu tvořícího Evropský hospodářský prostor nebo Švýcarské konfederace,
2) plná svéprávnost,
3) vysokoškolské vzdělání v oboru právo, získané
   a) v magisterském studijním programu právo a právní věda studiem na vysoké škole v České republice, nebo
   b) studiem na vysoké škole v zahraničí, pokud je takové vzdělání v České republice uznáváno za rovnocenné vzdělání uvedenému v bodě a) na základě mezinárodní smlouvy, kterou je Česká republika vázána, anebo pokud takové vzdělání bylo uznáno podle zvláštního právního předpisu, a současně takové vzdělání odpovídá obsahem a rozsahem obecnému vzdělání, které lze získat v magisterském studijním programu právo a právní věda v oboru právo na vysoké škole v České republice; za vzdělání podle bodu a) se považuje také vysokoškolské vzdělání získané před 1. lednem 1999 na právnické fakultě vysoké školy se sídlem v České republice nebo jejích právních předchůdců,
4) bezúhonnost,
5) vykonání alespoň pětileté notářské praxe,
6) složení notářské zkoušky.

Přehled praxí považovaných ve smyslu § 7 odst. 2 notářského řádu za praxi notářskou:
Notářskou praxí se rozumí praxe notáře, notářského kandidáta a notářského koncipienta podle notářského řádu a praxe státního notáře a notářského čekatele podle dřívějších předpisů. Do notářské praxe Notářská komora České republiky započte zcela praxi soudce, prokurátora, státního zástupce, advokáta, komerčního právníka, soudního exekutora, soudce Ústavního soudu, asistenta soudce Ústavního soudu nebo Nejvyššího soudu a Nejvyššího správního soudu, exekutorského kandidáta, justičního čekatele, asistenta soudce, asistenta veřejného ochránce práv, asistenta státního zástupce, právního čekatele prokuratury, právního čekatele státního zastupitelství, advokátního koncipienta, exekutorského koncipienta nebo právního čekatele u komerčního právníka, činnost zaměstnance Ministerstva spravedlnosti, který získal vysokoškolské vzdělání v rámci magisterského studijního programu v oblasti práva na vysoké škole a který se samostatně podílí na tvorbě návrhů obecně závazných právních předpisů; do notářské praxe ministr spravedlnosti na návrh Notářské komory České republiky z jiné právní praxe může započítat nejvýše 2 roky.

Přehled zkoušek považovaných ve smyslu § 7 odst. 3 notářského řádu za zkoušku notářskou:
Notářskou zkouškou se rozumí notářská zkouška podle notářského řádu a notářská zkouška podle dřívějších předpisů. Za osobu, která složila notářskou zkoušku, se považuje i ten, kdo složil odbornou justiční zkoušku, soudcovskou zkoušku, jednotnou soudcovskou zkoušku, jednotnou soudcovskou a advokátní zkoušku, prokurátorskou zkoušku, odbornou závěrečnou zkoušku právních čekatelů, advokátní zkoušku, exekutorskou zkoušku a profesní zkoušku na komerčního právníka.

Podmínkou zařazení **uchazeče** do konkurzu je podání přihlášky a předložení těchto dokladů:
1) doklad o státním občanství,
2) prohlášení o plné svéprávnosti,
3) výpis z evidence Rejstříku trestů s datem vydání ne starším tří měsíců,
4) doklad o vzdělání ve smyslu § 7 odst. 1 písm. b) notářského řádu,
5) doklad o složení notářské zkoušky nebo jiné zkoušky (§ 7 odst. 3 notářského řádu),
6) doklad o alespoň pětiletém trvání notářské praxe nebo jiné praxe (§ 7 odst. 2 notářského řádu),
7) osvědčení podle zákona č. 451/1991 Sb., kterým se stanoví některé další předpoklady pro výkon některých funkcí ve státních orgánech a organizacích České a Slovenské Federativní Republiky, České republiky a Slovenské republiky, ve znění pozdějších předpisů, jde-li o uchazeče narozeného před 1. 12. 1971,
8) doklad o zaplacení účastnického poplatku (kopie výpisu z účtu, kopie ústřižku poštovní poukázky, kopie příjmového dokladu Notářské komory České republiky).

Podmínkou zařazení **uchazeče – notáře** se sídlem v České republice do konkurzu je podání přihlášky a předložení dokladu uvedeného shora pod bodem 8).
Podmínkou zařazení **uchazeče – notářského kandidáta** do konkurzu je podání přihlášky a předložení dokladů uvedených shora pod body 6), 7), 8) a dokladu o tom, že je zapsán v seznamu kandidátů příslušné notářské komory.
Notářskou praxi dokládá potvrzením notářské komory o době zápisu v seznamu notářských koncipientů a seznamu notářských kandidátů a potvrzením notáře o době trvání pracovního poměru nebo jiným dokladem, z něhož je zjistitelná délka praxe.

Výše účastnického poplatku za podání přihlášky do konkurzu činí 12 000 Kč a je
třeba jej zaplatit nejpozději při podání přihlášky do konkurzu. Poplatek se platí převodem nebo složením na účet Notářské komory České republiky u UniCredit Bank Czech Republik and Slovakia, a.s., č. ú. 45818009/2700, variabilní symbol rodné číslo uchazeče, převodem poštovní poukázkou nebo v hotovosti v sídle Notářské komory ČR v Praze 2, Apolinářská 12.
Na základě písemné žádosti uchazeče sdělí Notářská komora České republiky statistické údaje o výkonnosti uvolněného notářského úřadu za poslední ukončený kalendářní rok.
Notářská komora České republiky odešle účastníkům zařazeným do konkurzu nejpozději desátý den před jednáním konkurzní komise pozvánku k jednání na adresu uvedenou v přihlášce ke konkurzu.
Notářská komora České republiky předloží na základě výsledku konkurzu ministru spravedlnosti návrh na jmenování notáře do notářského úřadu.

AD NOTAM

ČASOPIS ČESKÉHO NOTÁŘSTVÍ

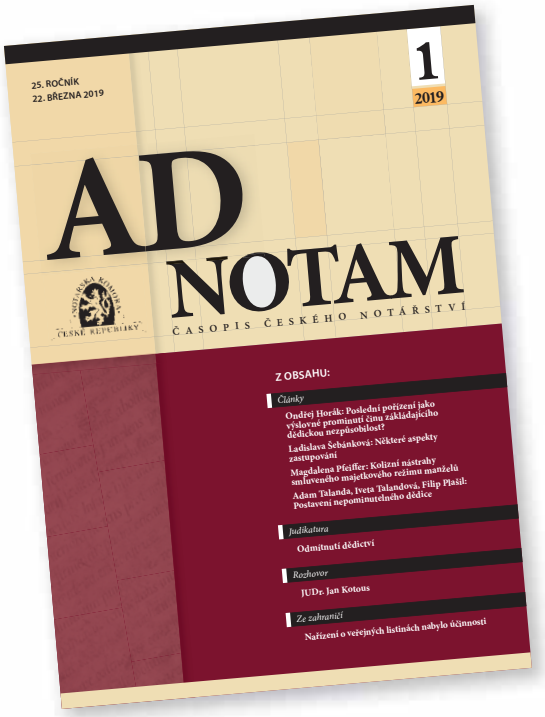

ZÁKLADNÍ INFORMACE

vydavatel: Notářská komora České republiky
náklad každého čísla: 2 000 výtisků,
formát: A4 (210 x 297)
počet stran: průměrně 52+4

CENÍK INZERCE 2019

vnitřní strana (210x297)	42 000 Kč
vnitřní 1/2 strany (210x145)	29 000 Kč
obálka IV (210x297)	65 000 Kč
obálka II a III (210x297)	49 000 Kč

vkládaná inzerce do celého nákladu
(leták do velikosti max. 2 listů A4, 2000 ks) 20 000 Kč

* U inzerátů je třeba přidat alespoň 3 mm pro každý ořez
** Ceny inzerce se stanoví smluvně. Ceny nezahrnují 21% DPH

Střípky z historie 55.

Lidové noviny z 19. května 1897 přinesly zprávu *K obsazení soudcovských míst na Moravě*, informující o tom, že *„v Úředním listu vypsána jsou místa soudních radů, okresních soudců, soudních tajemníků a adjunktů u sborových, pokud se týče okresních soudů“*. Podle zprávy se Morava měla stát *„zkušební stanicí pro nový soudní řád“*. Inzerovaná místa měla být obsazena do října 1897. *„Při tomto obsazení reflektuje se též na advokáty a notáry, pokud se týče kandidáty advokacie a notářství,“* uvádí se ve zprávě. Zdá se však, že kandidáti notářství výzvu oslyšeli, naopak v létě roku 1897 byl Albert Czaja jmenován notářem ve Starém Městě, Jan Pšenčík notářem v Plumlově a kandidát notářství ze Vsetína Jan Pradl notářem v Březnici.

●

Pod titulkem *Utěšené poměry!* referoval časopis *Beseda Učitelská. Týdeník pro učitele a přátele školství národního* dne 9. ledna 1890 o události, která se odehrála v obci Dasce u Caransebeş v Zalitavsku (dnes v Rumunsku). Vdově po tamějším učiteli Dimitriji Somovi pojištěnému u budapešťské pojišťovny pro případ smrti na částku 2 000 zlatých *„na požádání vdovino vymohli jí v brzku místní pop, rychtář a notář zmíněnou sumu“*. Téhož dne, kdy obdržela plnění, otevřela vdova o půlnoci čtyřem zakuklencům, kteří požadovali peníze. Ti netušili, že vdova na onen večer pozvala dva četníky. Další se pak odehrálo v hostinském pokoji. *„Loupežníci vedravše se tam, byli od číhajících tam četníků spoutáni. Byli v nich poznáni: pop, rychtář, notář a obecní pokladník, kteří byli soudu odevzdáni,“* uvádí se ve zprávě.

●

Kolínský notář Adolf Hájek (1825–1915) byl na sklonku svého života nejstarším členem České obce sokolské. Z nekrologu v časopise *Zlatá Praha* se podává, že *„již jako mladý právník 18letý pěstoval tělocvik v Praze v ústavu Steffanyho, v letech 1844-1846 vyučoval tělocviku společně s drem Saegenem, a obíral se plány, jak sloučiti disciplinu tělesnou s výchovou duševní, karakterovou“*. Adolf Hájek založil v té době *Spolek tělocvičný*, později byl aktivní v Sokole, ještě *„při posledních dvou sletech všesokolských všeobecnou pozornost budil zjev Nestora sokolského, jenž v čele slavnostního průvodu i v kmetském věku svém statečně kráčel, pociťuje jistě štěstí, že základní myšlenka celého jeho života tak velkolepě se rozvinula a uskutečnila“*. Notářem v Kolíně se Adolf Hájek stal v roce 1869.

●

Prezident Notářské komory v Essonne v letech 1896–1987 Roger Roth (1912–2011) se narodil v Alžírsku, kde po právnických studiích začínal jako advokát v Philippeville. Po osamostatnění Alžírska byl v roce 1962 krátce místopředsedou prozatímní alžírské vlády, posléze v letech 1962–1964 místopředsedou alžírského Ústavodárného shromáždění. Po příchodu do Francie byl v roce 1965 jmenován notářem v Sainte-Geneviève-des-Bois.

Pomník Boženy Němcové na Husově náměstí v České Skalici

●

Pomník Boženy Němcové na Husově náměstí v České Skalici, dílo sochaře Mořice Černila (1859–1933), byl odhalen dne 15. srpna 1888. Na jeho zadní straně je napsáno: *„Z vděčnosti za osvědčenou lásku k vlasti v dobách trudných věnuje Komitét Boženy Němcové v České Skalici 15. 8. 1888“*. Tento komitét byl založen v roce 1883 a na jeho první valné hromadě byl jeho předsedou zvolen c. k. notář v České Skalici, starosta tamější Čtenářské besedy a Sokola Valerius Hübschmann. V roce 1885 činilo čisté jmění komitétu podle *Ženských listů* částku 1 206 zl. 28 kr., která se již následně výrazně nezvýšila. Před slavnostním odhalením pomníku podle zprávy v *Národních listech* ze 17. srpna 1888 mimo jiné členové zpěváckého spolku Bendl provedli vybrané árie a sbory z *Prodané nevěsty*, role Mařenky se přitom ujala paní Hübschmannová. *„Chváliti umělecké výkony a hlas jmenované dámy více nemůžeme, an před námi se jí daleko kompetentnějších pochval a uznání dostalo,“* uvádí se ve zprávě. ■

JUDr. PhDr. Stanislav Balík,
člen redakční rady Ad Notam

O děravých zákonech

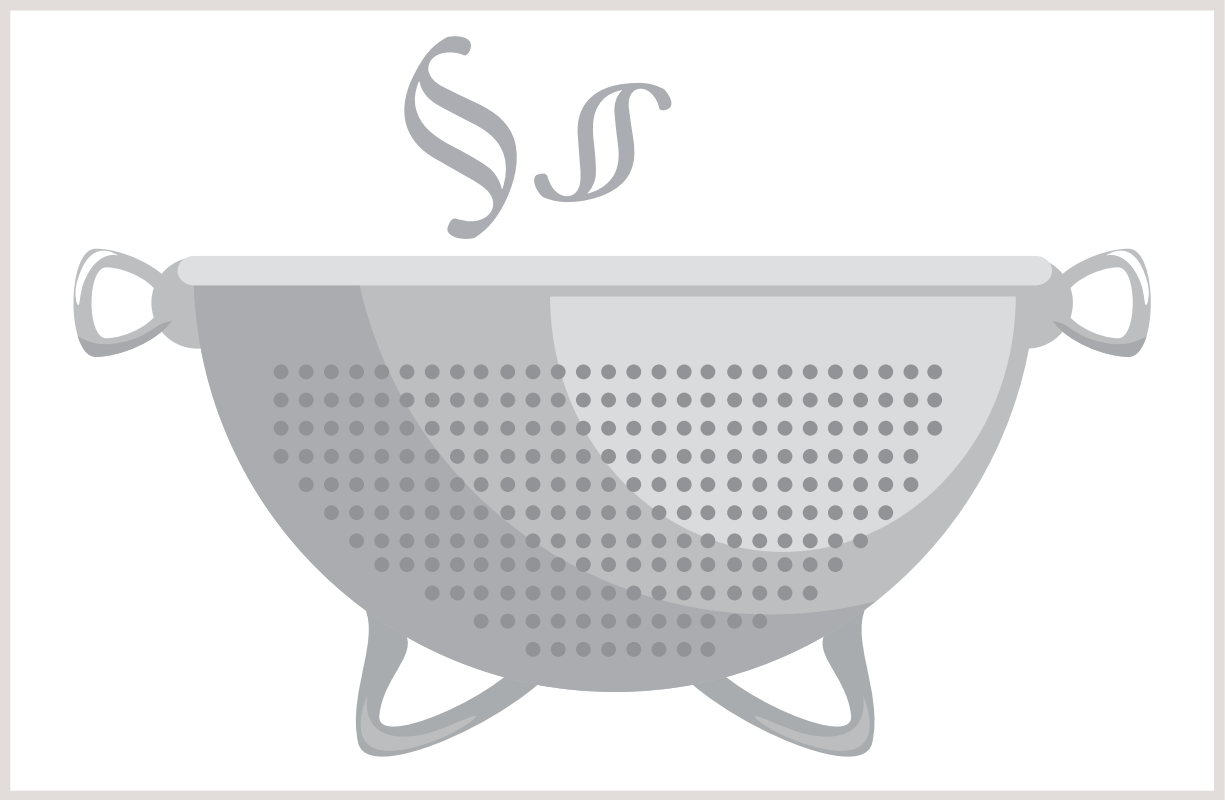

„To jste vy právníci a ty vaše věčné výklady," vmetl mi inženýr Novák nahněvaně do tváře. „Kdyby zákony psali inženýři, tak by byly jednoznačné, nemusel by je nikdo vykládat a vy právníci byste neměli co žrát." Spolkl jsem uštěpačnou poznámku o tom, že v parlamentu sedí více inženýrů než právníků, a přeci jen jsem se nad jeho slovy zamyslel. Proč nejsou vlastně zákony vždy jednoznačné? Vždyť jsou jen souborem logických instrukcí. Je to pravda obsáhlý a komplikovaný soubor, ale to jsou třeba počítačové programy také. Proč nemohou zákony fungovat jako program?

Možná ze stejného důvodu, proč programátoři musejí používat speciální programovací jazyky. Protože běžný lidský jazyk je všechno, jen ne dokonalý nosič logicky strukturovaných informací. Vždyť i manželce musím stále vysvětlovat, co jsem jak myslel nebo nemyslel, a to ji znám již skoro dvacet let, natožpak cizím lidem.

Snad by tedy pomohlo, kdyby i zákony byly psány nějakým zcela speciálním jazykem. Nám právníkům by to ale asi mnoho práce neubralo, už tak si lidé stěžují na naše právnické ptydepe, a to se pořád vyjadřujeme víceméně česky.

Ale snad by ani to nepomohlo. Koneckonců, hned jak programátor dopíše svůj, dokonalým strojovým jazykem vytvořený, program, začne v něm hledat chyby. Automatické testovací nástroje, alfa testeři a beta testeři odhalují jednu chybu za druhou, až nakonec vývojáři seznají, že je program dostatečně zralý, aby byl uvolněn pro veřejnost. A zpravidla pak hned první den zjistí, že v programu je další díra, kterou musí zacelit další „záplata" neboli „patch". Tím to však ani zdaleka nekončí, verze 1.8 střídá verzi 1.7, záplata střídá záplatu, a když už vývojář přestane nějaký program aktualizovat, pak ne proto, že by byl konečně bez chyb, ale proto, že je již zastaralý a nevyplatí se jej dále „podporovat".

Je-li toto osudem programátorů, co bychom chtěli po legislativcích? Zákon, který napíší, mohou dát přečíst svým kolegům, a ti jim mohou říci, co si o něm myslí, ale otestovat jej dopředu nemůže nikdo. Není pak divu, že každý hotový zákon má tolik mezer, kolik je v něm slov, nebo ještě víc.

Když pak taková mezera či chyba v zákoně vyjde najevo, soudce nemůže říci: „Milé strany, nemohu vás rozsoudit, v zákoně je chyba, musíme počkat, až zákonodárce vydá nový patch." Soudce si musí poradit sám, byť je zákon děravý jako ementál. A tak přichází na řadu výklad zákona. Někdy je tak přirozený jako dýchání. Malé nesrovnalosti v zákonech často překleneme, aniž bychom si vůbec uvědomili, že zákon vykládáme. Bez výkladu se ale neobejdeme nikdy. Snad nám to tedy pan inženýr Novák odpustí. ■

Mgr. Šimon Klein, notář v Praze

Právníkovy poznatky z výstav výtvarného umění

Knížku *Anděl na kolečkách (Poloreportáž z USA)* od básníka a pracovníka biologického ústavu Akademie věd Miroslava Holuba jsem si koupil a poprvé přečetl krátce poté, co byla vydána.[1] Tehdy jsem nemohl předpokládat, že úryvky z ní uplatním, když budu studentům práv přednášet o interpretaci právních norem, či až budu – mnohem později – uvažovat a psát o námětu „právo a krásná literatura". Dnes zjišťuji, že Holubovy cestovatelské zápisky mají mnohostranné použití k takovým účelům a týkají se i problematiky dědictví. Na stránce 82 zmíněného útlého svazku totiž autor píše:

Jistý Barnes vydělal něco miliónů na léku na anginu. Jsa ducha probudilého, nakoupil několik tisíc obrazů, od mexické lidové tvorby po Kleea, od Rousseaua po Miróa, od van Gogha po Jeana Huga, postavil ve svém parku svou galerii a sepsal několik knih o výtvarném umění. Razil v nich jakési originální soudy, moc oblíbený nebyl, ale galerii to nevadilo a svou cenu s léty zdesateronásobila. Nicméně pan Barnes zemřel a dědicové byli postaveni před vážnou kulturně politickou otázku, zda platit daň ze soukromé galerie nebo učinit dědictví veřejně přístupným. Zvolili to druhé, a aby byly daně ještě menší, učinili dědictví volně přístupným. Ježto zákon nepraví nic o způsobu, jakým má být taková galerie volně veřejně přístupná, učinili to způsobem co nejšetrnějším: je otevřena jen v pátek a v sobotu dvěma stům lidem. První stovka je na záznamy, které jsou momentálně vedeny už půl roku dopředu, druhé stovce jest státi ve frontě. I odebral jsem se do oné vilové části Filadelfie, absolvoval nevelkou frontu a byl jsem jako stý devadesátý osmý tohoto pátku vpuštěn.

A těšil jsem se nesmírně z Rousseaových džunglí s vyjevenými pazvířaty a ze ztuhlých bílých dívek zastrkaných za pahorky do krajiny, jakož i z neuvěřitelně sladké zelené chaloupky a z neuvěřitelně trpké staré prostitutky van Goghovy, jakož i z různých pumprlíků Kleeových a Miróových, zatímco jsem pocítil jistou únavu z přemíry laních očí Renoirových. Poté jsem vyšel před galerii a na výslunném místě parkové cesty jsem se opřel nohou o kamenný obrubník a činil si poznámky o těchto věcech... Nad Holubovým textem jsem se zamyslel a zapsal si: Dědici Barnesovy sbírky zajímavým a možná i poněkud sporným způsobem učinili svou galerii volně přístupnou veřejnosti. Mohl by to být příklad na zužující výklad příslušné právní úpravy, kterou by ovšem bylo zapotřebí důkladněji znát.

■■■

Snad to byla i Holubova knížka a zmíněná ukázka z ní, která mne po nějaké desítce let pobídla k tomu, abych svérázným způsobem vnímal jinou zahraniční sbírku obrazů. Navštívil jsem pařížské Musée D'Orsay, které na břehu Seiny přestavěli z bývalého nádraží. Své zážitky i poznatky z této galerie jsem pak uplatnil ve fejetonu *„Výstavka juristických konstrukcí"*,[2] z něhož ve zkrácené i upravené podobě uvádím: *Jakási vyšší síla způsobila, že jsem do galerie nevešel hlavním vchodem, a nezamířil tak okamžitě k sálu mnou oblíbených impresionistů. Boční, leč též majestátní, vchod mne zavedl k menší výstavě galerijních přírůstků. Tam jsem se z „návodu k použití" dozvěděl, že popisky k obrazům mají různou barvu podle toho, zda exponát byl získán koupí, darem či dědictvím, zda se do sbírek dostal prostřednictvím „Spolku přátel muzea" či jinak. Jen drápkem uvízl právnický ptáček a lapen byl celý. Putuji od popisky k popisce a uplatnění nalézá i můj zápisník. Obdivuji vystavené obrazy a zároveň si poznamenávám jejich názvy i sdělení o tom, jak muzeum přišlo ke svým přírůstkům. (Asi bych byl blíže pravdy, kdybych napsal, že jsem zjišťoval a zaznamenával zejména právní důvody, na jejichž základě muzeum získalo či mohlo vystavovat ta či ona díla.) Obyčejný dar či koupě byly jevem menšinovým. Jakožto návštěvník poznamenaný právnickým myšlením jsem se intelektuálně tetelil nad nejrůznějšími právními subtilitami, kterými byl dar s výhradou užívání, trvalá zápůjčka i sdělení, že díky šlechetnosti pana Duranda bylo zakoupeno dílo Edgara Degase „Šálek čokolády po koupeli".*

Také dědické odkazy byly jak prosté, tak všelijak kombinované. Když jsem pod jedním plátnem četl, že bylo muzeu odkázáno ve jménu dvou rodin, pomyslel jsem si: „Hle, jak se lze elegantně vyhnout dědickým sporům." Přehlídka přírůstků rovněž potvrzovala, že se v praxi uplatňuje starořímská právní konstrukce zvaná datio in solutum (náhradní plnění, které dlužník poskytuje – se souhlasem věřitele – místo povinného plnění). Tento právní postup využil francouzský zákon, který hodlá chránit národní kulturní dědictví a dovoluje, aby dědická daň byla uhrazena v podobě uměleckých předmětů. V souladu s tím se postupovalo u dědictví po Picassovi a Musée d'Orsay takto rovněž získalo i některé další významné exponáty, například Manetovu Snídani v trávě.

Návštěvou muzea na břehu Seiny jsem se sice úplně neodpoutal od světa paragrafů (byl jsem tehdy v Paříži na právnické konferenci), leč absolvoval jsem tam festival estetické a poznatkové libosti. Tu ve mně vyvolaly i kreativní právní konstrukce, které také dokazují hloubku a šíři lidského ducha. Své poznámky z Musée d'Orsay jsem později doplnil větou: Příležitost prý dělá z lidí zloděje; někdy však právem poskytnutá a dobře legislativně upravená i rozumně využitá příležitost může z lidí dělat dobrodince. ■

prof. JUDr. Petr Hajn

1 Holub, M. *Anděl na kolečkách (Poloreportáže z USA)*. Československý spisovatel, 1963.

2 In Hajn, P. *Právníkovy fejetony aneb PF.* Praha : C. H. Beck, 2007, s. 16 a násl.

Nejen slovy lze sdělovat informace. Tímto vám předkládám historicky první komiks na téma činnosti notáře pojatý optikou tehdy jedenáctileté dcery naší kolegyně Mgr. Jitky Horáčkové, notářky v Mladé Boleslavi, Kláry Horáčkové.

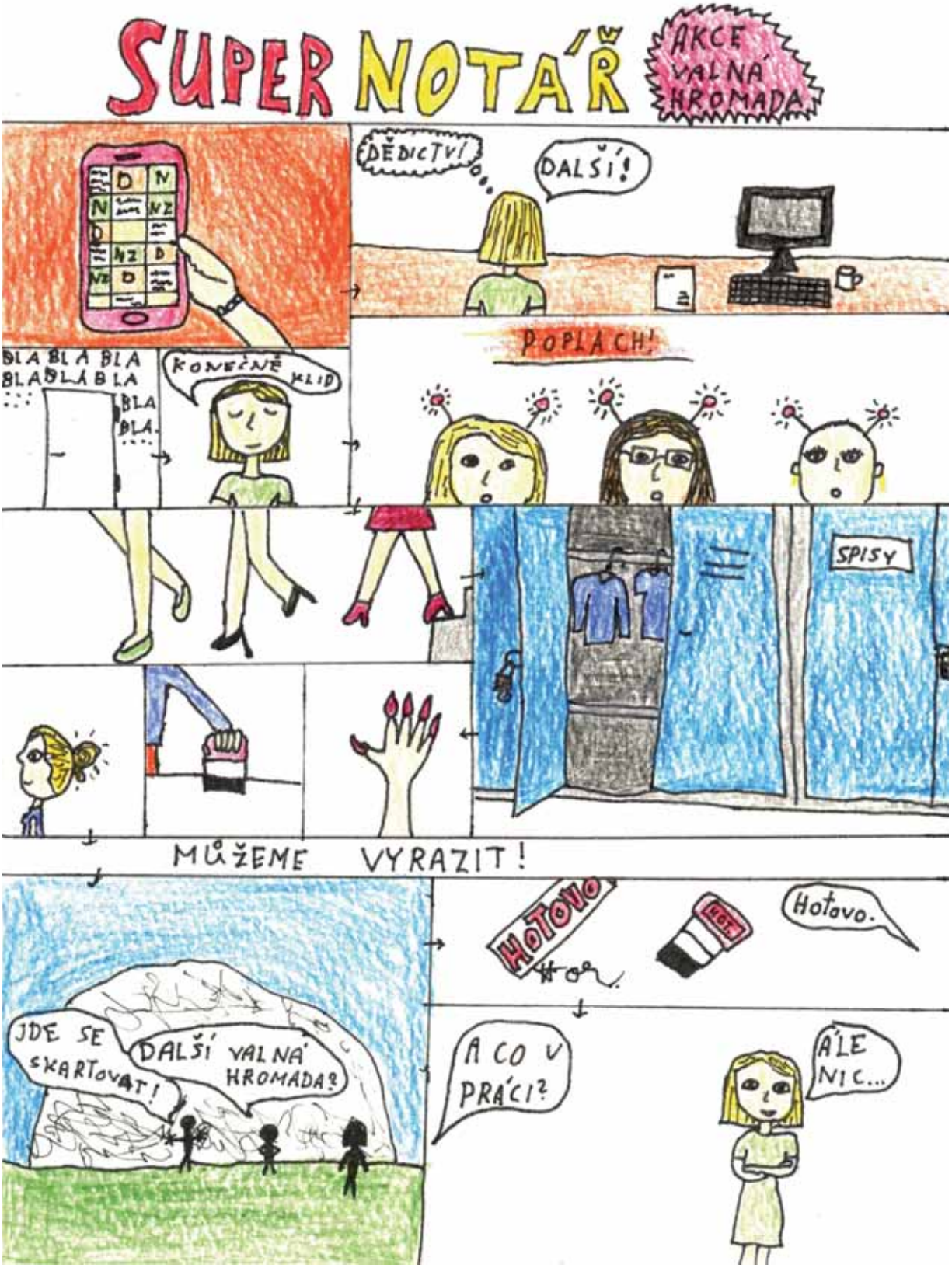

CONTENTS

ARTICLES
Iveta Talandová: Disinheritance of descendant ineligible to inherit 3
Lukáš Sadecký: Restrictions on transferability of a share in a limited liability company pursuant to the proposed amendment to the Act on Business Corporations 7
Adam Talanda: Interpretation of § 1503 paragraph 1 OZ 13
Adam Talanda: The right to representation of an unknown heir of an unknown residence 18

DISCUSSION
Šimon Klein: Company with limited liability in a form of instant mix 20
Ondřej Horák: Representation in inheritance process according to wills? (On the meaning and interpretation of § 1618 OZ) 21
Jan Mihálik: Reflection on the formulation of the notary's statement under § 70 and the notarial order 23

FROM HISTORY
Filip Plašil: Appointment of the first notaries for the Kingdom of Bohemia in 1851 27

CASE LAW
Selling items from community property 31

INTERVIEW
prof. JUDr. Jan Kuklík, DrSc. 34

REVIEW & ANNOTATION
Civil Code. Practical commentary 38
Notarial order. Practical commentary 39
The fifth book of notary writer and poet Tomáš Oulík 41

CURRENT EVENTS
Two important anniversaries of Czech notaries 42

FROM ABROAD
31st Conference of European Civil-Law Notaries: The European Union is faced with existential challenges 46
On statements from foreign business registers 48
Stopping execution proceedings for defects of the enforcement order regarding consumer credits 49

WORTHY OF ATTENTION 50

INFORMATION UPDATE FROM NOTARY CHAMBER
Commencement and termination of notary activity 52
Competitions for filing of vacant Notarial Offices 53

EXCERPTS FROM HISTORY
Stanislav Balík: Excerpts from history 55 61

FEATURE ARTICLE
Šimon Klein: About gaps in laws 62
Petr Hajn: The lawyer's pieces of knowledge from an exhibition of fine art 63

INHALTSVERZEICHNIS

ARTIKEL
Iveta Talandová: Enterbung eines erbunwürdigen Nachkommen 3
Lukáš Sadecký: Beschränkungen der Übertragbarkeit von Anteilen an einer Gesellschaft mit beschränkter Haftung gemäß dem Änderungsvorschlag zum Gesetz über Unternehmensgesellschaften 7
Adam Talanda: Auslegung von § 1503 Abs. 1 OZ 13
Adam Talanda: Das Recht auf Vertretung des unbekannten Erben mit unbekanntem Wohnsitz 18

FORUM
Šimon Klein: Pulver-GmbH 20
Ondřej Horák: Vertretung beim Erben nach Testament? (Zur Bedeutung und Auslegung des § 1618 OZ) 21
Jan Mihálik: Überlegungen zur Formulierung der Notarerklärung nach § 70 und Notarordnung 23

AUS DER GESCHICHTE
Filip Plašil: Ernennung der ersten Notare für das Königreich Böhmen im Jahre 1851 27

JURISPRUDENCE
Verkauf von Sache von Errungenschaftsgemeinschaft 31

GESPRÄCH
prof. JUDr. Jan Kuklík, DrSc. 34

REZENSION & ANNOTATION
Bürgerliches Gesetzbuch. Praktischer Kommentar 38
Notarordnung. Praktischer Kommentar 39
Das fünfte Buch des Notars, Schriftstellers und Dichters Tomáš Oulík 41

AKTUELL
Zwei wichtige Jahrestage des tschechischen Notariats 42

AUS DEM AUSLAND
31. Europäische Notarentage in Salzburg: Die Zukunft Europas auf dem Prüfstand 46
Auszüge aus ausländischen Handelsregistern 48
Beendigung des Vollstreckungsverfahrens wegen Mängeln des Vollstreckungsbeschlusses im Gebiet von Verbraucherkrediten 49

WISSENSWERTES 50

INFORMATIONEN AUS DER NOTARIATSKAMMER
Beginn und Ende der Tätigkeit von Notaren 52
Stellenausschreibung zur Besetzung freier Notarämter 53

GESCHICHTSSPLITTER
Stanislav Balík: Geschichtssplitter 55 61

FEUILLETON
Šimon Klein: Über undichte Gesetze 62
Petr Hajn: Anwalts Erkenntnisse aus Kunstausstellungen 63

CONTENU

ARTICLES
Iveta Talandová: Le déshéritement d›un enfant hérité 3
Lukáš Sadecký: Les restrictions à la transférabilité d'une action d'une société à responsabilité limitée en vertu de la proposition de modification de la loi sur les sociétés par actions 7
Adam Talanda: L'interprétation de l'article 1503 (1) du Code civil 13
Adam Talanda: Le droit de représentation des héritiers d'une résidence inconnue ou inconnue 18

DÉBAT
Šimon Klein: SARL en poudre 20
Ondřej Horák: La représentation dans les testaments? (Sur le sens et l'interprétation du § 1618 CC) 21
Jan Mihálik: La réflexion sur la formulation de la déclaration du notaire en vertu de l'article 70a de l'ordonnance notariale 23

QUELQUES MOTS D'HISTOIRE
Filip Plašil: La nomination des premiers notaires du royaume de Bohême en 1851 27

JURISPRUDENCE
Les ventes de choses de la propriété commune des conjoints 31

ENTRETIEN
prof. JUDr. Jan Kuklík, DrSc. 34

RAPPORTS & ANNOTATIONS
Le Code civil. Le commentaire pratique 38
L'ordre notarié. Le commentaire pratique 39
Le cinquième livre du notaire écrivain et poète Tomáš Oulík 41

ACTUELLEMENT
Deux anniversaires importants du notaire tchèque 42

À L'ÉTRANGER
Les 31ème Journées du notariat européen: une Europe qui passe le test 46
Aux extraits de registres du commerce étrangers 48
Arrêter les procédures d'exécution pour les défauts de l'ordonnance d'exécution dans le domaine des prêts à la consommation 49

MÉRITE VOTRE ATTENTION 50

INFORMATIONS DE LA CHAMBRE DE NOTAIRES DE LA RÉPUBLIQUE TCHÈQUE
Début et cessation d'activités des notaires 52
Concours en vue d'occuper des études de notaires vacantes 53

FRAGMENTS D'HISTOIRE
Stanislav Balík: Fragments d'histoire 55 61

FEUILLETON
Šimon Klein: À propos des lois qui fuient 62
Petr Hajn: Les connaissances acquises par des avocats lors d'expositions d'art 63

Poskytujeme klientům komplexní služby v oblasti pojištění a risk managementu již 25 let.

Jsme rodinná firma, která si cení profesionality, hodnot, individuálního a vstřícného přístupu ke klientům. Posoudíme možná rizika Vaší profese a přineseme efektivní řešení pojištění ve všech potřebných oblastech. Zároveň využijeme své velikosti a pozice největšího nezávislého pojišťovacího makléře k vyjednání těch nejlepších podmínek pro Vás.

- Vždy hájíme Vaše zájmy a hledáme to nejvýhodnější řešení
- K dispozici je Vám zkušený tým specialistů
- Pomůžeme Vám s likvidací pojistných událostí
- Zajistíme Vám výhodné profesní i soukromé pojištění
- Rádi pro Vás zpracujeme nezávaznou nabídku pojištění
- Více o exklusivních pojistných programech pro notáře, jejich zaměstnance a rodinné příslušníky naleznete na www.proklienty.cz/nkcr

RENOMIA

Vždy ve Vašem zájmu.
www.renomia.cz